FRÅN SKISS TILL VERKLIGHET

ETT EXAMENSARBETE I ARKITEKTUR VID LUNDS TEKNISKA HÖGSKOLA 2004/2005

HENRIK MAGNUSSON

TACK TILL:

Harald, Ingrid & Gunnar Magnusson

Ingrid & Per Welin

Lars Mattsson

Magnus Boström

David Sim

David Eriksson

Utan er hade det inte gått!

MINA SPONSORER:

MATAKI®
HÅLLER TORRT

Falu röd-färg®

Ifö

ELKO

RADIATORFABRIKEN
LENHOVDA RADIATORFABRIK AB

INNEHÅLL

7 INLEDNING

9 DEN KREATIVA PROCESSEN
- 10 - 20 INVENTERING
- 21 - 27 ANALYS, INSPIRATION & PROGRAM
- 28 - 38 SKISSPROCESSEN & BYGGLOV

39 KONSTRUERA & BYGGA
- 40 - 53 KONSTRUKTION
- 55 - 81 BYGGDAGBOKEN

83 SLUTSATSER

85 RESULTATET

95 BILAGOR
- 95 EKONOMI
- 96 HEMSIDAN
- 97 KONTAKTER

INLEDNING

Det här examensarbetet heter ”Från skiss till verklighet”, och det är precis vad det handlar om; Att rita ett litet hus (två faktiskt), bygga det, och dokumentera processen. Det startade den förste februari 2004, och slutar officiellt med presentationen den 19:e oktober 2005. På själva bygget och i dokumentationen kommer det dock att återstå några småsaker att fixa även efter det, så den bok du håller i din hand är inte helt komplett förrän några veckor senare. Den uppdaterade versionen kommer att finnas tillgänglig på projektets hemsida www.exjobb.se.

Platsen för examensarbetet är Arkitektskolan vid Lunds Tekniska Högskola, och Åhus där tomten byggnaderna uppförts på finns. Under våren 2004 satt jag på skolan och ritade, i början av sommaren lämnade jag in bygglov, och i slutet av sommaren började bygget som nu lite över ett år senare är klart.

Tomten i Åhus ligger i ett sommarstugeområde som heter Äspet, och tillhör mina föräldrar. På den finns sedan 1940 en stuga i vilken familjen brukar tillbringa sommaren, och numera alltså även ett uthus om 30m2 och en friggebod om 10m2. Den här boken handlar om hur de kommit till, såväl på papper som i verkligheten. Jag hoppas det kan vara till nytta och/eller nöje.

Åhus, oktober 2005

Henrik Magnusson

Handledare/examinator: David Sim

Kritiker: Anders Holst
Finn Werne
Maria Udriot

Boken är tryckt på 120g papper. Rubriktypsnitt är Helvetica Rounded Bold och brödtexttypsnitt är Myriad Pro. *Allt material © 2005 Henrik Magnusson om inget annat anges.*

DEN KREATIVA PROCESSEN

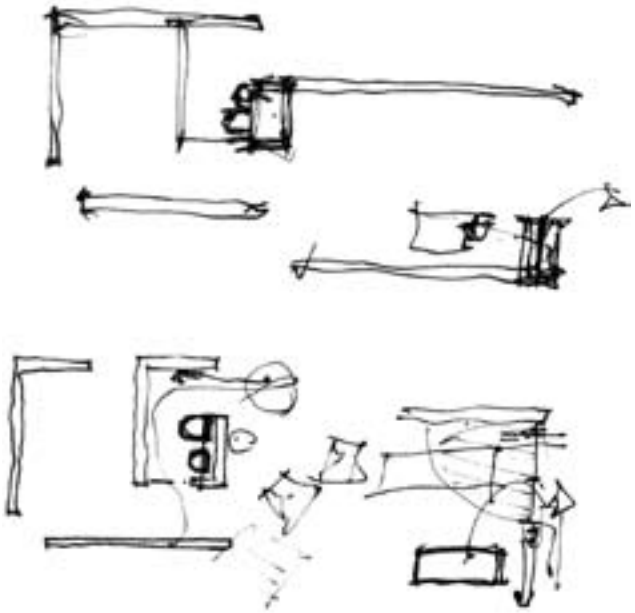

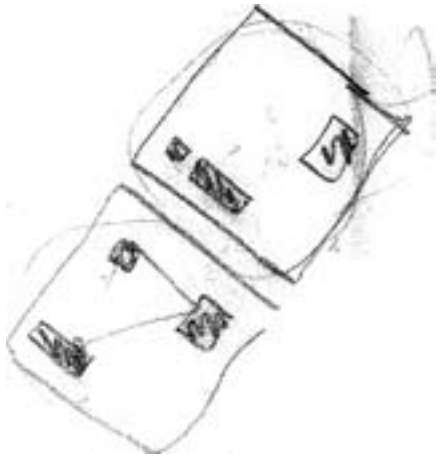

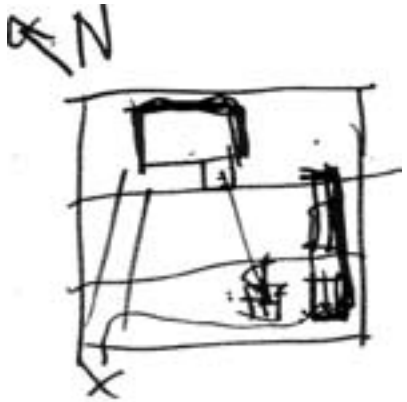

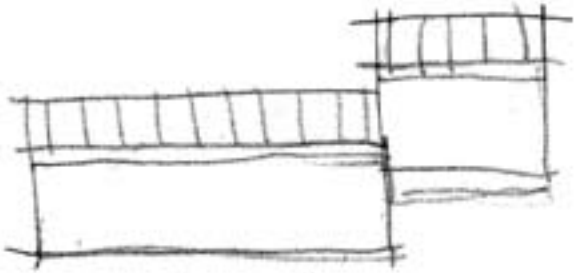

9-20 **INVENTERING**

21-27 **ANALYS, INSPIRATION & PROGRAM**

28-38 **SKISSPROCESSEN & BYGGLOV**

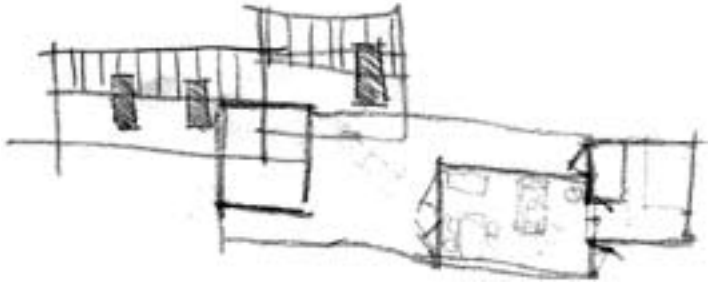

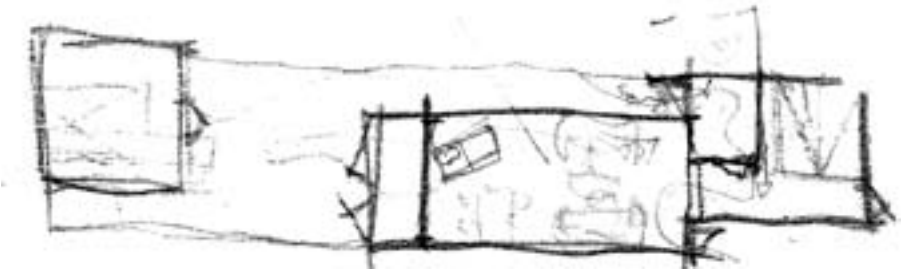

Inventering

Vid starten av ett nytt projekt är inventering ofta det första man gör. Det är vad det låter som - man undersöker platsen för att definiera vilka premisser som har inverkan på projektet. Det innebär ofta en rörelse från den stora skalan till mindre; Vad är kännetecknande för regionen? För orten? Vilken är platsens förhållande till denna? Vad är viktigt i närområdet? Hur är själva platsen beskaffad?

Undersökningen omfattar i bästa fall samtliga parametrar som kan ha betydelse för projektet, i alla skalor - topografi, trafik, omgivande byggnader, naturvärden, sociala faktorer, planer och bestämmelser osv. Resultatet av undersökningen är förhoppningsvis en kunskap om vad som passar bäst på just den här platsen, en förståelse för platsens själ (”genus loci”). Detta är utgångspunkten i den kreativa processen, även om man som i vissa fall senare väljer att helt ignorera kontexten.

Det här fallet är lite speciellt då jag spenderat var sommar i hela mitt liv på platsen och därför redan vid projektets start hade en ganska klar uppfattning om dess själ. Jag genomförde ändå en inventering då det är lätt att bli ”hemmablind” och förbise viktiga aspekter när man är bekant med en plats på detta sätt. Här följer en översikt, främst i bilder, av inventeringen som jag hoppas kan ger er en förståelse för platsen och min utgångspunkt i skissprocessen.

Åhus, Kristianstad Kommun, Skåne

Åhus är en liten ort på Skånes ostkust, cirka två mil öster om Kristianstad. Karaktären är tämligen blandad och säsongsbetonad. På sommaren mångfaldigas befolkningen (ca 7000 åretruntboende, 30000+ sommargäster) med allt vad det betyder. Samtidigt är det såväl en gammal hamnstad med anor från 1100-talet, som ett mindre industrisamhälle.

Orten Åhus består av ett flertal delar, men den här delen av inventeringen kommer att fokusera på två av dem - ”Byn” och Äspet. Byn är de centrala delarna av orten - den gamla byn och hamnen - medan Äspet är ett sommarstugeområde på en landtunga mellan hamnen och havet. I detta område ligger mina föräldrars sommarstuga.

Åhus, 1:50000. Källa: Atlas över Kristianstads Kommun, Stadsingenjörskontoret, Kristianstad Kommun, 2002, sid 32.

Karaktären hos byn är mycket skiftande, med såväl nyare som gammal bebyggelse. Det som framförallt förmedlar bilden av Åhus till besökaren torde dock vara den gamla stadskärnan med sitt pittoreska torg omgivet av 17-1800-tals hus, samt hamnen vilken har en karaktärsblandning som i den här skalan troligen saknar motstycke i Sverige.

Längs den norra kajen är de innersta delarna småskaliga och tydligt knutna till den gamla stadskärnan och torget, men vid en vandring österut mot hamninloppet blir karaktären alltmer industriell; Mitt i byns nuvarande centrum, mellan Köpmannagatan och hamnen, ligger The Absolut Company - mao fabriken som tillverkar all Absolut Vodka. Vidare österut övergår hamnen i en ren industrihamn, dominerad av Lantmännens enorma spannmålssilos.

Följer man däremot den södra sidan av hamnen, Äspetsidan, så är karaktären radikalt annorlunda. I hamnens innersta delar återfinns det som i folkmun kallas ”gräddhyllan” - ett tiotal stora hus på bästa söderläge längs vattnet - medan de östra delarna består av skog.

Naturligtvis är dessa delar inte hela Åhus. Stora delar av den åretruntboende befolkningen bor i ”helt vanliga” bostadsområden - mest villamattor från 60-80-talen (Pallers-, Vattentorns-, Vanneberga-, Transvalområdet). Nordost om centrum ligger Täppet som delvis är ett sommarstugeområde med en karaktär påminnande om Äspets.

Vy av hamnen sedd från inre änden, vid gamla bron till Äspet. På vänster sida är den norra kajen. Längre ut syns Lantmännens silos.

Flygfoto av Äspet och kusten vidare längs Hanöbukten, vy mot söder.
Källa: Vykort, produktion Kristianstad Reklambyrå, foto Erik Karlsson.

Äspet

Området Äspet ligger på en landtunga i södra delen av Åhus, mellan hamnen/Helge å och Hanöbukten. Idag består det till största delen av villabebyggelse för permanentboende, utom i en zon på ca 500m vilken sträcker sig längs stranden. I denna är bebyggelsen stadsplanelagd enligt Kustplanen som innehåller begränsningar för att behålla området som fritidsboende.

Det har skett/sker en gradvis men accelererande omvandling av hela Äspet från fritids- till permanentboende, vilket inneburit en förändring av typologin mot villabebyggelse. Främst är denna förändring än så länge påtaglig i den del som är normalt stadsplanelagd, men även i den kustnära delen märks utvecklingen.

Området är täckt med tallskog, planterad i flera omgångar under 1800- och början av 1900-talet. Den första bebyggelsen var fiske- och jaktbodar längs stranden (kusten är känd för sitt ålfiske), men under framförallt 1930-40-talen exploaterades området som fritidsboende. Karaktären var, och är fortfarande i stora delar av det kustplanelagda området, naturnära med små och enkla stugor på stora skogklädda tomter. Marken består av sand med ett tunt täcke matjord och barr, och terrängen är tämligen kuperad.

Den långa vita sandstranden är en av områdets stora kvaliteter, och soliga dagar under semestertider är den fylld av badande. Med några hundra meters mellanrum längs kusten ligger ålabodarna från vilka ålfiskarna skötte sitt värv. Idag är det endast ett litet fåtal av dem som fortfarande används för fiske. I norra änden av Äspet finns ett naturskyddsområde bestående av Kronoskogen och fågelrika våtmarker.

Stranden en kylig eftermiddag i april. Bredden varierar med upp till tio meter över året beroende på väder och vindar.

Skogen består till största delen av stora tallar med ganska lite undervegetation.

Närområdet

Jag har begränsat min undersökning av närområdet till att gälla främst det detaljplaneområde inom vilket tomten ligger. Detta beror dels på skillnaderna i detaljplanerna, men även på att jag helt enkelt har valt bort den angränsande, normalt stadsplanelagda delen av området som referens. Jag anser inte att den utveckling som där skett mot större och större villor för permanentboende (med konsekvenser som att det idag tycks vara legio att hugga ner samtliga träd på en tomt innan man bygger ett typhus där) är eftersträvansvärd eller relevant för mitt projekt. Denna del av inventeringen berör därför främst den strandnära remsan av äldre fritidshusbebyggelse.

I området finns en varierad flora av byggnadstyper, från små sportstugor från 40-talet, till nybyggda stora hus. De större husen, vilka är både bland de först och sist tillkomna, återfinns främst längs stranden. Innanför breder en gles väv av främst mindre, medelålders stugor ut sig. Detaljplanen har stipulerat träfasad och låglutande sadeltak, varför detta dominerar. Undantag finns - många av de äldre husen har brantare taklutningar. Ifråga om fasadmaterial är det få som inte följer planen.

Jag har inte räknat, men vågar ändå påstå att den vanligaste husfärgen i området är faluröd, tätt följd av svart eller någon variant av brun. Hela spektrat från mintgrönt till fernissat finns representerat. De vanligaste takbeläggningarna är papp och tegel. De flesta tomter inhägnas av staket, vilka i majoriteten av fallen är av det symboliska slaget och inte nämnvärt stör känslan av hus-i-skog.

Olika hus i området.

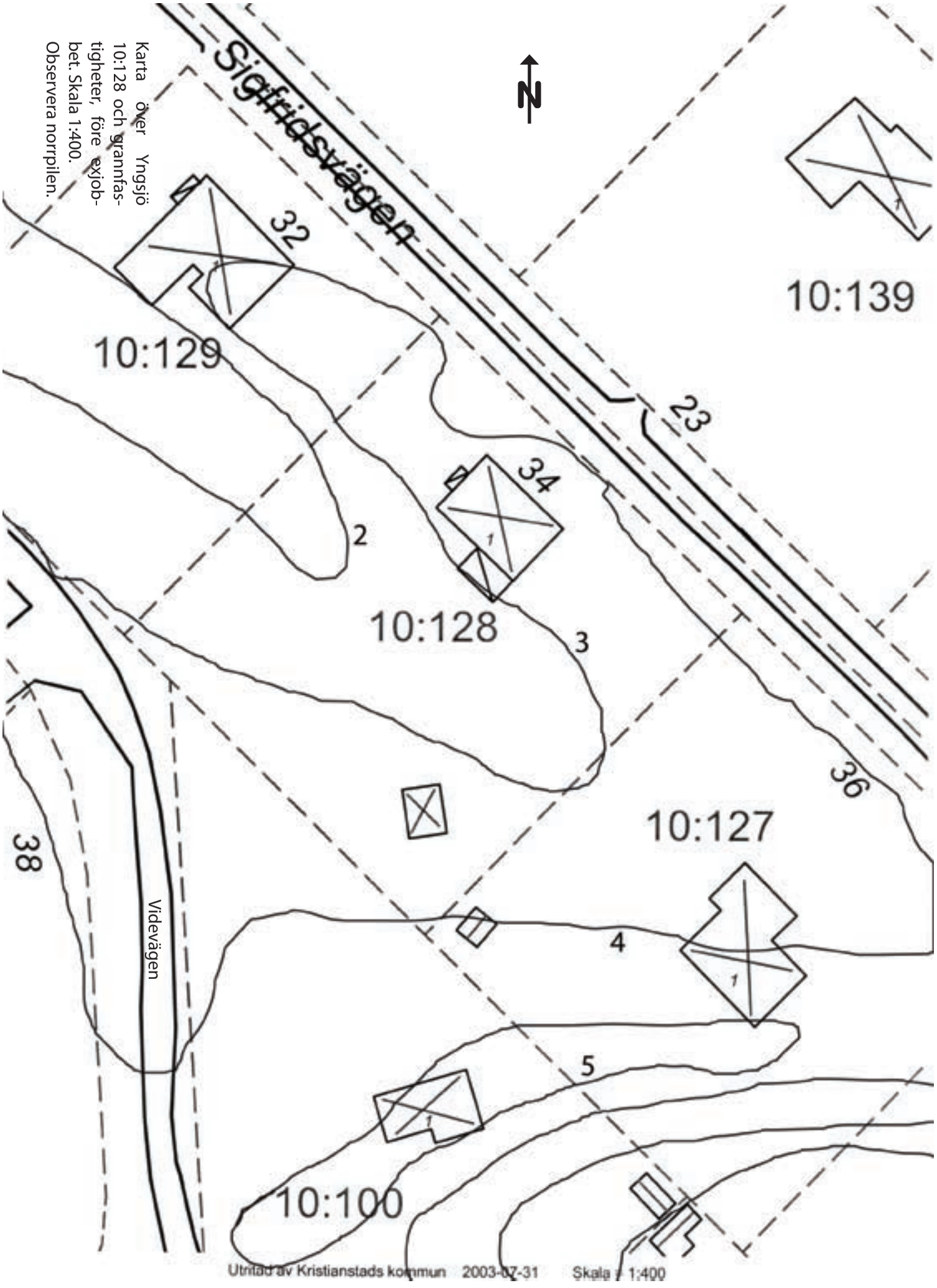

Karta över Yngsjö 10:128 och grannfastigheter, före exjobbet. Skala 1:400. Observera norrpilen.

Den gamla stugan ser idag ut såhär, sedd inifrån tomten (väster).

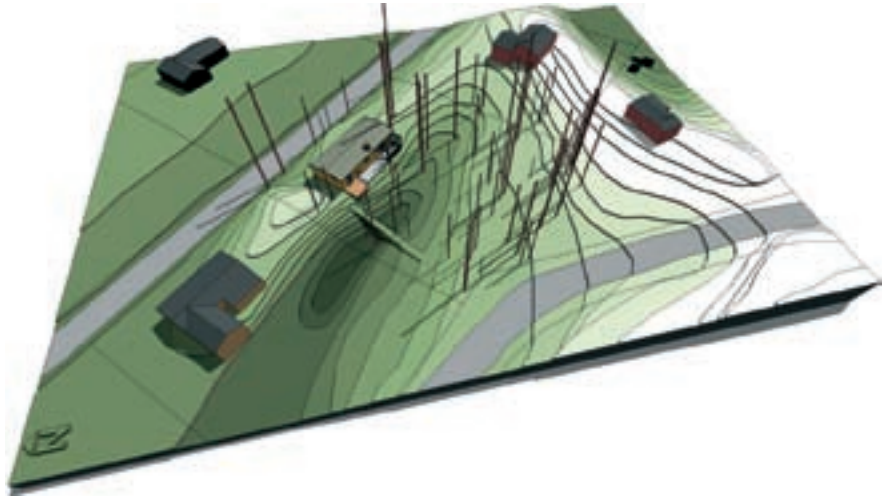

Digital sitemodell med grannar, topografi och träd inlagda.

Yngsjö 10:128 - SIgfridsvägen 34, Äspet, Åhus

Platsen för projektet är tomten på vilken mina föräldrars sommarstuga ligger. Det är en ganska typisk tomt i Äspet; Tallskog, lätt kuperad, 1380m2 stor och med (vid projektets start) en huvudbyggnad och en friggebod. Den ligger cirka 300m från stranden, mellan två grusvägar (Sigfridsvägen i nordost och Videvägen i sydväst) och med Kronoskogen om knuten. In till byn tar man sig lämpligen med cykel på drygt fem minuter.

Mina morföräldrar köpte tomten 1940 och uppförde den befintliga stugan 1940-41. Då var vägarna inte mer än stigar, och det fanns inga omedelbara grannar. Originalstugan var 45m2, med två små sovrum och torrdass i källaren. 1998 byggde mina föräldrar ut den till maximalt tillåtna 70m2, och såg till att det blev ett riktigt kök och toalett. Redan på 80-talet hade de dock uppfört en så kallad friggebod (en ej bygglovspliktig stuga, max 10m2 och max 3m till taknock) som fungerade som ett extra sovrum. Denna var placerad i tomtens sydöstra hörn.

Huvudbyggnaden uppfördes som en enkel stuga i trä (fjällpanel) med låglutande (10 grader) pappklätt sadeltak, och har alltid varit gul. Karaktären är i stort bevarad även efter tillbyggnaden. Huset är typiskt för de små ”sportstugor” som byggdes i området under främst 40-talet, och samtliga grannfastigheter ser ut på liknande sett.

Adressen är Sigfridsvägen, men den officiella entrésidan är i praktiken husets baksida. Avståndet till vägen är endast 6m och det är nordostsida, så sommarlivet levs uteslutande på andra sidan - in mot tomten och solen. Mitt på tomten är marknivån lägre, medan den reser sig mot respektive väg. Upphöjningen som löper längs Sigfridsvägen i linje med den gamla stugan fungerar som en rygg och ger, tillsammans med huset, platsen en tydlig fram- och baksida. Visuellt begränsas tomten i nordväst av ytterligare en låg vall (vilken kom till som en nödvändighet för att få lutning på avloppsröret när anslutning till kommunalt avlopp gjordes vid tillbyggnaden).

På tomten finns 51 furor med större diameter än cirka 10cm. Det fanns 52 vid projektets början, men vi fick fälla en som blixten slagit ned i ett par år tidigare. Det är dock det enda träd som rörts, då tomten är en naturtomt med skogskaraktär och det varit en grundsten i projektet att göra så lite ingrepp i detta som möjligt. I projektets inledning mätte jag därför in samtliga träd för att kunna göra en exakt tomtmodell för placeringsstudier.

Panorama över tomten sedd från parkeringen vid Videvägen.

Panorama ca 270 grader från centrum av tomten.

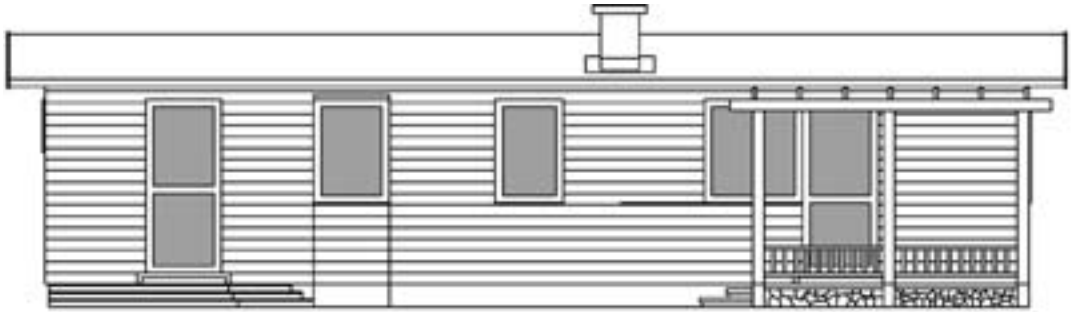

Fasad mot väster

Fasad mot norr

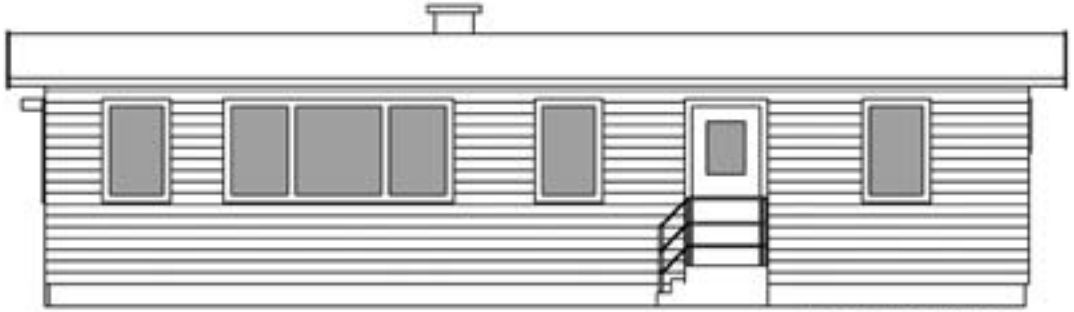

Fasad mot öster

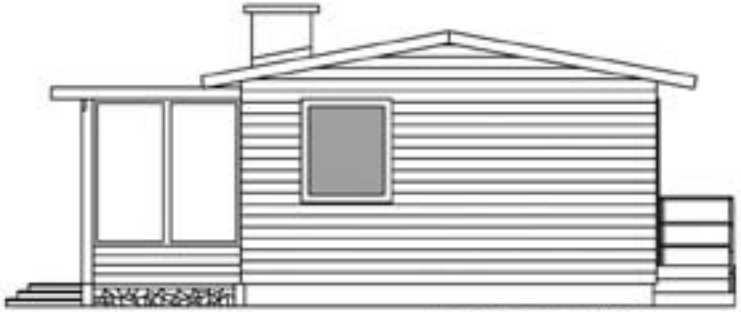

Fasad mot söder

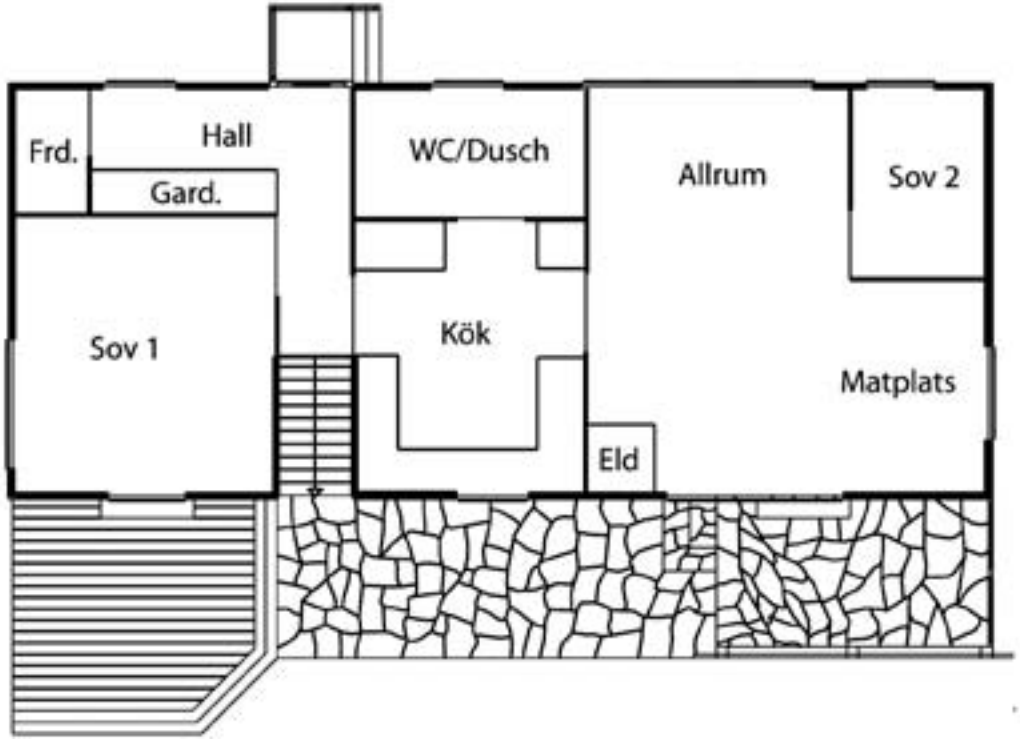

Befintlig huvudbyggnad. Skala 1:100

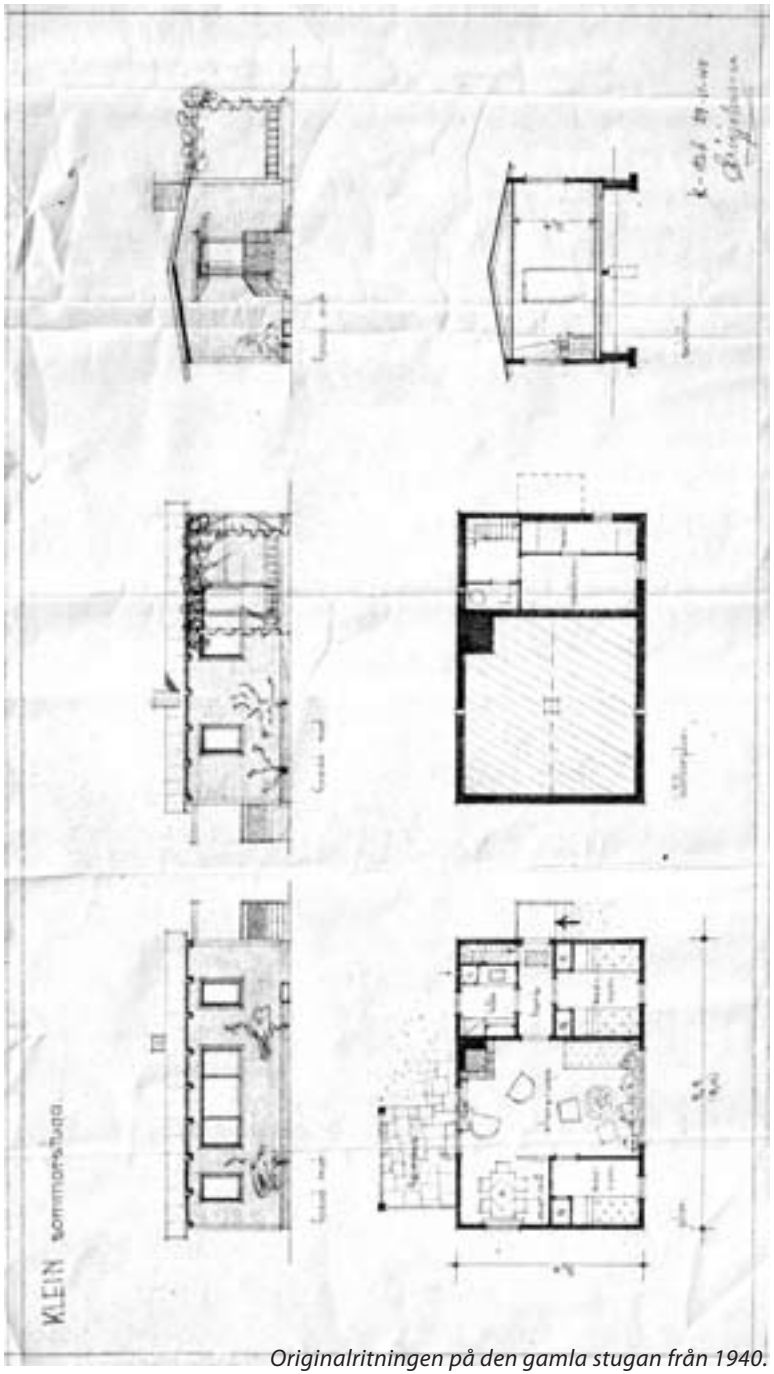

Originalritningen på den gamla stugan från 1940.

Bilderna nedan är på de närmasta grannhusen. Vänsterspalten är de tre fastigheter som likt vår ligger mellan Sigfrids- och Videvägen. Högerspalten är de två grannarna på andra sidan Videvägen och grannen på andra sidan Sigfridsvägen.

10:129. Norr. Familjen Mattsson.

10:160. Väst. Andra sidan Videv.

10:127. Sydost. Norrman.

10:158. Nordväst. Andra sidan Videv.

10:100. Sydväst. Olsson.

10:158. Nordost. Andra sidan Sigfridsv.

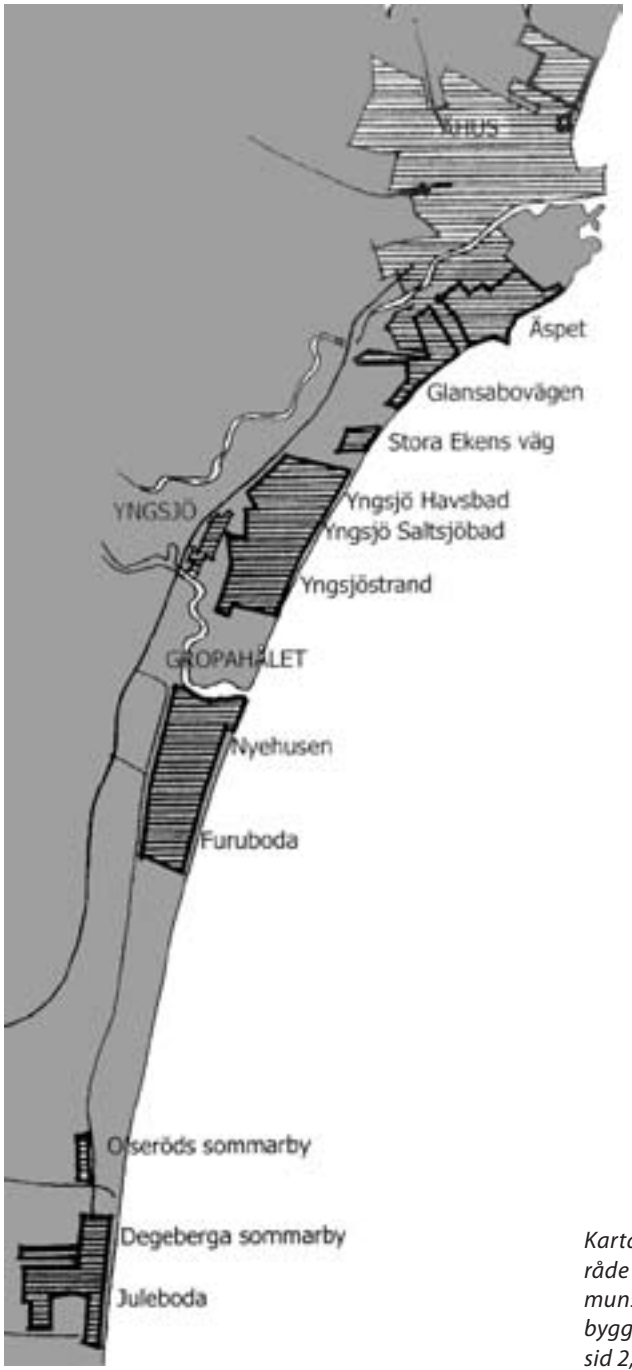

Karta över aktuellt planområde från Kristianstads Kommuns ypperliga lilla skrift "Att bygga utmed kusten" (2004, sid 2, bildbehandlad).

REGLER OCH FÖRORDNINGAR

Som tidigare nämnts finns det två huvudområden i detaljplanen för Äspet. Dels en del som är planerad enligt normal standard för ett villaområde, dels den del som tomten ligger i och där planen anpassats för att bevara områdets karaktär (gjordes 1976). I kartan till vänster är områden som är planerade efter Kustplanen inringade. Den del av Äspet som ligger inåt land, mot byn, är "villadelen" med i huvudsak hus för permanentboende. De regler och planbestämmelser som gäller i det för projektet aktuella området är i sammandrag följande:

• Tomt: Storleken på nybildad tomt måste vara minimum 1500m2. En äldre bestämmelse sade min 1000m2, så storlekarna varierar från runt 800m2 till många tusen. På tomten får byggas maximalt fyra hus - en huvudbyggnad, ett uthus, samt två friggebodar (ej bygglovspliktigt). I anslutning till väg och parkmark råder byggnadsförbud om 6m. Avståndet mellan byggnader skall vara minst 4,5m och de skall vara fristående.

• Huvudbyggnad: Bruttoarea max 70m2, max 4m från mark till punkten där tak och vägg möts, och max ett plan. Fasaden skall vara av trä, och taket skall vara sadeltak utan valmning. Taklutningen är fri (äldre regel: max 27 grader). Byggnaden skall placeras minst 4,5m från tomtgräns.

• Uthusbyggnad: Bruttoarea max 30m2, max 3m från mark till punkten där tak och vägg möts, och max ett plan. Fasaden skall vara av trä, och taket skall vara sadeltak utan valmning. Taklutningen är fri . Byggnaden skall placeras minst 2m från tomtgräns och får inredas till mer än 50% bostad endast med grannes medgivande. Uthus får ej inredas för permanent boende - mao förses med både våtrum (toa/dusch ed) och kök.

• Friggebod: Är en liten stugtyp som regleras i PBL. Ej bygglovspliktig, men kräver bygganmälan. Max två per tomt med sammanlagd bruttoarea max 10m2. Högst 3m från mark till taknock. Skall placeras minst 4,5m från tomtgräns (närmre är tillåtet med grannes medgivande).

• Övrigt: Träd med diameter över 10cm och minst 3m från byggnad kräver marklov för fällning. Skärmtak under 20m2 och plank lägre än 1,9m är bygglovsbefriade (för det mesta).

ANALYS

Det naturliga steget efter att ha gått igenom inventeringen och fått en uppfattning om förhållandena på platsen är att närmare analysera de data man införskaffat. Att formulera sig kring vad som är viktigt och hur man skall förhålla sig till det. I det här fallet har jag kommit fram till att det handlar om huvudsakligen tre ting: Karaktären, platsen och sommarlivet.

Karaktären

Avgörande för formspråket i skissprocessen har varit min uppfattning om platsens kontext. Området har en tydlig egen karaktär och en genomgående skala. Även om många undantag finns så är det dominerande intrycket att det är ett boende i samklang med den för platsen specifika naturen. Det vilar fortfarande en känsla av anspråkslöshet över ett område som i realiteten har bland de högsta taxeringsvärdena i regionen.

Naturupplevelsen är viktig. Mötet mellan låga stugor och högresta tallar talar om en plats där husen är tillfälliga gäster på kort besök, och de äldre stugornas enkelhet vittnar om att dess upphovsmän har uppfattat budskapet. De hus jag finner det lättast att förhålla mig till, de jag anser harmonierar bäst med omgivningen har alla detta gemensamt. Även om de som vinner min uppskattning kan vara både större eller modernare så har de ett drag av den anda som skapade den byggda miljön; Det handlar om harmoni med områdets karaktär i djupare mening än att måla huset i samma färg som grannen. Ute är viktigare än inne.

Det finns en enkelhet och självklarhet i mycket av den äldre bebyggelsen, och i några få av den nyare, som är mycket tilltalande. Sportstugor berättar om det ljuva livet, om det friska och avslappnade. Fiskebodar beskriver en tid när pragmatism och skönhet gick hand i hand. Materialvalen som numera är påbjudna var då självklara för såväl stora villor med havsutsikt som minimala stugor i skogen.

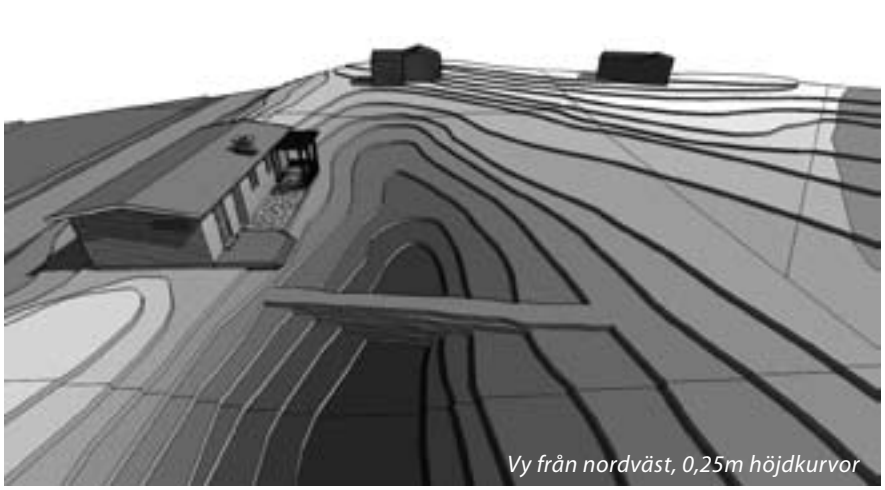

Vy från nordväst, 0,25m höjdkurvor

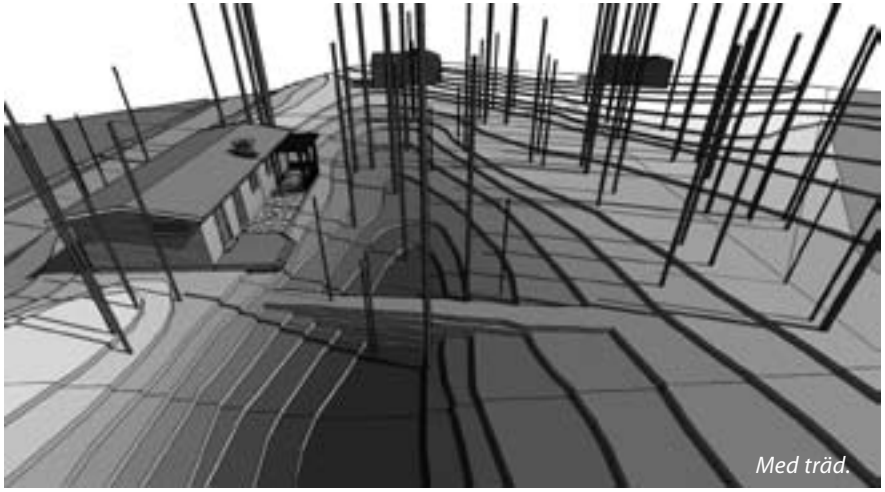

Med träd.

Platsen

Tomten är som tidigare nämnts närmast kvadratisk (36x38,5m), lätt kuperad (ca 2m från högsta till lägsta punkt), och med en mängd furor (51, varav ca hälften är rejält välvuxna). Många som inte känner platsen tror att tomten är större och mer oregelbundet formad, då grannen i sydväst (Olsson) tomt sträcker ut i en kil mellan vår tomt och Videvägen. Detta gör att parkeringen och den vanliga entrén till tomten är vid den lilla sträcka den faktiskt löper längs vägen. Härifrån går en stig ner mot huvudbyggnaden. Det finns ingen egentlig undervegetation - barrtäcke och partier med ljung, mossa, gräs och lingonris är allt - och man rör sig tämligen obehindrat. Båda vägarna är grusvägar.

Parametrarna som styr placeringen av husen är många; Tomtens riktning, vyn från det gamla huset och dess uteplatser, solens rörelse, entréförhållanden, relationen till grannhusen, topografin, träden och planbestämmelser måste alla tas i beaktande. En annan viktig faktor är vad beställaren vill - i det här fallet det kanske enklaste. Syftet med de nya husen är att de skall fungera tillsammans som sommarbostad till mig och min bror. Dessutom ska de vid behov kunna användas som gäststuga av föräldrarnas besökare, men våra önskemål är avgörande.

Grundidén för placeringen är alltså så långt från det befintliga huset som möjligt, för att ge största möjliga privata sfär till samtliga boende på tomten. Detta har omedelbar betydelse, tex så utesluts en placering mitt i blickfånget från det gamla huset.

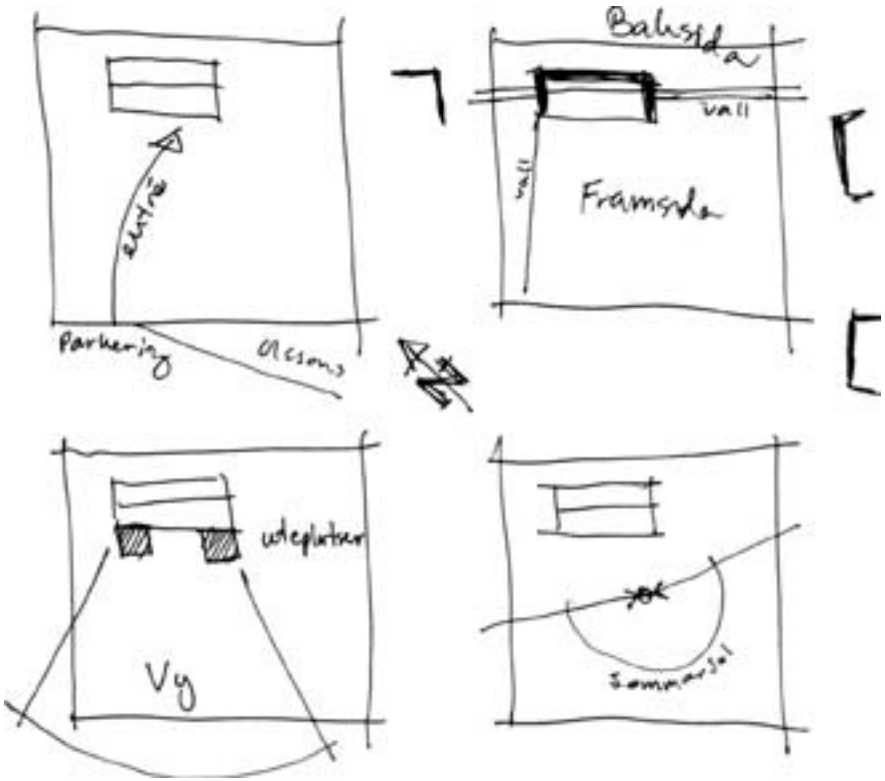

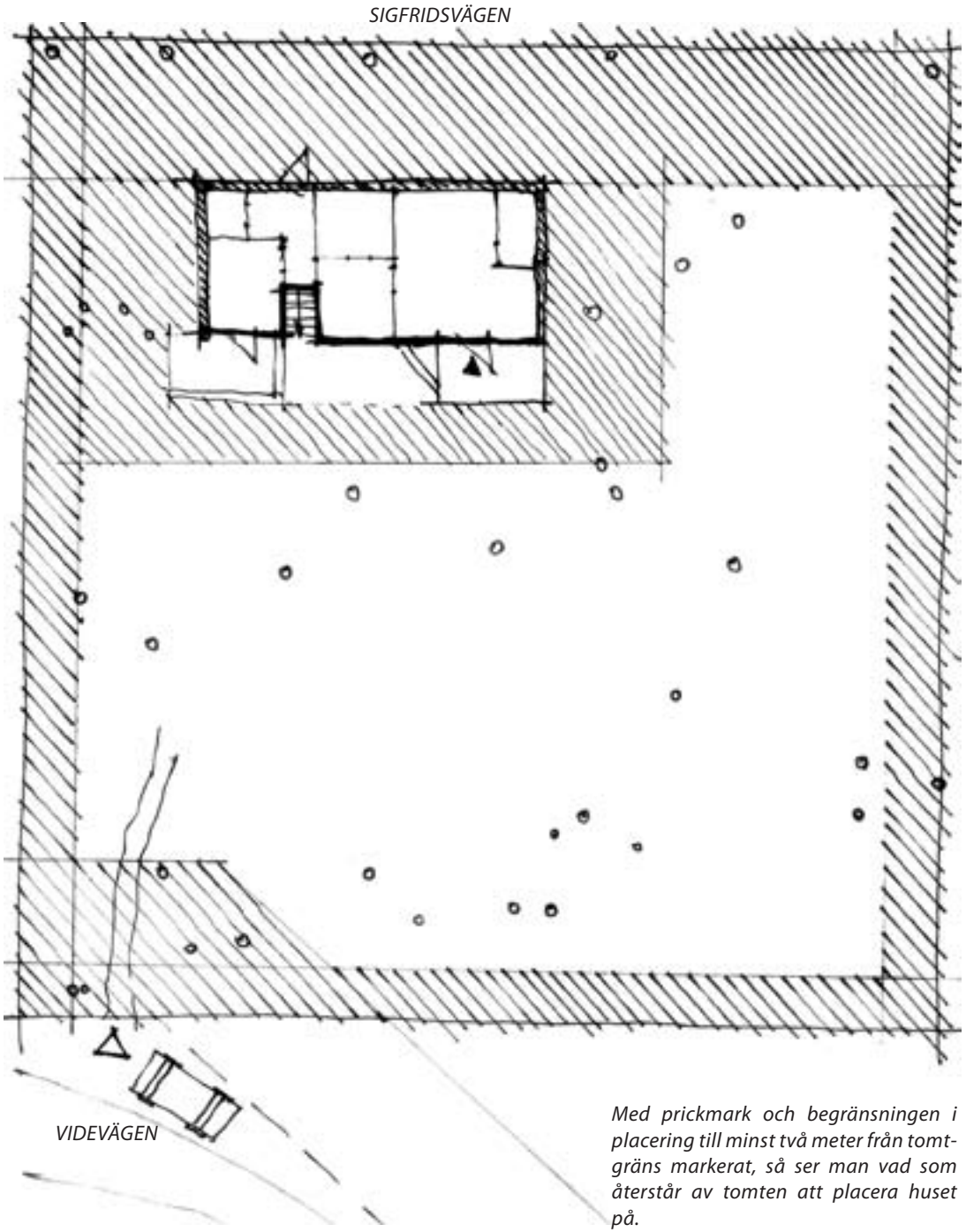

Med prickmark och begränsningen i placering till minst två meter från tomtgräns markerat, så ser man vad som återstår av tomten att placera huset på.

Med en toalett i huset blir topografin av stort intresse. Anslutningspunkten för avlopp ligger vid parkeringen, så om man inte vill behöva schakta upp en vall till över tomten kan huset inte placeras på tomtens lägre del. Då det för oss är viktigt att bevara karaktären av naturtomt är det alltså inte önskvärt att göra liknande ingrepp. Detsamma gäller träden, för även om man kan återplantera så är det inget vi får någon glädje av under vår livstid.

Just träden har också en annan effekt, och det är att de i hög utsträckning gör solorientering meningslös. De delar av tomten som är rimliga att placera de nya husen på är så skuggade av träd att direkt solljus inte är en reell faktor.

Kontentan av det här är att en placering längs tomtens sydöstra sida (längs gränsen mot Norrman och Olsson) borde ge det bästa resultatet. Önskemålet om att göra liten åverkan på platsen, samt karaktär och materialval hos befintliga byggnader på och omkring tomten ger ytterligare svar. Lämpligaste grundläggningsmetod borde vara att bygga på plint, då det gör minst åverkan, och en liggande träpanel på fasad harmonierar bäst med omgivningen.

Sommarlivet

Vad är utmärkande för paradigmet sommastuga? Vad handlar sommarlivet om, och hur gestaltar det sig i husen? Det här var viktiga frågor i projektets inledning, och jag skrev tidigt en liten text kring mina tankar om dem för att försöka klargöra saken för mig själv. Denna följer i något nerkortad variant nedan:

”Det här är en text som handlar om begreppet sommarstuga (fritidshus, sportstuga) och vars ursprung är mitt examensarbete i arkitektur - vilket är att rita, bygga, förklara och dokumentera ett litet gästhus till familjens sommarstuga i Åhus.
På området Äspet ligger familjens sommarstuga. Det är ett litet gult hus i ett plan med en terrass längs södersidan. Materialet är trä (fjällpanel) och taket är ett flackt sadeltak. Stugan byggdes ursprungligen av en ensam byggmästare år 1940, på uppdrag av mina morföräldrar.

Det var lite basfakta för att komma igång, men det är inte detta som egentligen är huvudmålet för den här texten. Snarare handlar den om den där "sommarstugekänslan" som i sin flyktiga ljuvlighet är svår att hålla kvar och förklara. Vad är egentligen en sommarstuga och, mer betydelsefullt, vad handlar livet i en sommarstuga om? Hur påverkar de varandra - livet och huset? Det här blir inget uttömmande svar, utan snarare en känslomässig spekulation som jag hoppas kan leda till en utgångsposition för min skissprocess.

För mig är Åhus - och när jag säger Åhus så menar jag mestadels området Äspet och vår stuga där - en plats av lugn och en enkelhet i livet som saknas i staden. Alla min barndoms somrar tillbringades i stugan, och en stor del av mina känslor inför platsen härrör naturligtvis från det - lek i skogen med vännerna, elda i den öppnas spisen kyliga kvällar, filbunke eller kanske mormors jordgubbskräm till lunch ute på terrassen, långa dagar på stranden. Ett mjukt ljus som silas mellan tallkronorna och färgas av markens ljung- och barrtäcke. En tystnad som inte finns i staden, förstärkt av tallarnas sus och bruset från vågor som slår mot stranden.

Åhus 1970. Föräldrarna (längst till höger) och släkt på besök.

Platsen har för mig fortfarande kvar en del av det skimmer den hade när jag var liten, och när jag en kylig vårkväll kliver ur bilen och drar det där första, friska, tallbarrsdoftande andetaget så känner jag ett behagligt lugn infinna sig. Det finns en kvalitet i det enkla och att närma sig naturen. En känsla av friskhet som lätt går förlorad i kontakten med vårt vanliga bekväma liv. Kanske är det en del av förklaringen till min känsla av lugn - när vi konfronteras med en verklighet som faktiskt kräver vår uppmärksamhet så tenderar vardagslivets små trivialiteter att sjunka undan. Implicit tycks det i detta ligga ett slags motsatsförhållande till alla de bekvämligheter som vårt vanliga boende erbjuder, men frågan handlar nog snarare om balans än om rättrogenhet.

I min barndom var det trångt i stugan (även om vi bara var fyra), men när man är ung så är det också lättare att hantera. Nu är det något bättre plats, men också större människor som skall leva på den. Tidigare var det ett torrdass i källaren och ett kök på 1,5 kvm - idag är det ett sedvanligt wc och det finns till och med diskmaskin. Skulle jag vilja byta tillbaka? Svaret är nej, men samtidigt har något av känslan gått förlorad. Det handlar inte om en rättfram uppgradering, utan om ett byte där priset för modern bekvämlighet är en liten tugga av din sinnesfrid.

Jag vill inte överdriva de här tankarna kring "det enkla livet", men likväl är det ett förhållningssätt som är relevant. Min uppfattning är att utvecklingen av projektet måste ske i en process av reflektion kring hur det påverkar inte bara stugan i sig, utan livet kring den. Vidare så, till en första "programförklaring", en liten lista på ting jag och familjen funderat över sedan de första tankarna på det här projektet för ett drygt år sedan.

Varför? Primärt för att ge mig och min bror, med framtida familjer, en möjlighet att vara i Åhus utan att hela tiden sitta i knäet på föräldrarna.

Tomten? Placeras där den befintliga friggeboden står. Jag ser framför mig ett hus på plintar, för det känns som att det ända rätta på en naturtomt som den här är att försöka att lämna så litet avtryck som möjligt.

Material? Under letandet efter referenser och goda förebilder så har det slagit mig att det mesta jag fastnat för handlar om "känslan av trä". Dess taktila kvaliteter och anknytning till omgivningen gör att jag helst vill arbeta med en byggnad som förmedlar en stark träkänsla.

Funktion? Sovplatser, ungängesyta, toalett, möjlighet till matlagning och en stark koppling mellan inne och ute."

INSPIRATION

Att söka efter goda exempel och förebilder är en viktig del av den kreativa processen. Hur mycket man som arkitekt än kan önska det, så tillkommer aldrig en ny byggnad som en solitär: Vi verkar alla i en kontext, och även om man inte är medveten om det finns en ständig påverkan från omgivning, arkitekturhistorien, normer och värderingar.

Att då inte erkänna denna påverkan är ganska fånigt, och att inte omfamna den och låta den inspirera är bara dumt. Dessutom är det kanske en fördela att, så att säga, känna till reglerna om man vill kunna bryta dem? Därmed inte sagt att man skall plagiera det man stöter på, utan det handlar om att låta sig inspireras, att analysera och vara kritisk, och att samla en ”katalog” av lösningar som kan hjälpa dig i din egen kreativitet.

Därför har jag inkluderat några av de goda exempel jag funnit, och hoppas att de kan ge ytterligare förklaring till mina tankegångar i skissprocessen.

Min kanske största inspirationskälla i det här projektet är arkitekten Per Fribergs lilla sommarstuge-duo i Ljunghusen - två små enkla lådor av glas och trä, som svävar på plintar bland tallarna vid kanten av en ljunghed. Byggda redan på 60-talet och fortfarande lika sublima! Öppenhet, enkelhet, samspel och en stark materialkänsla bidrar alla till deras elegans. En närmare beskrivning finner du tex i boken Fritidshuset.

Ett annat gott exempel finns bara några hundra meter från min byggplats. Det är en liten stuga på 12x3,6m, ritad av arkitekten Per Persson åt en klient för bara några år sedan. Även detta en enkel låda av trä och glas på plint, med genomtänkta lösningar i såväl detaljer som plan och placering.

Jag vill också framhäva Josef Franks fem Falsterbovillor, ritade åt släkt och vänner mellan 1924 och 1936, och en av mina träbyggnadsfavoriter - Glenn Murcutt, en australiensisk arkitekt som i decennier ritat trähus av yppersta klass.

För den som är intresserad att förkovra sig i ämnet trähus så kan jag rekommendera att gå igenom listan till höger. Det är litteraturen i vilken jag hittat mina egna referenser till det här projektet, och torde utgöra en bra startpunkt.

Referenser böcker:

Fritidshuset, Thurell & Ulin, Byggförlaget, Stockholm, 2000
Arkitektur i Trä, Träpriset 1992, Arkitektur Förlag AB, Stockholm, 1992
Arkitektur i Trä, Träpriset 2000, Arkitektur Förlag AB, Stockholm, 2000
The New Wood Architecture, Naomi Stungo, Lawrence King Publishing, London, 1998
Glenn Murcutt, Beck & Cooper, Images Publishing Group Pty Ltd, London, 2002
XS:Big Ideas, Small Buildings, Lucas Dietrich (ed.), Thames & Hudson Ltd, London, 2002
The House of the Architect, A. Zabalbeascoa, Gstavo Gili SA, Barcelona, 1995
The Modern House, John Welsh, Phaidon, London, 1995
Josef Frank Falsterbovillorna, Bergquist & Michélsen, Arkitektur Förlag AB, Stockholm, 1998
Det Förste Hus, Tävlingsredovisning, Politikens Förlag, Köpenhamn, 1920
Feriehytten, Tävlingsredovisning, Politikens Förlag, Köpenhamn, 1918
Till Skuggornas Lov, Junichiro Tanizaki, (fråga David), ca1935

Referenser tidningar:

2G Magazine, No 11, 1999, (Issue on Baumschlager & Eberle)
Arkitektur, No 8, 2003, p36 ff, (Fritidshus Strömstad)
Building Europe, The European Wood Magazine, No 1, November 2003
Arkitektur DK, No 2, 2001, (Sommerhus Kandestederne & Prästö)
The Architectural Review, February 2002, (Timber Lake)
The Architectural Review, December 2003, (Hide and seek)
Living Architecture, No 1, 1983, p120-127, (Trees and house in harmony)
Living Architecture, No 4, 1984, p74-77, (Summer house in Skagen)
Living Architecture, No 7, 1987, p122-129, (Summer cottage on the island of Läsö)
Living Architecture, No 8, 1989, p146 ff, (Jörn Utzon’s own house)
Living Architecture, No 11, 1992, p172-179, (Vacation house in Odsherred, Denmark)

Per Fribergs stuga i Ljunghusen sedd från norr.

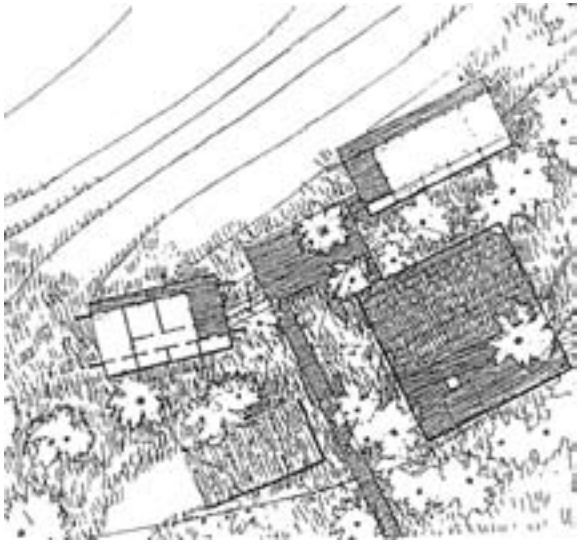

Situationsplan 1:1000. Ett hus för umgänge (höger) och ett sovhus (vänster). Två byggnader som samverkar med utemiljön för att skapa en helhet. Källa: Fritidshuset, Thurell & Ulin, Byggförlaget, Stockholm, 2000

Stuga på Videvägen, arkitekt Per Persson. Enkel och mycket rationell till sin konstruktion. Öppen sida in mot tomten och solen, sluten baksida mot granne i norr. Ett kontinuerligt fönsterband får taket att sväva.

Sommarhus i Falsterbo av Josef Frank.

PROGRAM

Ett program är till för att hålla styr på skissprocessen. Det formulerar de övergripande målen för byggnaden, vad avser såväl syfte, plan och funktion, som fasad, material och konstruktion. Den kan vara hur lång eller kort som helst, så länge den fyller sin funktion att leda skissprocessen. Generellt kan man nog dock säga att ett mer genomarbetat program leder till ett bättre slutresultat. Programförklaringen för det här projektet är rätt liten, precis som byggnaderna själva, och nedan följer en mer läsbar omstrukturering av de punkter jag ställde upp i början av projektet.

Syftet med projektet är 1) att jag skall utvecklas som arkitekt, och 2) att ge familjen ett mer ändamålsenligt sommarboende. Detta skall ge möjlighet till såväl avskildhet som socialt umgänge. Det skall uppfylla alla krav på normal boendestandard (vilket krävs för att kriteriet om avskildhet skall kunna uppfyllas) och även om den mesta användningen sker sommartid skall det fungera också under kortare perioder på vintern.

Den gamla friggeboden skall tas bort, och ersättas av en ny som bättre kan fungera i sammanhanget med det nya uthuset. De två husen skall komplettera varandra och tillsammans med utemiljön vara en helhet. Byggnadsarean blir 30+10m2. Mer specifikt skall följande funktioner tillgodoses: Minst 2+2 sovplatser, pentry, allrum, wc/dusch och adekvat förvaring.

Material skall i största möjliga mån vara trä, och husen skall externt anpassas till att diskret smälta in i omgivningen, utan att därför ge avkall på sin egen identitet. Samtidigt skall regler och förordningar följas så långt det är rimligt.

Sommarlivet handlar om och levs till stor del utanför huset, så gränsen mellan ute och inne bör vara upplöst så långt det går utan att kompromettera den privata sfären. Förhållandet mellan de nya husen och befintlig huvudbyggnad och grannar måste alltså studeras noga.

Tomt och träd skall behandlas med varsamhet, och husen skall lämna så lite spår efter sig som möjligt. Konstruktionen skall dessutom vara enkel nog för att jag själv skall kunna bygga dem och utförd så att driftskostnaden för husen blir minsta möjliga.

SKISSPROCESSEN

Projektet startade i februari 2004, och efter någon månad av mest inventering och fundering så kom jag igång med skissandet på allvar. Min handledare David Sim och jag träffades någon gång per vecka för att diskutera, något som verkligen var till stor hjälp då det ofta är svårt att höja blicken tillräckligt för att se sina egna misstag. Skissandet pågick hela våren, och i maj kunde jag lämna in bygglovsansökan.

Mina verktyg i skissandet har varierat. Jag har varvat skisspapper och penna med papp-, capa- och digitala modeller. Det är ett arbetssätt som jag tycker fungerar bra, då verktygen alla har sina olika för- och nackdelar när det kommer till att angripa ett problem. Programmet jag använt för allt digitalt modellarbete i projektet heter SketchUp, och det fungerar ungefär som att rita med en penna fast i tre dimensioner med datorhjälp, och de möjligheter detta innebär att ändra vyer, texturer osv.

Efter uppmätning av tomten så byggde jag både en digital och en pappmodell med höjdkurvor och träd för att i detalj kunna studera placeringen av husen. Samtidigt funderade jag intensivt kring programmet, och kom fram till att den troligaste konfigurationen i plan skulle innebära en långsmal byggnad. Utgående från de tillåtna maxmåtten gjorde jag några enkla pappmodeller som jag sedan använde för att studera placeringen av husen i tomtmodellen.

Den första skissen på husen ser inte det minsta ut som de senare, och det beror på att den kom till mycket tidigt i processen. Den var en sammanfattning av alla de tankar som malt sedan långt innan skissandet egentligen tog sin början, och innehöll några saker (takkonfiguration, köksdel) som jag ville kolla av med kommunen innan jag gick vidare.

Därför blev den också ganska genomarbetad, och satte en standard för skissprocessen: Först en period av snabba små handskisser för att dra upp riktlinjerna, sedan capamodell i 1:50 för närmare volymstudier, och därefter en formulering av ideérna i en mer genomarbetad digitalmodell.

Jag har valt att redovisa skissprocessen främst i form av dessa digitala sammanfattningar, men först en genomgång av tomtmodellen och mina placeringsstudier, och därefter några utvalda handskisser som jag anser vara av intresse då de markerar genombrott eller större steg framåt i processen.

Placeringsstudier

Som ni ska se senare så blev det första alternativet i samlingen nedan det vinnande. Det gav det bästa förhållandet mellan uthus och friggebod (viktigt för funktionen) och mellan husen på tomten. Det ligger så avskiljt som möjligt, högt nog för att klara fallet på avloppledningen, passar in mellan träden och ligger inte heller mitt i synfältet från huvudbyggnaden.

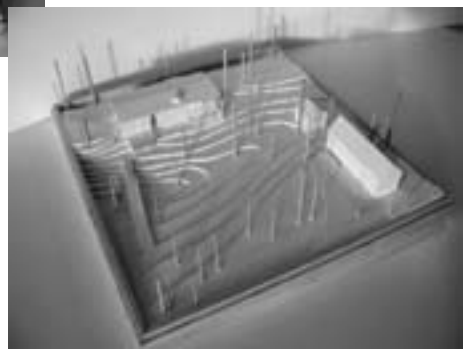

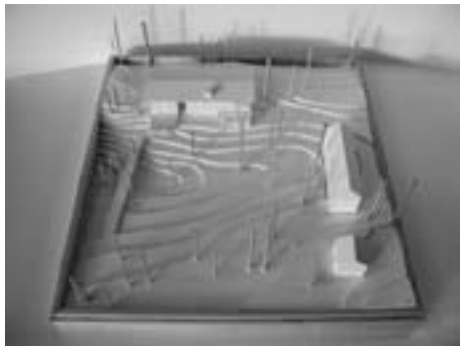
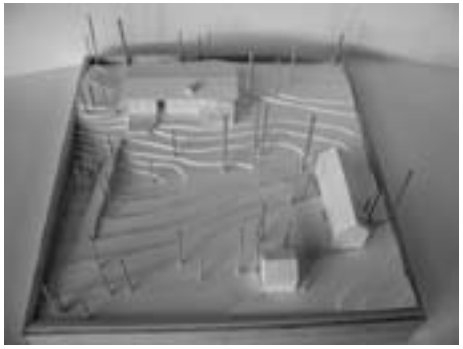
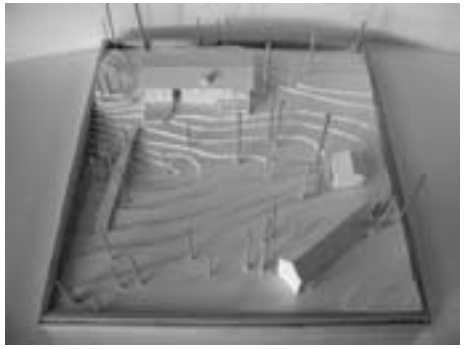
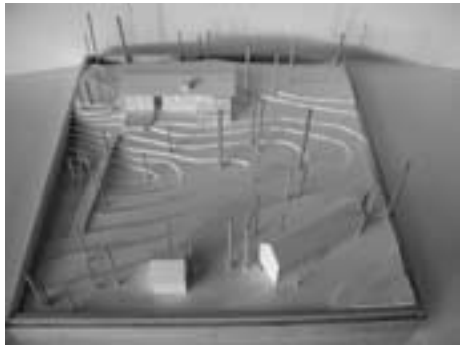
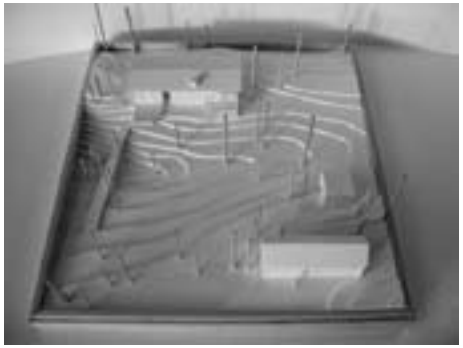
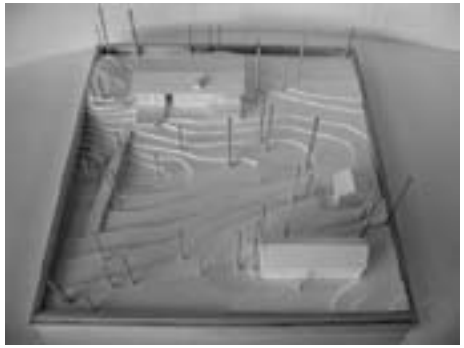
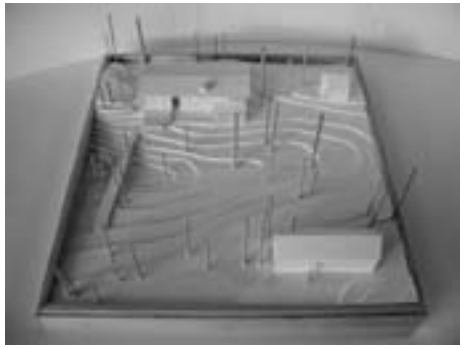

Handskisser

Placeringen studerad även för hand. Siktlinjer, rörelse...

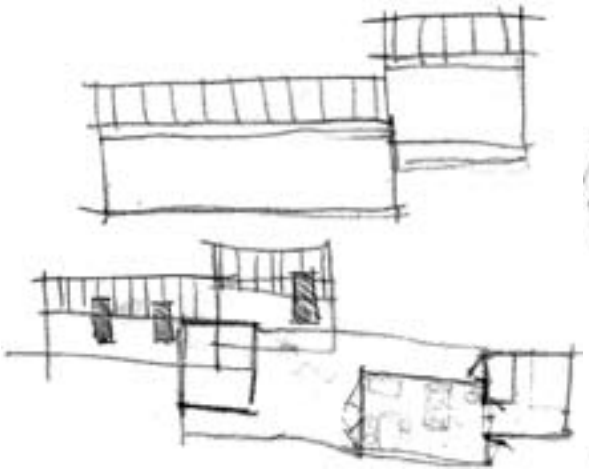

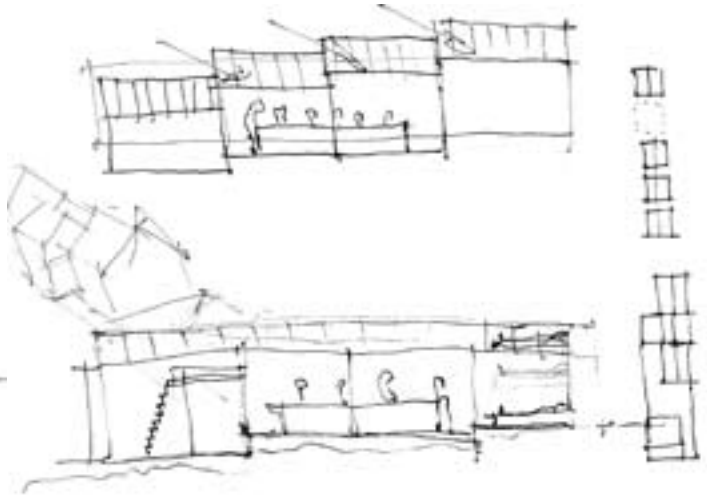

Platsanpassning. Skalan bryts ner genom att dela uthuset i två kroppas som förskjuts såväl horisontellt som vertikalt från varandra. Följa topografin.

Innehåll, funktion, fönster och dörrar, koppling inne-ute, rörelse genom huset.

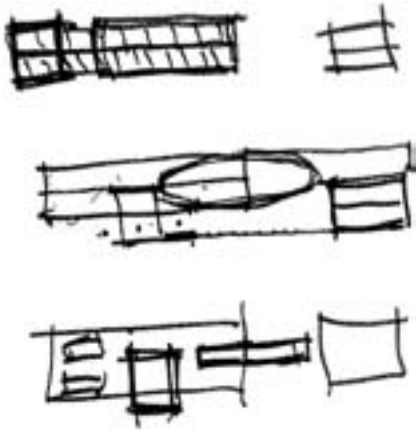

Fokus på kopplingen mellan husen och till livet i mellanrummet. En grundplan där den publika ytan uteplats/allrum flankeras av sovrum, och badrummet används som buffert mellan privat och offentlig plats.

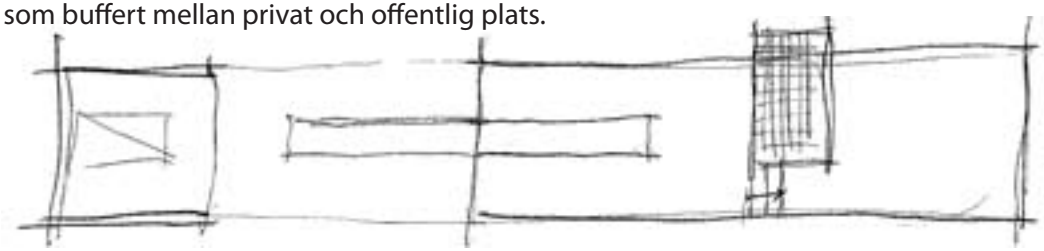

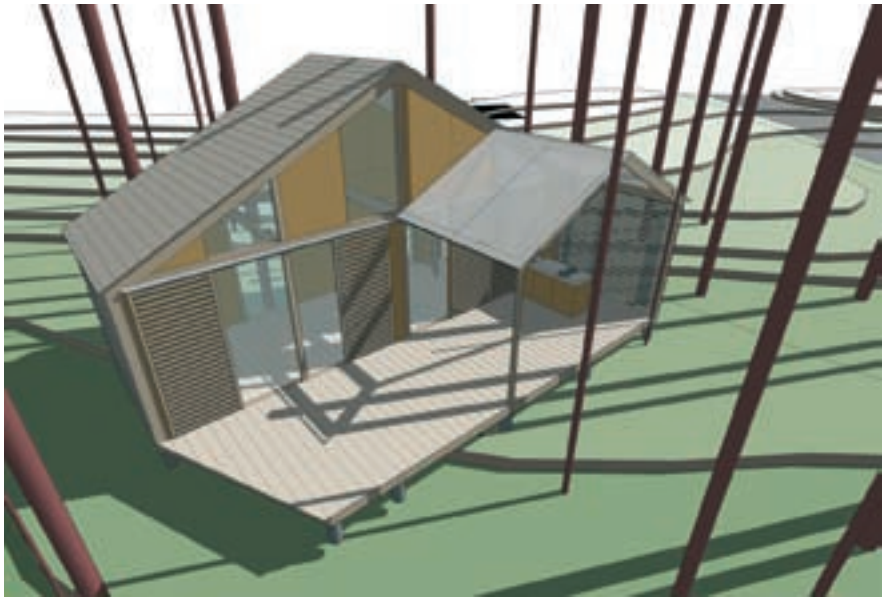

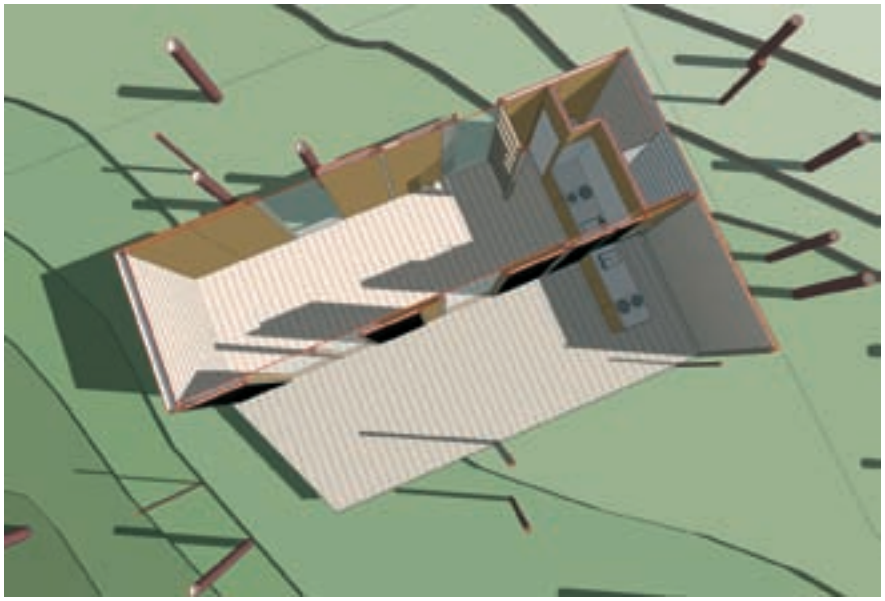

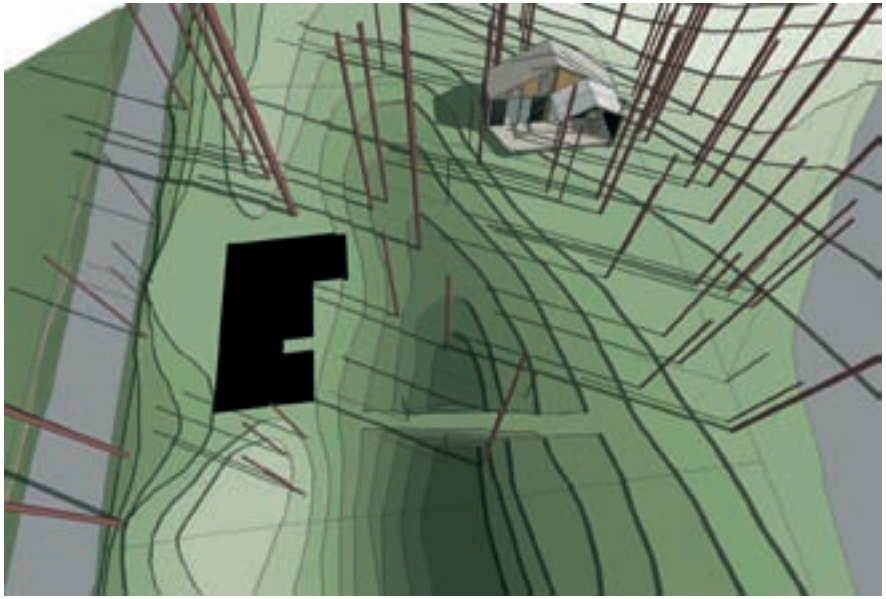

Skiss 1.

Som nämnts helt annorlunda än de senare skisserna. Genomarbetad för att vara presentabel för kommunen då jag ville kolla om det fanns möjlighet att luta taket mot gavlarna istället för långsidorna (nej!), och hur de ställde sig till regeln om att kök inte får finnas. Vad konstituerar ett kök egentligen?
Några saker fanns dock med som fick leva vidare: Användningen av trä även på taket - väggen fortsätter och sveper runt huset. Den långsmala grundformen. Skjutpartier som öppnar en stor del av rummet mot ett däck. Koppling mellan kök och uteplats. Även placeringen är ungefär där det så småningom kom att hamna.

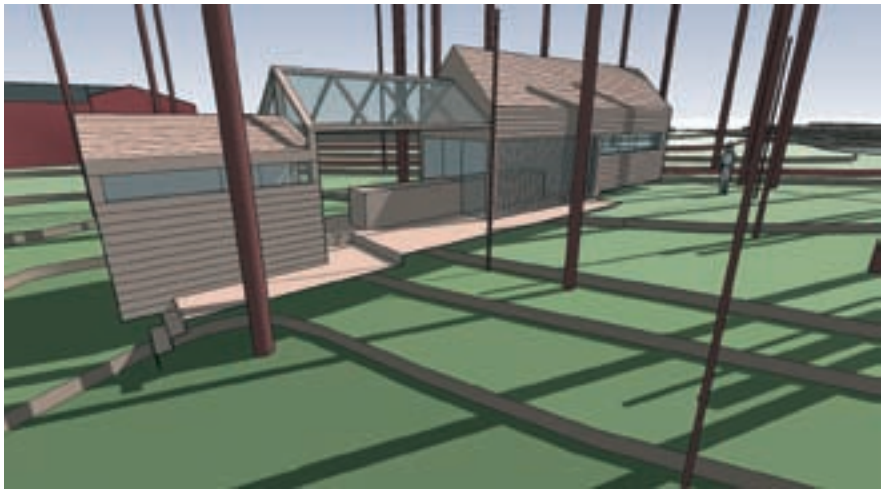

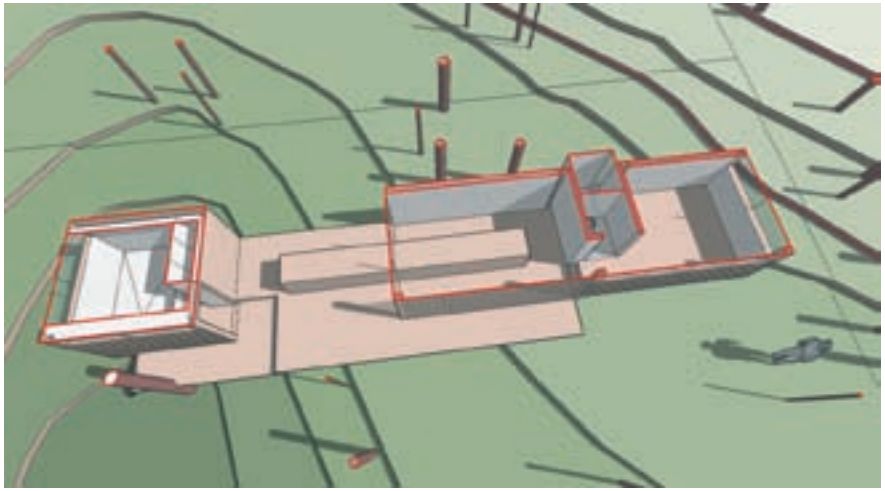

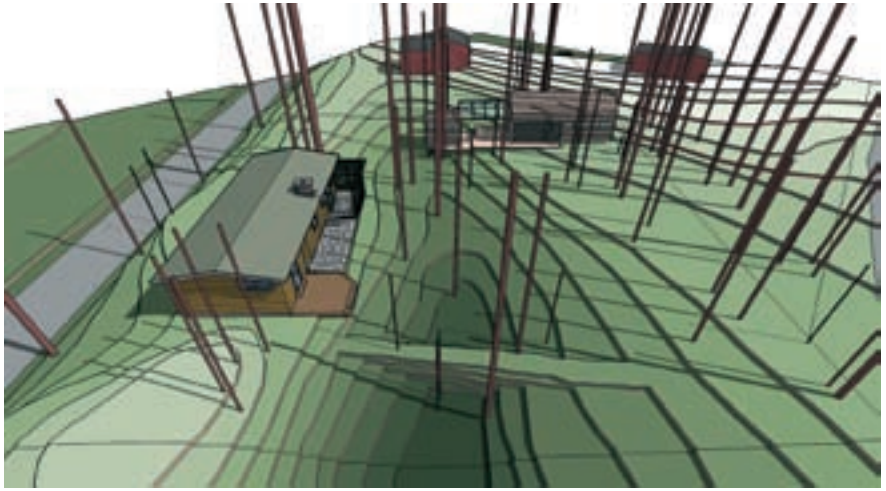

Skiss 2.

Processen har kommit mycket längre (och tiden likaså - det här är betydligt senare) och såväl plan som placering är i stora drag på plats. Här finns en idé om att binda ihop husen med ett skärmtak (men det fick man visst inte...) och tanken om inne/ute-köket som fanns i den första skissen har tagit en rätt radikal vändning. Kvaliteterna ligger nog främst i insikten om toalettens dubbla funktion som avskiljare, och orienteringen av husen mot en central uteplats i anslutning till allrummet.
I den första skissen fanns också en annan diversifiering i materialen, och en tanke om någon sorts ”industriellt” byggande med skivor o.d. som nu fått ge vika för ett mer hantverksmässigt lösvirkesbyggande. Taklutningen varierar mellan husen - 45 grader i uthuset och lägre i boden för att hålla den inom höjdbegränsningen.

Skiss 3.

Är väl egentligen 3a, b och c. Samtliga handlar om att jag inte är nöjd med hur volymen med wc/dusch, som fungerar så väl i plan, ter sig utifrån. Det blir ett oroligt och konstigt möte mellan taken, och hur jag än försöker så blir det inte tillräckligt bra.

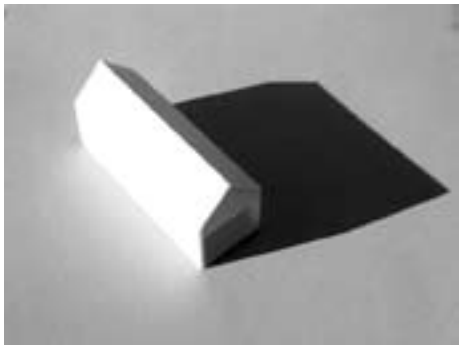

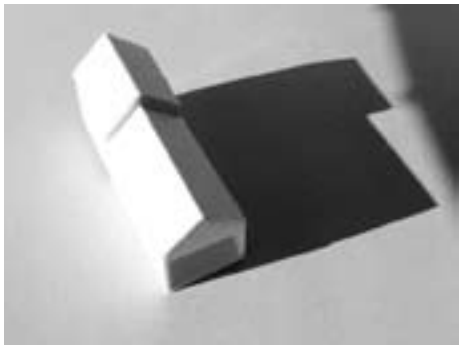

Skiss 4.

Ett stort steg framåt, men först ett tillbaka. Kom ingen vart med den utskjutande badrumsdelen, så jag tog ett steg tillbaka till en enkel låda igen. Efter ett tag så slog det mig till slut: Samma funktion uppnås om sovrum och badrum bakas ihop i en volym, vilken sedan kan hanteras fritt i förhållade till den större allrumsdelen. Det ger också möjlighet att anpassa huset noggrannare till tomten genom en förskjutning i höjdled.

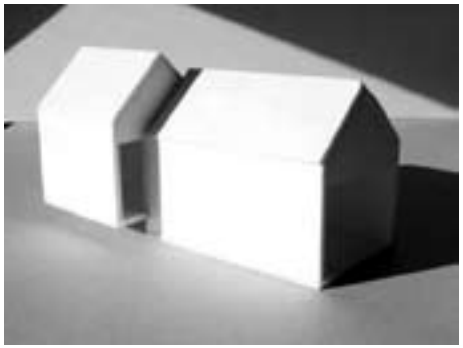

Skiss 5.

Och därifrån var det ju ett kort steg till förskjutning i både höjd- och sidled för att ge toaletten en egen ingång utifrån. Förskjutningen gör att huset tydligt upplevs som två kroppar, och bryter ner skalan ytterligare.

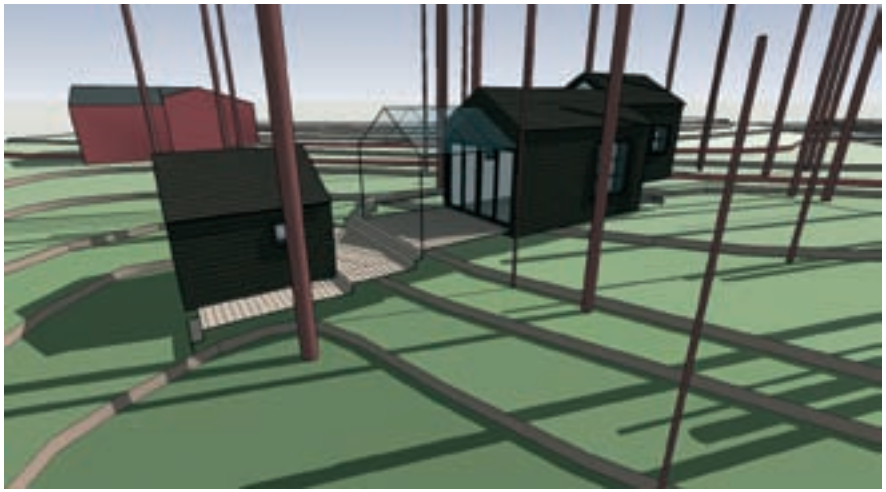

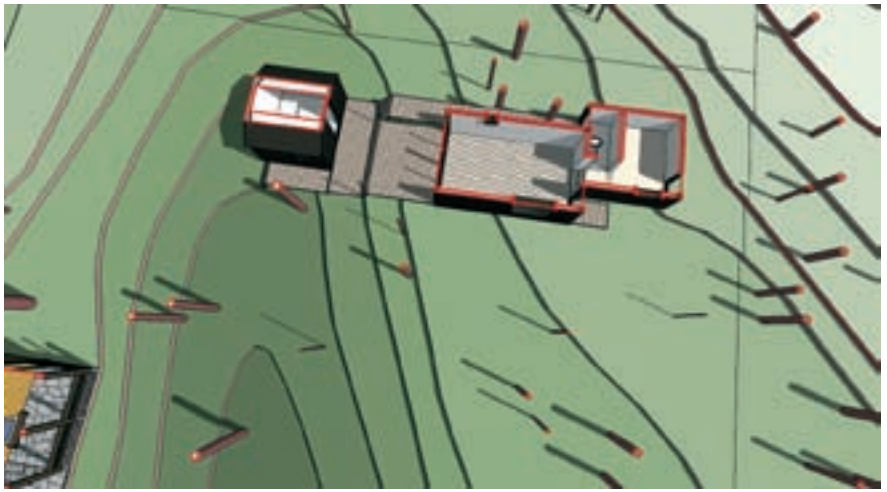

Skiss 6.

Efter att ha funnit konfigurationen med två sammankopplade volymer tog utvecklingen fart igen, och mer har hänt till skiss 6 än man kan tro vid första ögonkastet. Det mest uppenbara är kanske att taklutningen ändrats från 45 till 30 grader. Detta var något jag funderat på länge, och till slut gjorde för att bättre anpassa mig till den omkringliggande bebyggelsens flacka tak. Att det tog sådan tid berodde mycket på att det finns en slags logisk skönhet i 45-gradersvinkeln. Andra hänsyn vägde dock till slut tyngre.
Placeringen husen emellan har också blivit fastställd, med de två mindre volymerna på samma linje, något som även minskar insynen i friggeboden från allrummet. Toaletten har också en ytterdörr så att den som bor i boden kan gå dit utan att så att säga gå in i huset.
Skiss 6 handlar också mycket om fönsterplacering. Provade en massa olika varianter på mer eller mindre ordinära fönster och dörrar, men utan att bli riktigt nöjd. Man måste komma ihåg att det är två mycket små hus, och uttrycket blir lätt oroligt när fasaderna belamras med fönster. En framgång blev det i alla fall - att skjutpartiet i allrummet, mot däcket, slutade täcka hela gaveln. Skälet är att allrummet blir mycket mer privat om siktlinjen från huvudbyggnaden blockeras, och som en bonus blir fasaden betydligt mer välproportionerad.

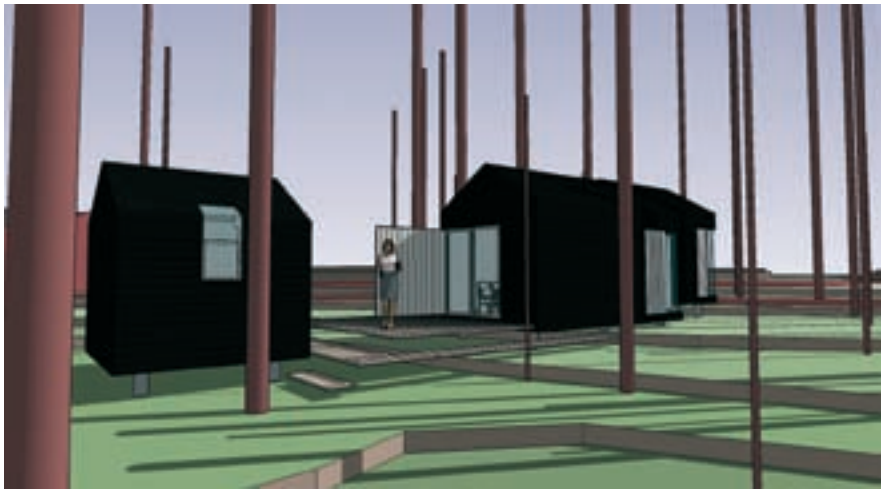

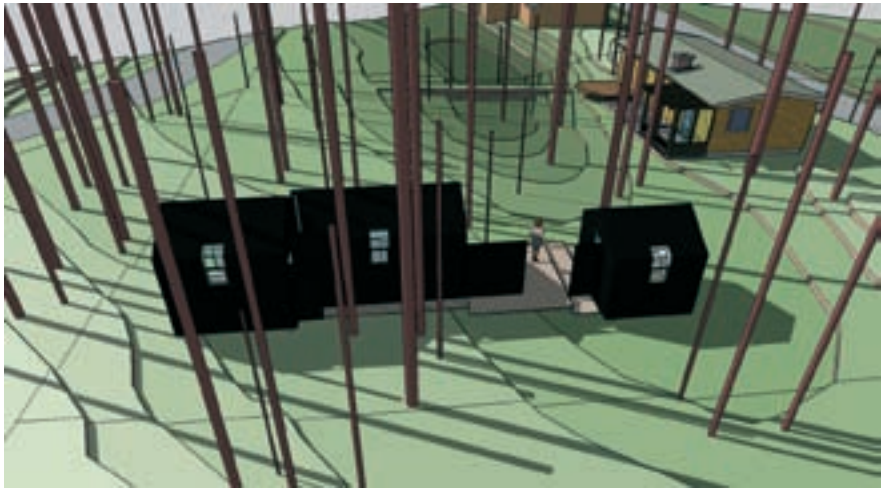

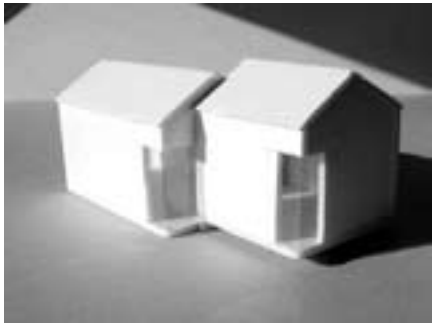

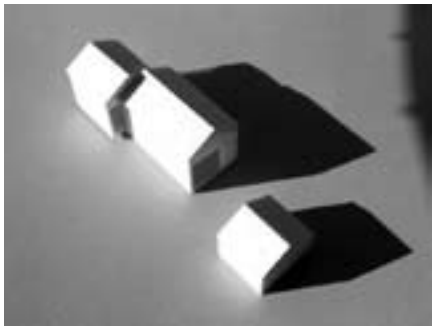

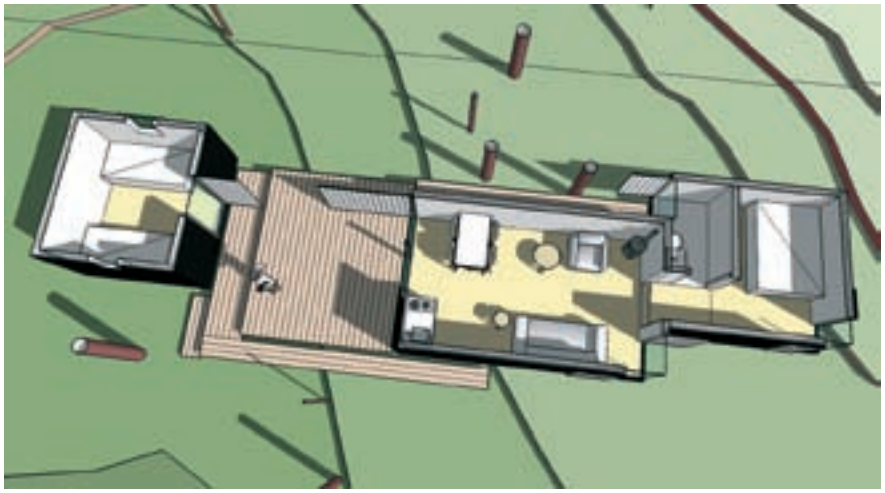

Skiss 7 - bygglovsversionen.

Efter ytterligare justeringar kände jag mig till slut nöjd nog, så det här är den sista skissen vilken sedan låg till grund för bygglovshandlingen. Ögonblicket jag insåg att jag snart var klar inträffade när jag lyckades lösa fönstersättningen. Glasade hörn (såväl horisontella som vertikala) löser upp rummen och släpper in naturen och himlen, men utan att förändra detaljeringsnivån på samma sätt som tidigare fönstervarianter.
Däcket som binder ihop husen har blivit noggrannt studerat och jag har bestämt mig för att ta upp höjdskillanden i stora steg som även kan fungera som sittplatser.
Det minst genomtänkta i skissen är de nytillkomna fönsterluckorna. Idén var att de skulle fungera som avskärmning vid däcket, och med en vit insida och svart utsida signalera hemma eller borta. Dessutom skulle de förvandla huset till en lite mystisk svart låda när det står tillbommat på vintern. Bra ideér? Jag vet inte, för när husen väl började ta form insåg jag att luckorna inte skulle tillföra större kvaliteter än de tog bort, och struntade helt enkelt i dem. Fördelen med att vara både beställare och byggare...
I allrummet finns en kamin inritad, något som inte inte heller förverkligats. Utan kaminen blir möblerbarheten i rummet klart bättre, och jag slipper en skorsten som pga regler hade blivit enorm, relativt till huset.
Både fasad och tak är klädda med fjällpanel, målad i svart Falufärg och tjärad.

BYGGLOV

Efter att ha producerat en bygglovshandling och fått berörda grannars tillåtelse till ett par planavvikelser (friggebod närmare tomtgräns än 4,5m och dessutom något för hög) så lämnade jag in ansökan om bygglov, kvalitetsansvarig och bygganmälan. Samtliga gick igenom utan problem.

Då jag ville ha ett så öppet förhållande till kommunen som möjligt, så fanns såväl uthus som friggebod med i bygglovshandlingen (notera punkt 3 i protokollet). Att friggeboden blev för hög beror på att jag efter månader av försök att hålla mig inom kravet på max 3m till taknock till slut gav upp. Tre meter är lågt, och i kombination med tomtlutningen så såg det ut som det satt en padda på marken bredvid uthuset.

Den vackraste kompositionen uppnåddes med en bod som följde kravet på max 10m2 i plan, men i övrigt byggde på exakt samma modul som uthuset. Följden blev naturligtvis att boden blev för hög, men det fanns i mina ögon inget alternativ. Skulle någon tjänsteman på Kristianstad Kommun sen vilja straffa mig för detta så må det väl vara hänt. Laglydig och ful - eller vild och vacker!

KRISTIANSTADS KOMMUN
Byggnadsnämnden
BYGGLOV

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Beslutsdatum § Sid
2004-06-10
sida 1(1)

Fastighetsbeteckning Yngsjö 10:128	Fastighetens adress Sigfridsvägen 34
Sökande Henrik Magnusson	
Postadress Byggmästaregatan 11 C, 222 37 LUND	Handläggare Lennart Welander
Byggnadsföretag Nybyggnad av komplementbyggnad	Byggavgift: Bygglov / bygganm. + planavgift 1 853 + 283 = 2 136 kr

Om Ni är missnöjd med byggnadsnämndens beslut, kan Ni överklaga hos länsstyrelsen inom **tre** veckor efter att Ni fått del av beslutet. Överklagandet skall inlämnas till byggnadsnämnden. Om det krävs andra tillstånd än bygglov är Ni skyldig att söka sådana. I bygglov, rivningslov och marklov prövas byggnadens/anläggningens lokalisering, användning, yttre utformning etc. I bygganmälan prövas byggnadens/anläggningens tekniska och miljömässiga egenskaper, inre utformning men vilka skall styrkas i en särskild kontrollplan som skall godkännas av byggnadsnämnden. Bygganmälan skall inlämnas till byggnadsnämnden **senast tre veckor** innan byggnadsarbetena påbörjas.

Ansökan avser bygglov för nybyggnad av komplementbyggnad.

Fastigheten ligger inom detaljplan antagen 1987-02-11 och 1998-01-27 (tillägg till planbestämmelserna) med genomförandetid. Bebyggelsen stämmer med detaljplanen.

Bygganmälan och anmälan om kvalitetsansvarig har inlämnats till byggnadsnämnden.

BESLUT

Bygglov beviljas.

I ÖVRIGT GÄLLER FÖLJANDE:

1. Sökanden har godkänts som kvalitetsansvarig för arbetet (PBL 9:14).
2. Utstakning, kontrollplan samt byggsamråd enligt PBL 9:6-9 erfordras inte.
3. Bygglovet omfattar inte "friggebod" (= byggnad 3 m x 3,3 m) som finns med på inlämnad ritning. Denna byggnad är bygglovbefriad. Medgivande erfordras dock från ägaren till fastigheten Yngsjö 10:127 eftersom avståndet till denna fastighet understiger 4,5 m. Byggnadens höjd från mark till taknock får inte heller överstiga 3,0 m.
4. Bygglov upphör att gälla om åtgärden inte har påbörjats inom två år och arbetet inte avslutats inom fem år från dagen för beslutet.

Just sign Beslutandes underskrift — Tillrägsbestyrkande

Lennart Welander
1:e byggnadsinspektör

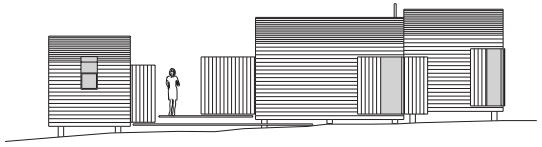

Fasad mot NV
Skala 1:100

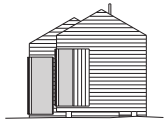

Fasad mot SV
Skala 1:100

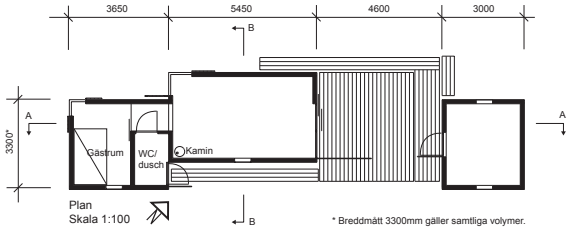

Plan
Skala 1:100

* Breddmått 3300mm gäller samtliga volymer.

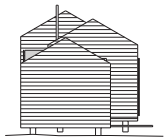

Fasad mot NO
Skala 1:100

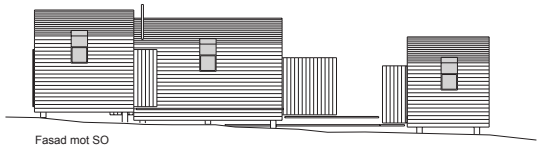

Fasad mot SO
Skala 1:100

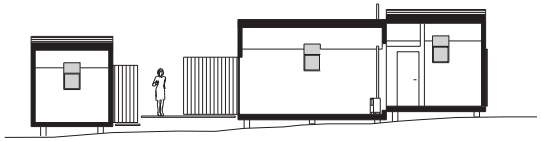

Sektion A-A
Skala 1:100

Sektion B-B
Skala 1:100

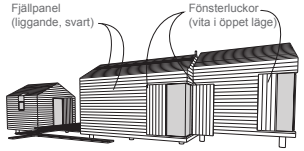

Perspektiv från väster.

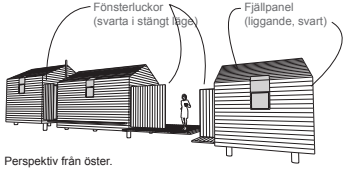

Perspektiv från öster.

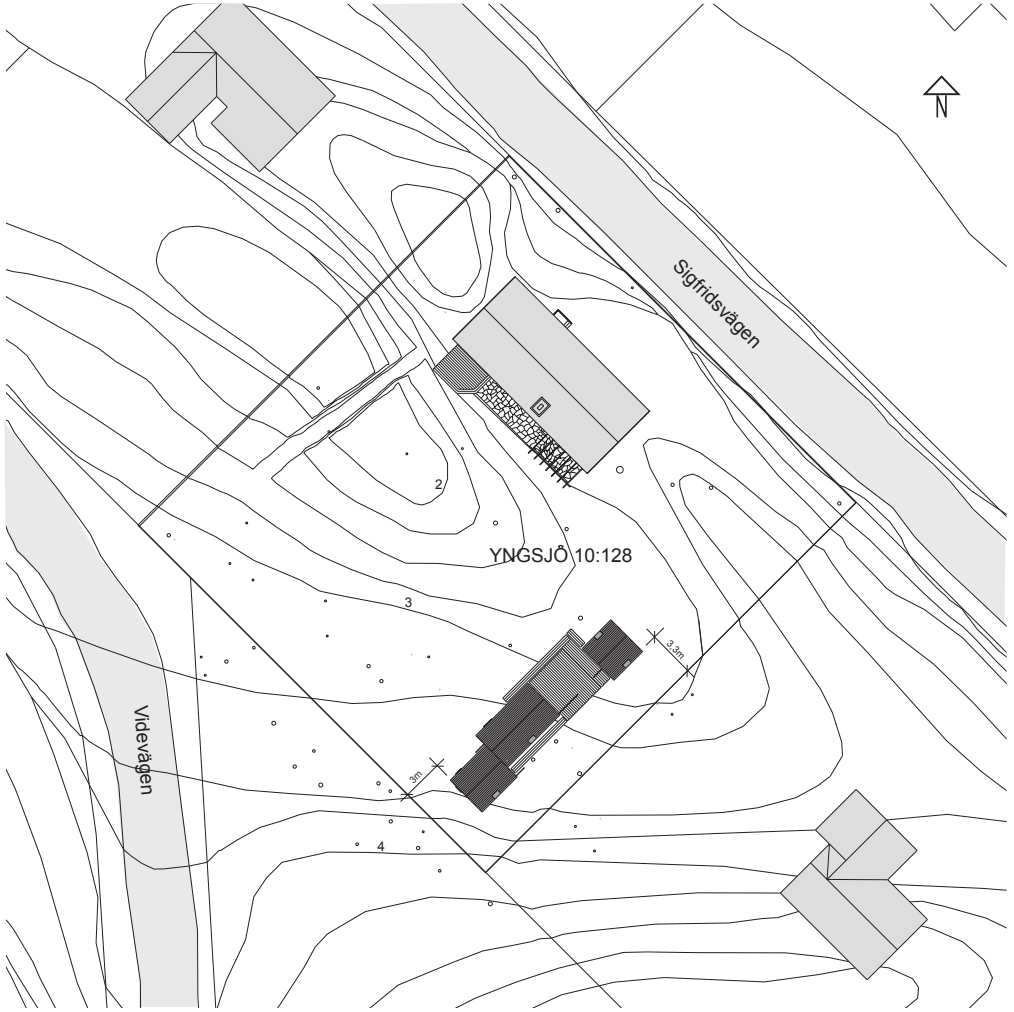

SITUATIONSPLAN SKALA 1:200
Höjdkurvor markerar 0,25m höjdskillnad.
Runda ringar/prickar markerar träd (tall).

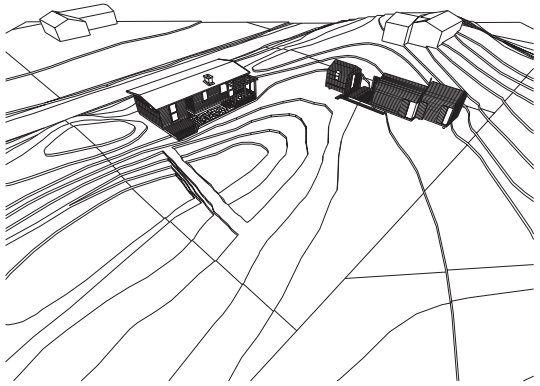

Situationsperspektiv från väster.

BET	ANT	ÄNDRINGEN AVSER	DATUM

BYGGLOVSHANDLING

UPPDRAG NR	RITAD/KONSTR AV	HANDLÄGGARE
	HM	
DATUM	ANSVARIG	
2004-05-10	Henrik Magnusson	

YNGSJÖ 10:128
Kristianstad Kommun
Nybyggnad uthus (30m2)
och "friggebod" (10m2)

SKALA	NUMMER
Enligt resp. ritning gäller för A1-format.	

KONSTRUERA & BYGGA

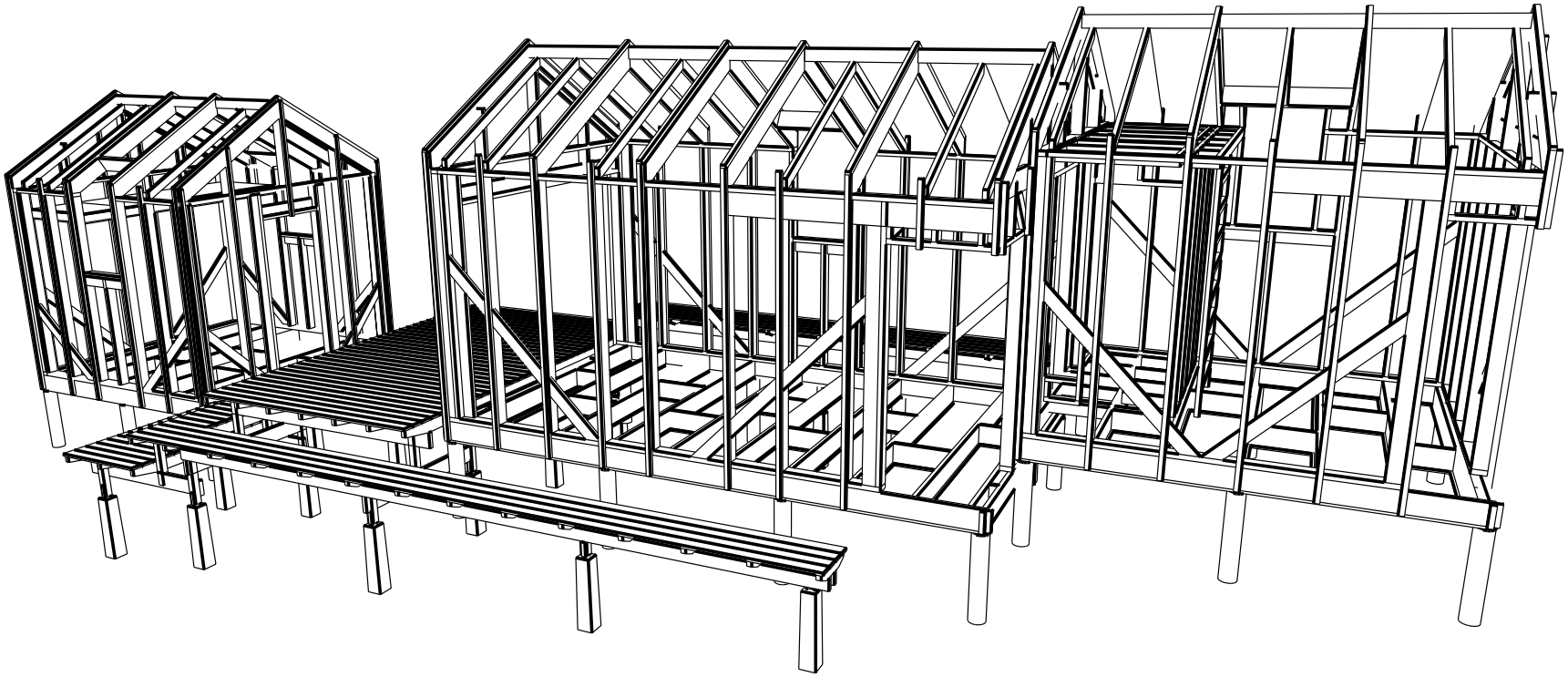

40-53 KONSTRUKTION

55-81 BYGGDAGBOKEN

KONSTRUKTION

Sommaren 2004, från det att jag fått bygglovet beviljat till dess bygget startade, spenderade jag till stor del med att lösa konstruktionen av husen. Eftersom jag skulle bygga dem själv, och aldrig gjort något liknande tidigare så var det av stor vikt att så mycket som möjligt var löst i teorin innan jag gav mig på det i praktiken. Jag har väl inte tummen mitt i handen, men utan en rejäl manual skulle det knappast vara genomförbart. Även efter att bygget startat fortsatte jag rita på konstruktionshandlingarna för att se till att hela tiden ligga ett steg före. Efterhandsom skiftade fokus från helheten och ner i detaljnivå.

Det tog inte lång tid att inse att även om penna och papper duger till att ta fram ritningar, så är de inget vidare när det gäller att följa ett kausalsamband genom en byggnad. Efter att ha gjort de första principskisserna på hur konstruktionen skulle te sig, så stod det klart att det var en 3d-modell som krävdes för att jag skulle kunna få överblick och detaljsamband. Ett exempel på vad jag menar:

I ett hörn står en regel som är en del av den bärande konstruktionen. På utsidan av regeln skall det finnas något som stoppar vinden, och spikläkt att spika ytterpanelen i. På insidan skall innerpanelen spikas. Ovanpå regeln skall det ligga ett hammarband, på vilket takstolarna sedan vilar. Det låter väl inte speciellt komplicerat - hade det inte varit för att det inte fungerar! Väggen har en tjocklek, och för att ha något att spika innerpanelen i så måste det vara två reglar i hörnet.

Har man inte den praktiska erfarenheten som gör att man naturligtvis vet sådant här, så måste man tänka ut det och lösa konstruktionen teoretiskt innan man står på bygget med en färdig vägg där det saknas en regel. Exemplet ovan är ju rätt uppenbart och enkelt att lösa, men tro mig när jag säger att det mest inte är det. Därav behovet av en 3d-modell.

Jag började modellera huset bräda för bräda i ArchiCad, men fick ge upp ganska snart då programmet är helt oanvändbart för den typen av detaljmodellering. Därefter återgick jag till SketchUp som jag använt i skissprocessen, och det fungerade ypperligt. Programmet är ett skissprogram, och har inte stöd för intelligenta objekt, mängdning, måttsättning osv som ArchiCad, men det är snabbt och intuitivt. Även om man får rita en 45x120-regel för hand, som i en perspektivteckning med penna, så är det busenkelt att sedan duplicera den och rita till de små förändringar som din typregel kan få när den placeras i andra sammanhang.

Konstruktionsmodellen har följt med genom hela byggprocessen, och gradvis blivit allt mer komplett. Varje morgon på bygget inleddes med att jag vid frukost funderade igenom vad som skulle byggas under dagen, och sedan tog fram relevanta vyer ur modellen, satte ut de mått som behövdes och skrev ut dem. Därför existerar det heller inga detaljritningar i traditionell mening, och redovisningen av konstruktionen blir på samma sätt som den varit i bygget - via modellvyer.

Lite snabbfakta om konstruktionen:

Grundläggningsmetoden är plint. Under uthuset finns 14 och under boden sex. De är gjutna i papprör (diameter 200mm) på en sula av grov makadam och betong. Marken är av ren sand och lämpar sig väl för en sådan konstruktion - det är stabilt, självdränerande (men inte kapillärbrytande om jag minns rätt) och har liten tendens till froströrelser.

Bjälklagen består av två 45x195-balkar i husens längdriktning, mellan vilka sitter golvbalkar av samma dimension med c600 (centrumavstånd från balk till balk är 600mm). På undersidan av varje balk är en 22x95-bräda spikad, vilken utgör upplag för vindskivorna (asfaboard) på bjälklagets undersida. Mellan balkarna ligger 195mm glasull, och ovanpå dem är golvet spikat (31x137 slätspont, furu).

Väggarna har en stående regelstomme av 45x120-reglar, c600, med glasull mellan. Reglarna är förankrade i en syll av samma dimension, vilket även hammarbandet ovanpå har. I stommen är infällt reglar diagonalt vilka fungerar som vindavstyvning. På utsidan av stommen är häftat en diffusionsöppen tätskiktsduk (Halotex, från Mataki), och denna är sedan klämd mot reglarna av spikläkten på 45x45mm i vilken i sin tur ytterpanelen (förvandringspanel, 25x150 norrländsk kärnfuru) är spikad. På insidan av stommen är det spikat en 21x137 slätspont.

Taket är konstruerat exakt som väggen, bortsett från att balkdimensionen är 45x195, c1200, i de bärande takstolarna. Mellan dessa finns dessutom takstolar om 45x120 som är nödvändiga för att bära innerpanelen i taket. Takstolarna saknar underliggare, och hålls ihop av ett lager 15mm konstruktionsplywood som skruvats och limmats på var sida om balken i nocken.

Alla dörrar och fönster har isolerglasrutor. Fönstren har rena träkarmar med en tvåglasruta med energibeläggning och argonfyllning (glas-U=1,1), och de två fönsterdörrarna är från Traryd Fönster och har treglasrutor. Skjutpartiet från Santex är av lackade stålprofiler med brutna köldbryggor och tvåglasrutor med argonfyllning och energibeläggning.

KONSTRUKTIONSFILOSOFI

Den gamla stugan från 1940 byggdes på ett sätt som gav vissa kvaliteter jag tagit fasta på även i konstruktionen av de nya husen. Den har väggar av brädor med mossa som isolering och en treetexskiva invändigt, en enkel stående regelstomme och brädgolv. Det är naturmaterial, den är ganska otät och det finns ingen fuktspärr. Och den har stått i över 60 år utan problem och behov av uppvärmning vintertid.

Så är tyvärr inte fallet längre. Då den byggdes till 1998 gjordes det med idag konventionella metoder, vilket innebär att den tillbyggda delen har ångspärr (en plastfilm bakom gipset på insidan av väggen, som hindrar fukten att tränga igenom och kondensera mot ytterskalet), och det är indraget vatten som inte enkelt kan stängas av. Det betyder att den numera måste vara uppvärmd året om (både pga vattnet och för att förhindra fuktvandring i fel riktning med kondensation mot ångspärren som konsekvens), och därför har en helt annan driftskostnad och miljöpåverkan.

Min konstruktion är en uppdaterad variant på den klassiska sommarhuskonstruktionen. Det finns ingen ångspärr, och installationerna för vatten är utförda så att de till relevanta delar är avtappningsbara. Materialen såväl in- som utvändigt är till största delen trä, som kan lagra och avge fukt med svängningarna i klimat. Min idé om husets utseende och önskan att skapa ett gott inneklimat och ett relativt energieffektivt hus har dock gjort att en rent traditionell sommarhuskonstruktion inte lämpat sig.

Att det saknas ångspärr är inget problem i sig, utan snarare en fördel i ett sommarhus då det möjliggör avstängning av värmen på vintern. Sommartid är skillnaden i temperatur och relativ luftfuktighet liten mellan inne och ute, så fuktbelastningen på väggkonstruktionen är låg. Även om materialen i konstruktionen lagrar en viss mängd vatten kan det dock

uppstå problem vid längre vistelser på vintern. Detta i kombination med det valda utseendet med ett brädtak utan utstickande takfot och avvattning kräver dock att konstruktionen anpassas för att vara genomförbart.

Fuktbelastningen utifrån kommer att vara mycket hög. Allt vatten som hamnar på taket hamnar också på väggen. Dessutom kommer framför allt takpanelen att så småningom bli mindre tät, när träet efter några års påverkan av vind, regn och sol har krympt och svällt så många gånger att det spruckit och slagit sig. För att då klara såväl vatten inifrån som utifrån är tak och vägg behandlade på samma sätt.

Hela husen är inklädda med en så kallad diffusionsöppen tätskiktsduk (ett goretex-liknande material), i det här fallet ett underlagstak som heter Halotex från Mataki, vilka dessutom sponsrade med det. Det är inte säkert att ens detta räcker för att ge en konstruktion som skulle fungera för permanentboende, men det är ju inte heller tanken. Jag har letat länge i underlagsdjungeln men inte hittat något sätt att lösa problemet som jag kan tänka mig fungerar bättre, och som inte innebär att jag skulle fått kompromissa med utseendet.

Isolertjockleken är 120mm i vägg och 195mm i golv och tak, vilket är avsevärt mindre än i ett permanenthus. Däremot är det ganska välisolerat för att vara en sommarstuga, och i kombination med isolerglasrutorna kan jag nu i efterhand säga att inomhusklimatet är synnerligen gott. Husen har hållit en otroligt jämn och behaglig temperatur under hela sommaren, oavsett väder och utan någon uppvärmning.

Konstruktionen är alltså avsedd att ge minsta möjliga uppvärmningsbehov, och så även installationerna som i möjligaste mån är samlade till en plats - ett skåp mot väggen där wc och allrum möts. I detta finns vatten in, avlopp, varmvattenberedare, spoltank till wc, elcentral samt rör och avtappningsventiler till armaturerna. Den enda uppvärmning som bör krävas för installationernas skull är en frostvakt i skåpet, och eventuellt en på toaletten så inte vattnet i toalettens vattenlås fryser. Att hålla 2,5m2 av 40 över noll grader på vintern anser jag vara en acceptabel utgift.

Ytterpanelen är en förvandringspanel på såväl tak som vägg. Detta är en panel av liggande brädor som överlappar varandra (klinkbyggt), och skiljer sig från en fjällpanel där var bräda istället har snedsågad framsida. För att ytterpanelen skall överleva regn och rusk krävs hög materialkvalitet, varför den består av 25x150-brädor av norrländsk kärnfuru, grundmålat med Falu Svart och sedan tjärat i samma kulör.

KONSTRUKTIONEN LAGER FÖR LAGER

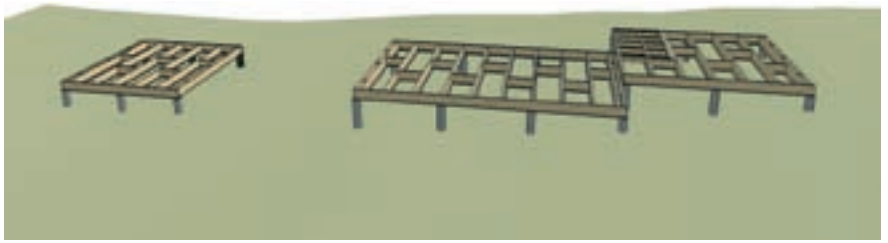

1 Plintar och bjälklag.

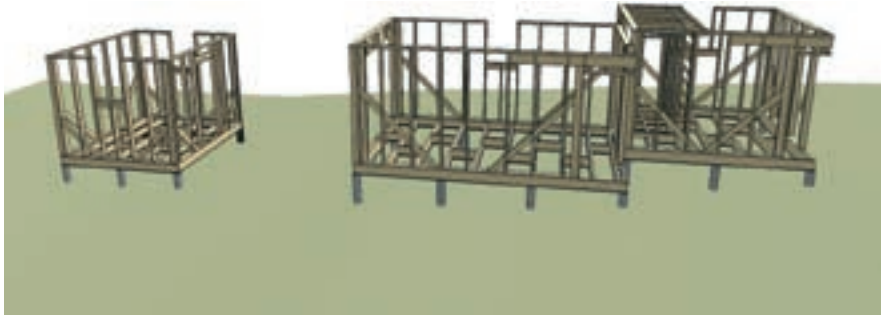

2 Regelstomme för ytter och innerväggar.

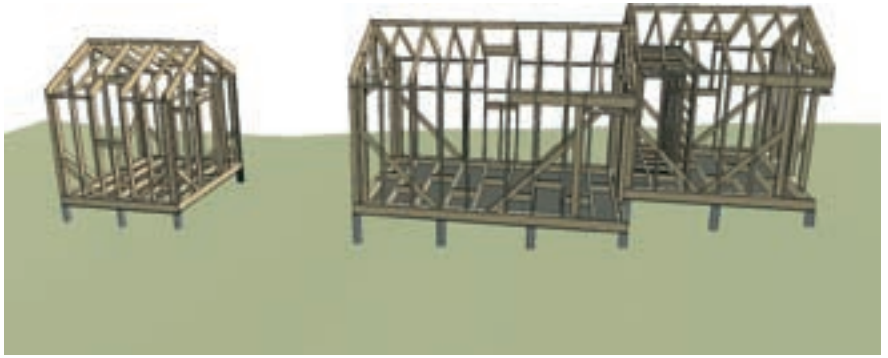

3 Takstomme och asfaboard i botten av bjälklag.

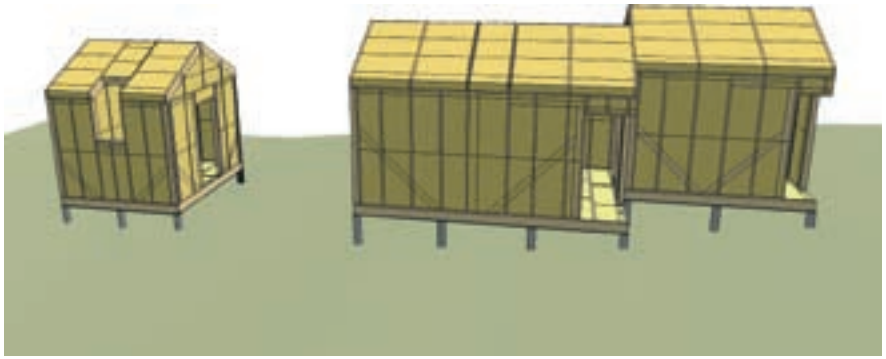

4 Isolering 120mm i vägg och 195 i golv och tak.

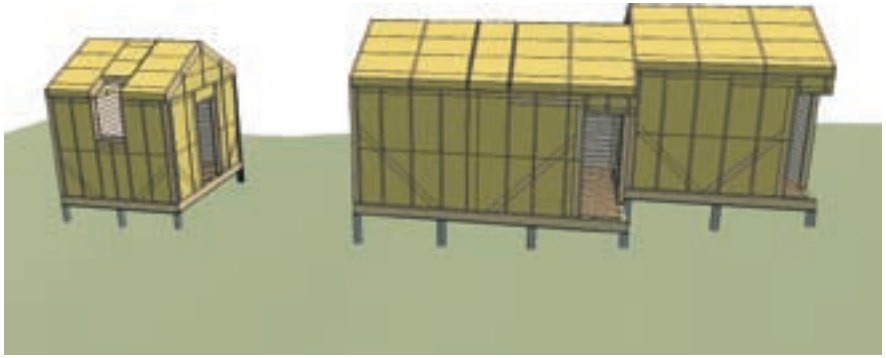

5 Innergolv av 31x137 slätspont, tak- och väggpanel av 21x137.

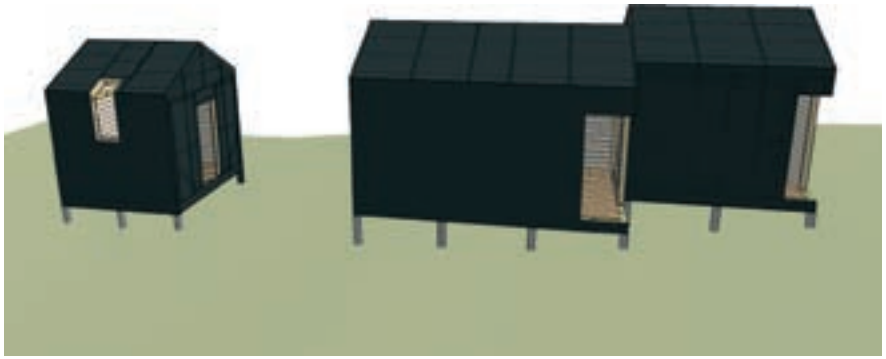

6 Halotex häftat över stommen.

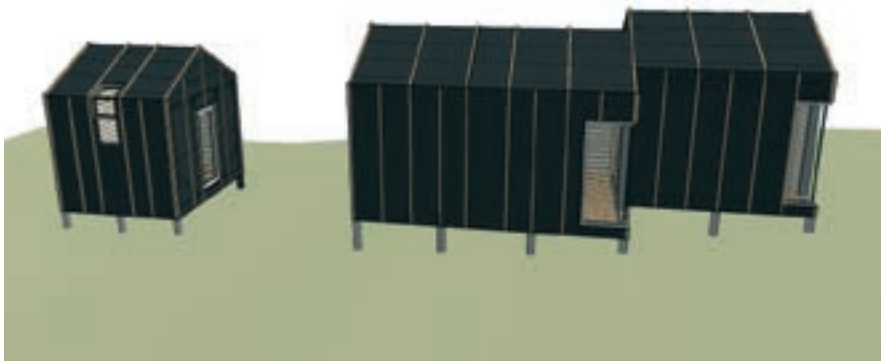

7 Bärläkt utanpå halotexen, dörrar och fönster isatta.

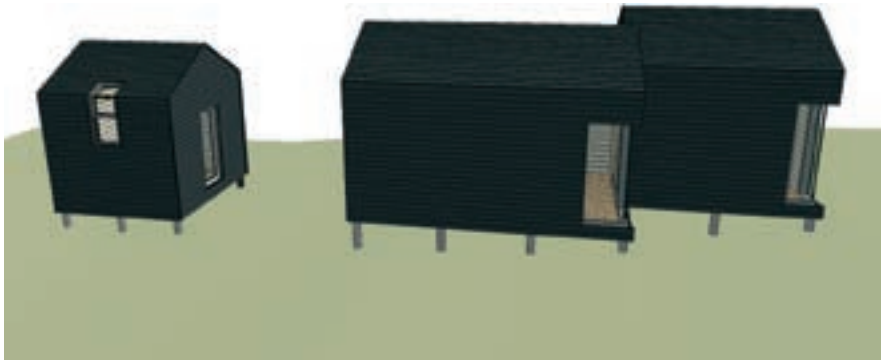

8 Förvandringspanel på tak och vägg.

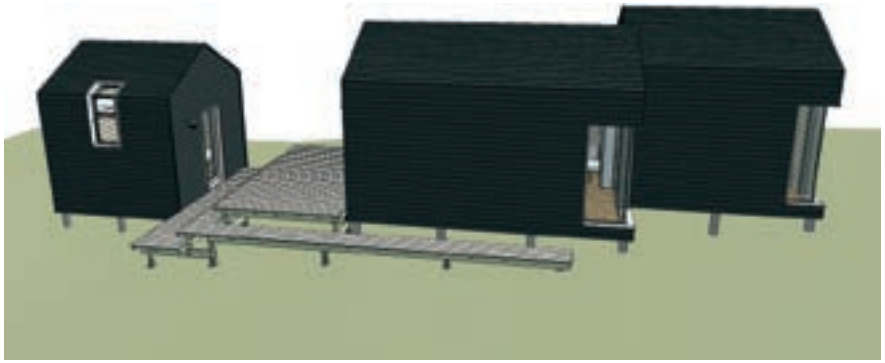

9 Däck, fönsterfoder, armaturer och inredning.

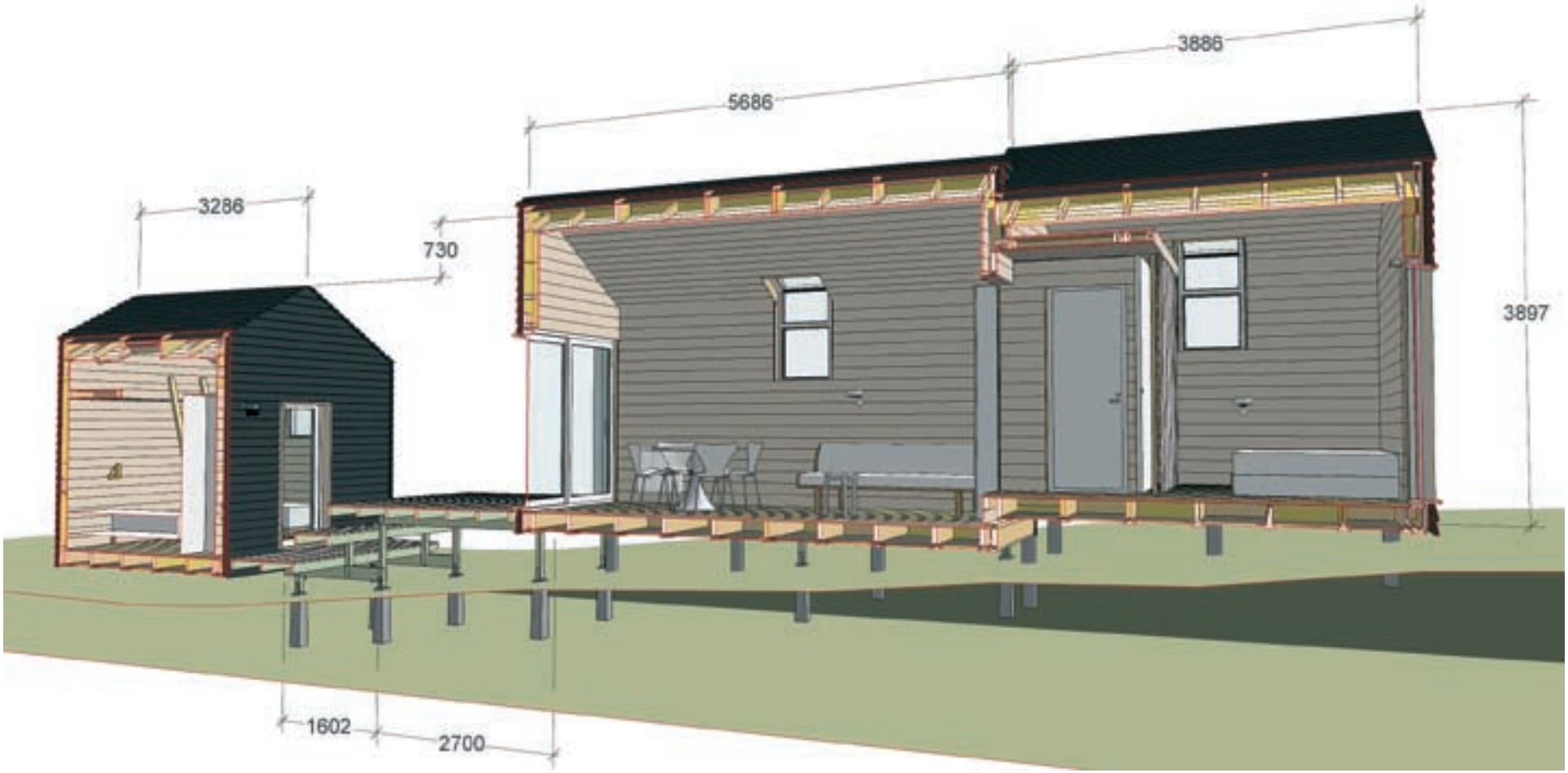

Perspektivsektion mot sydost.

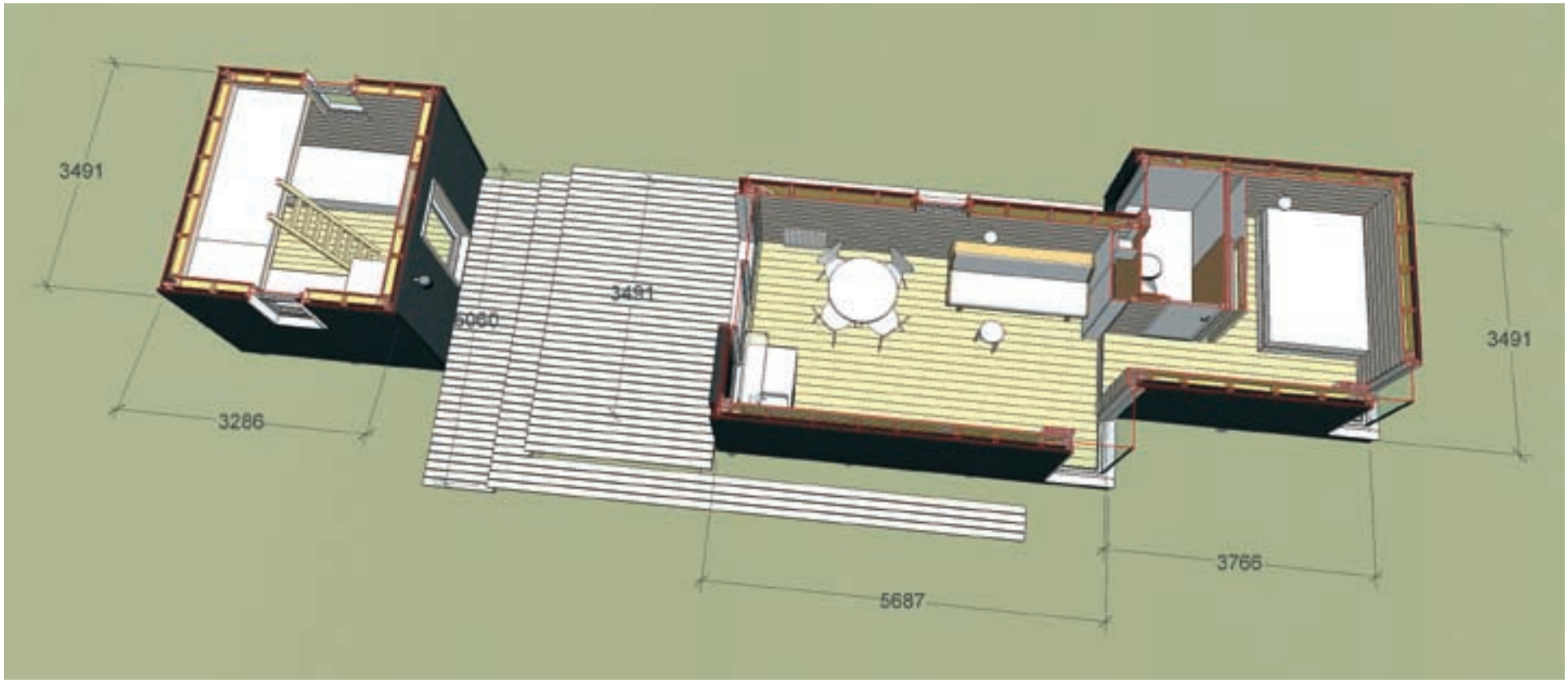

Perspektivsektion/plan

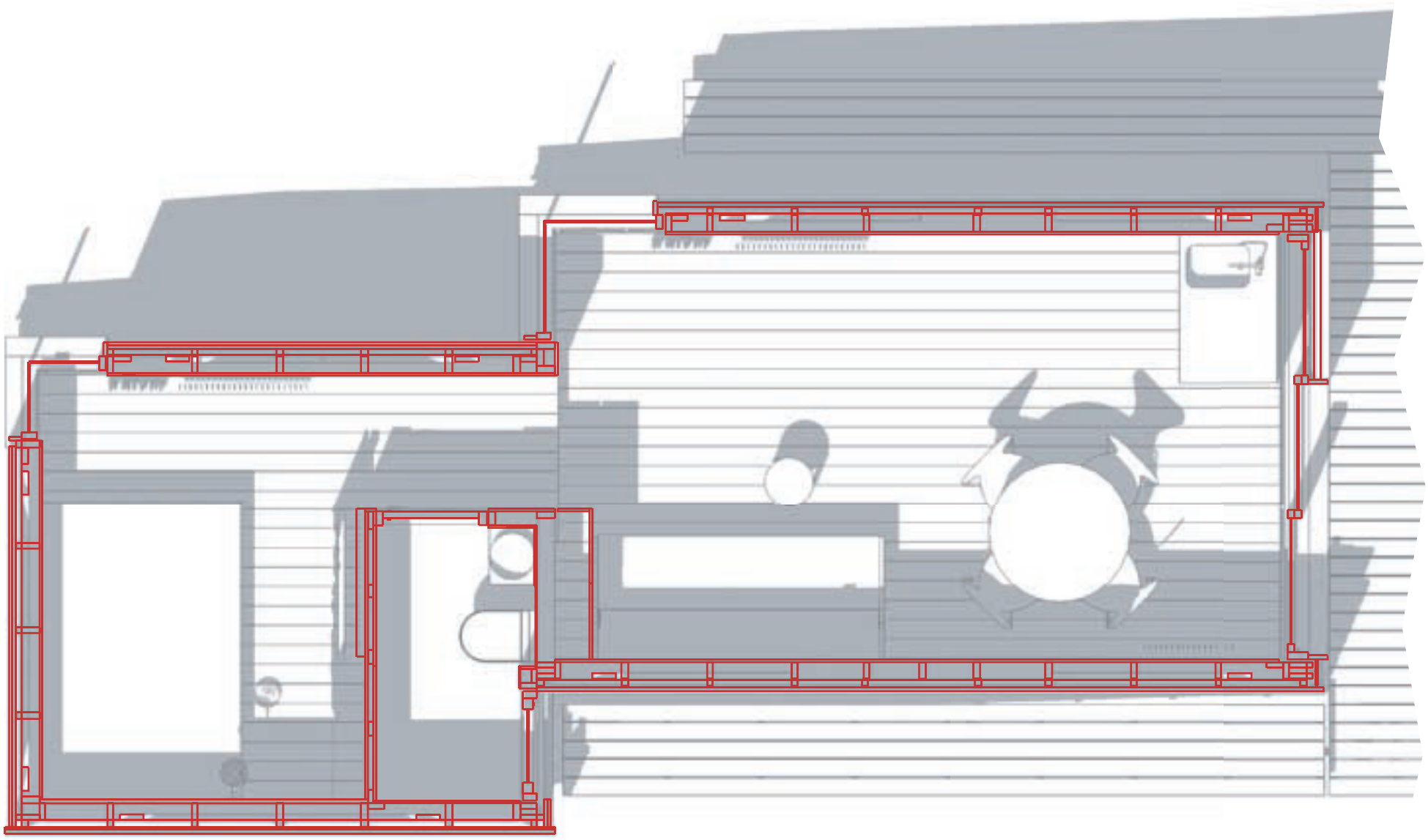

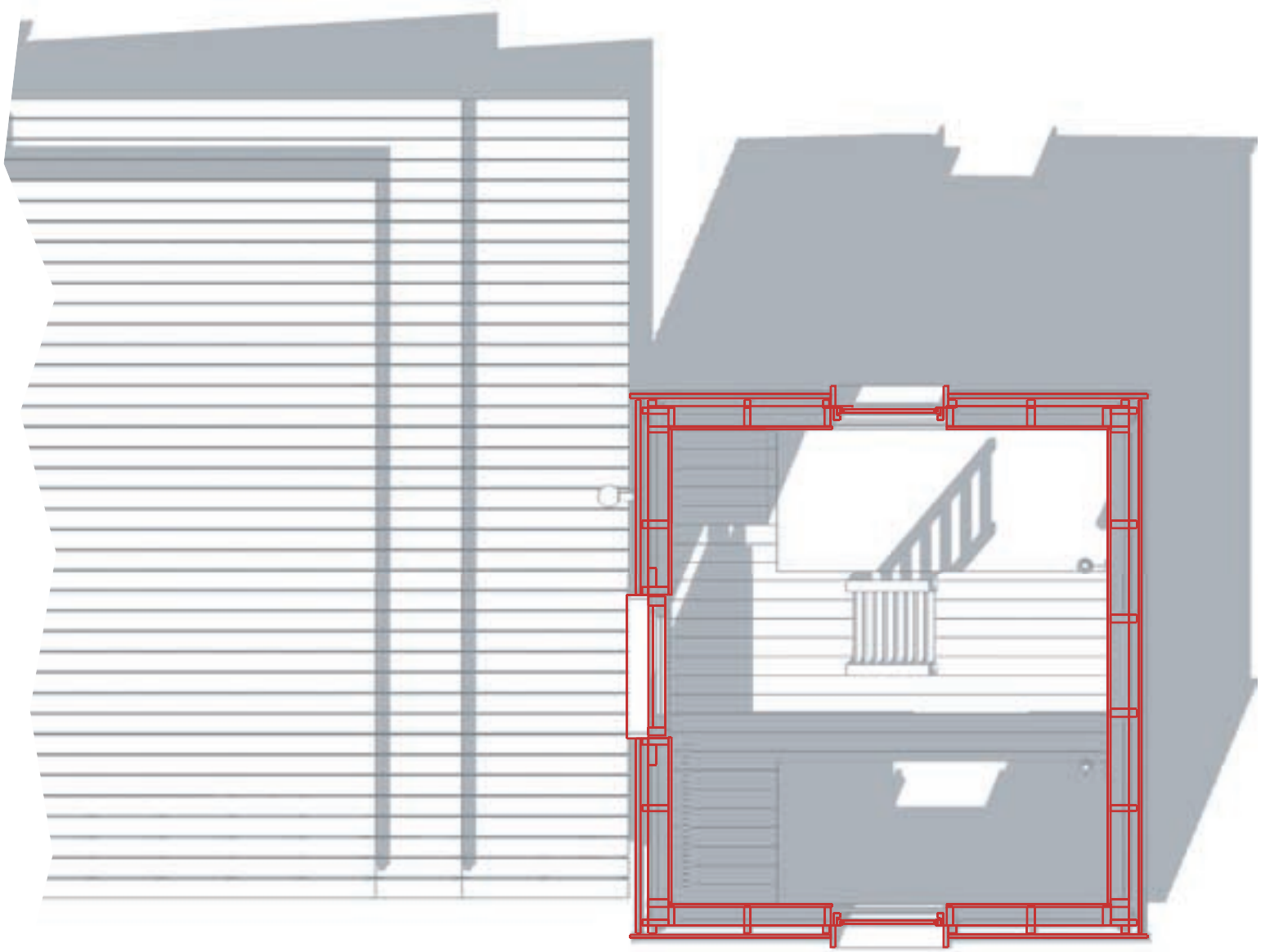

Plan skala 1:40

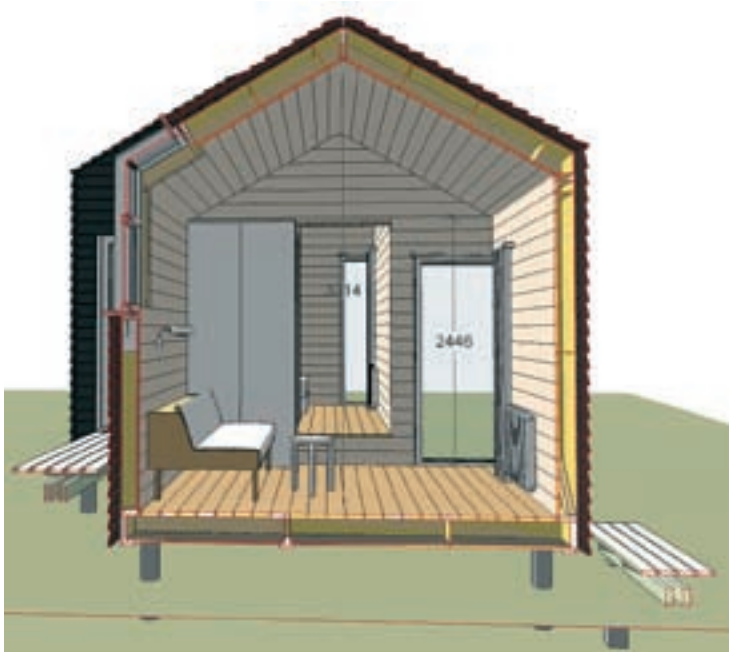

Perspektivsektion genom allrum mot öster.

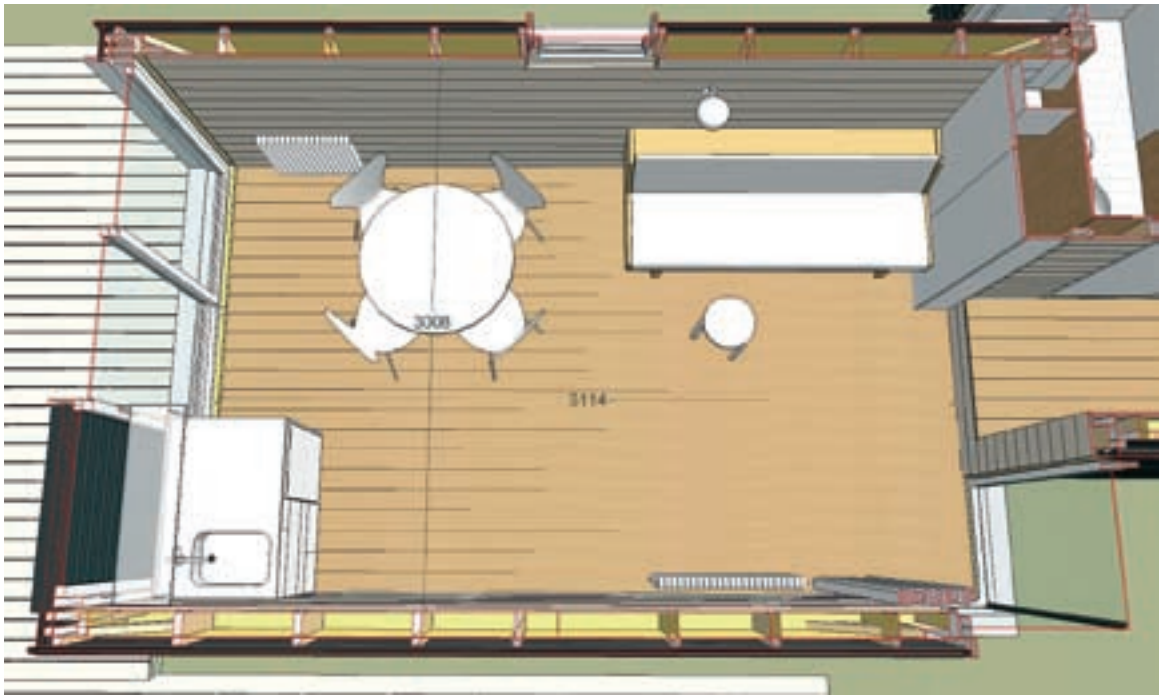

Perspektivsektion/plan genom allrum.

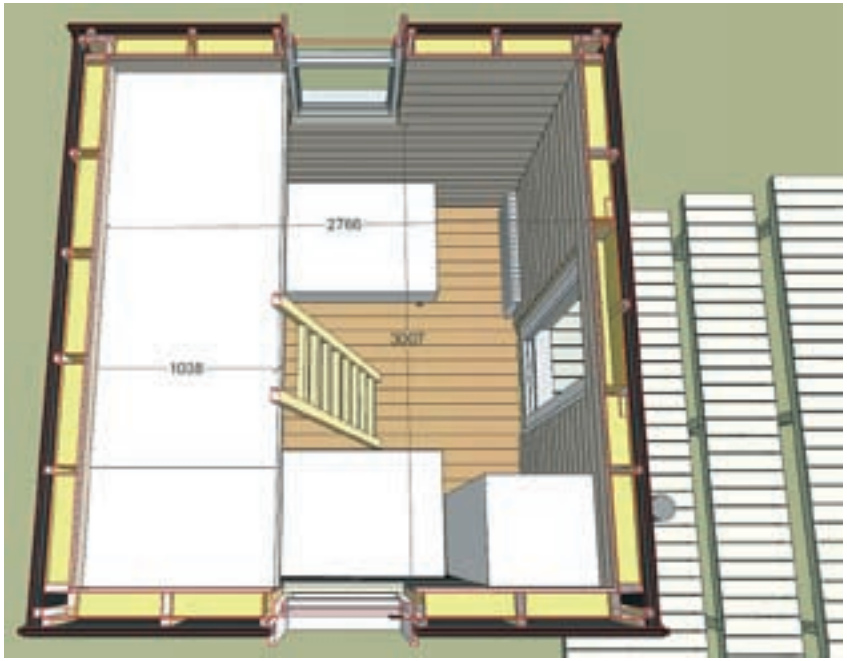

Perspektivsektion/plan genom friggebod.

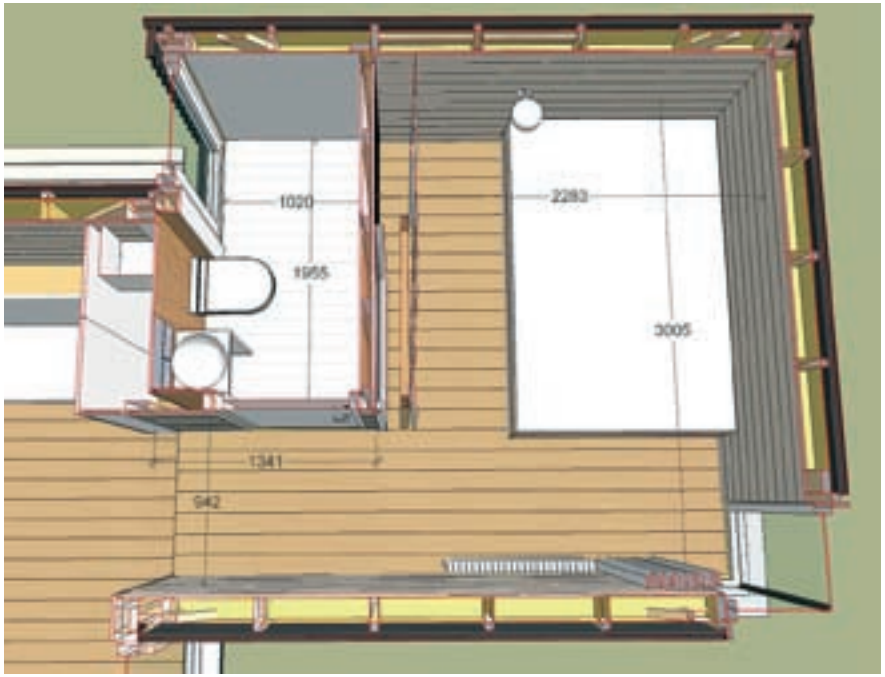

Perspektivsektion/plan genom sovrum och wc.

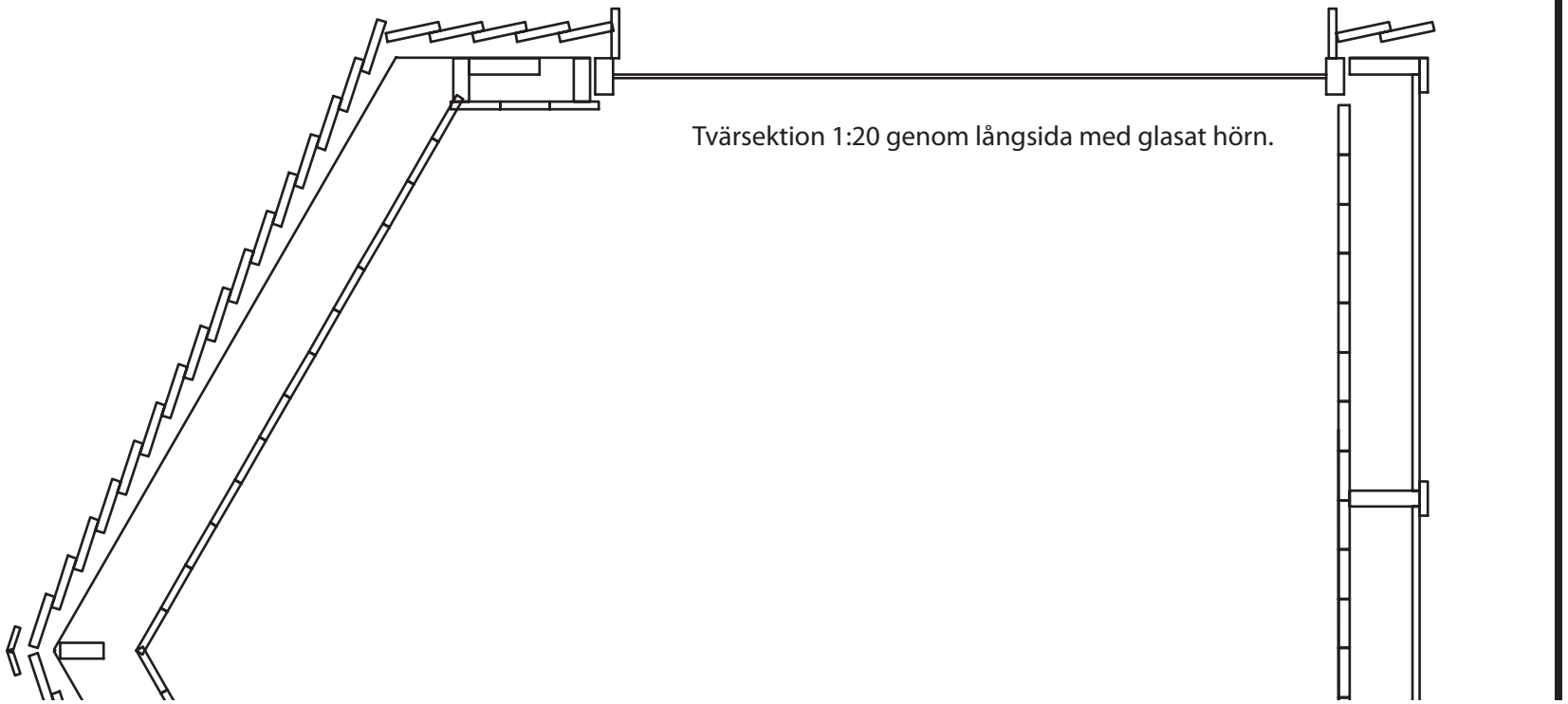

Tvärsektion 1:20 genom långsida med glasat hörn.

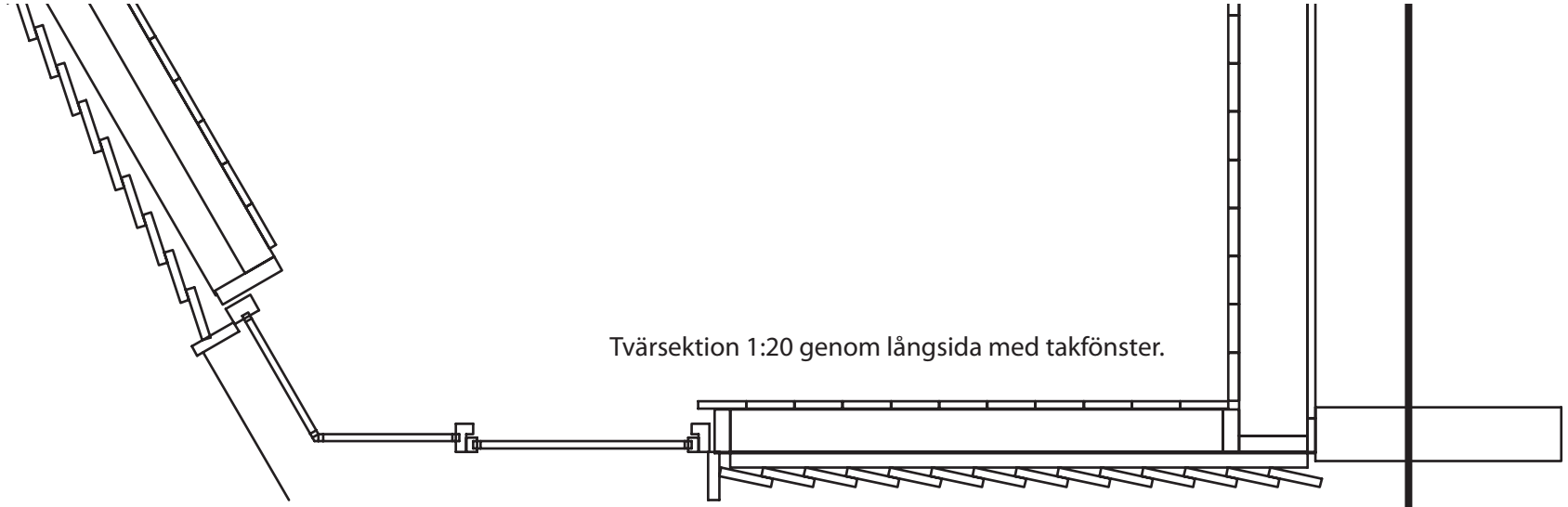

Tvärsektion 1:20 genom långsida med takfönster.

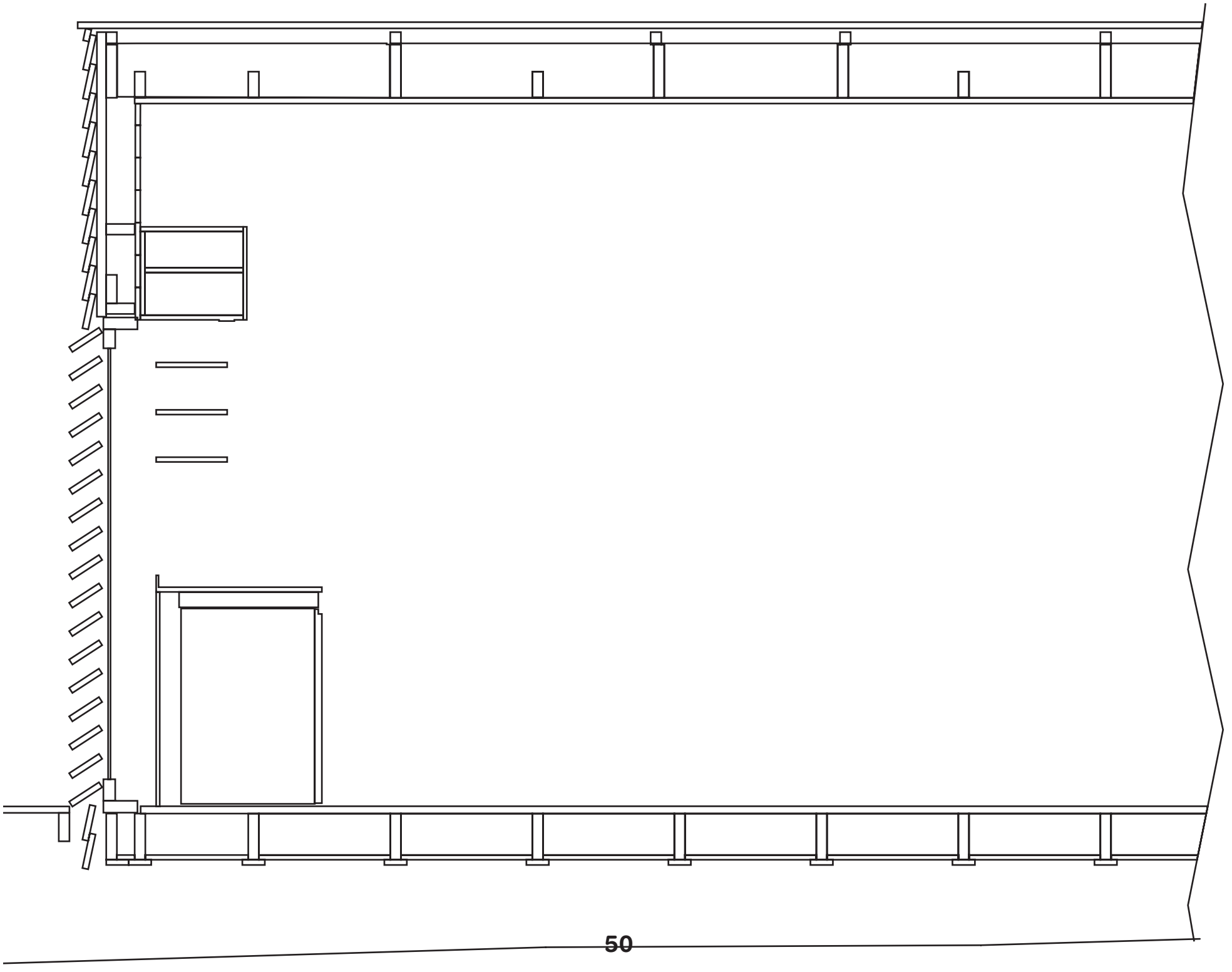

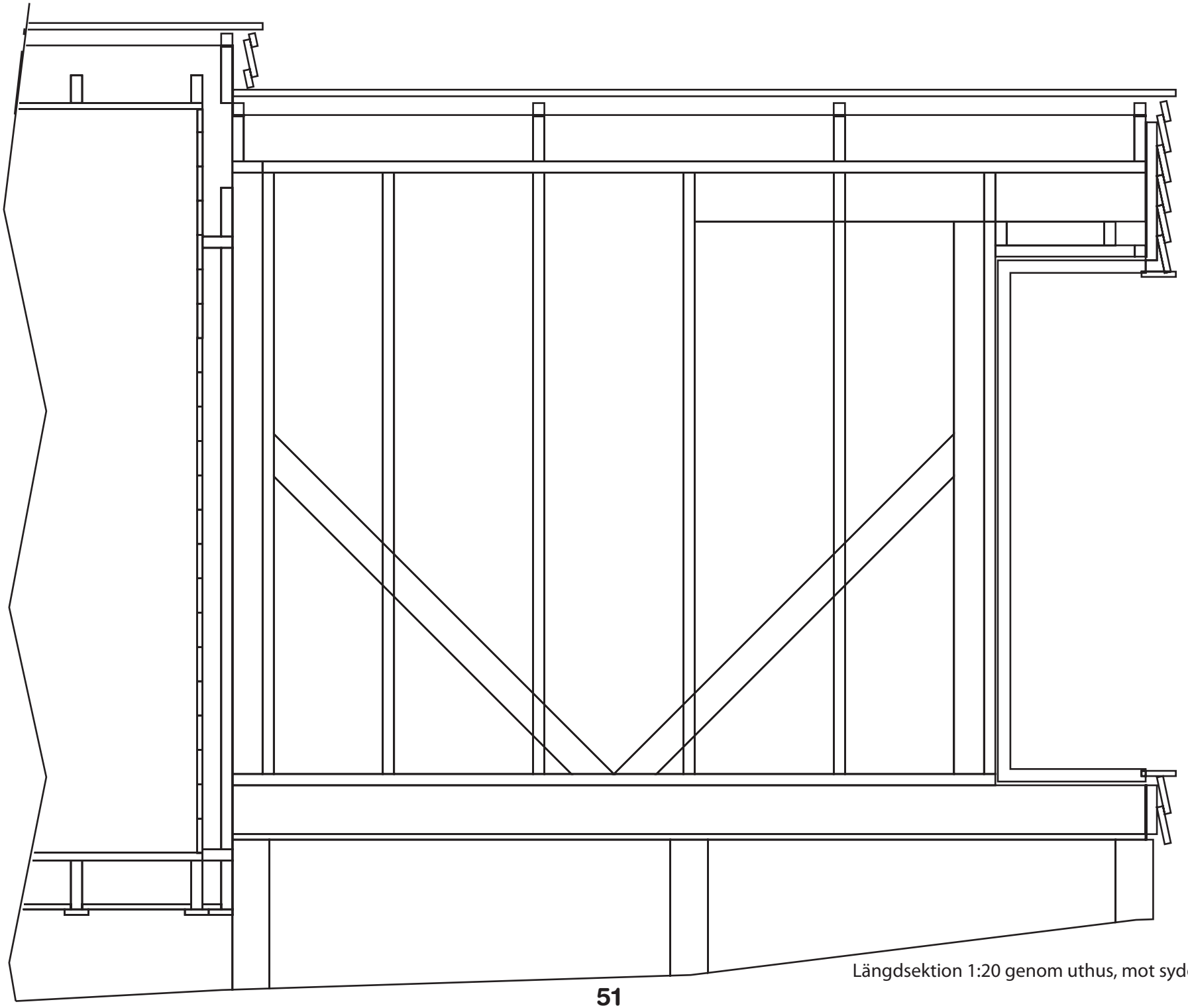

Längdsektion 1:20 genom uthus, mot sydost.

DETALJER & ANNAT

Konstruktionsmodellen täcker det mesta, och majoriteten av de detaljer man annars ritar när man gör konstruktionshandlingar är inkluderade i den. Det finns dock en mängd andra handlingar som jag producerat under byggets gång: Fönster- och dörruppställningar (*), olika mängdningar för att kunna göra beställningar, dokumentation av installationer, specifika detaljstudier av saker som kräver extra noggrannhet i genomförandet, konstruktionsritningar för leverantörer etc. Här är några exempel på hur det kan se ut.

**) Jag kunde ha besparat mig besväret med uppställningsritningarna, för det fanns ändå ingen som var intresserad av att tillverka dem, utom ett snickeri i Åhus som ville ha 120.000:- för det. Istället beställde jag fönsterdörrar från Traryd Fönster, skjutparti från Santex, och fick David i skolverkstaden att bygga fönsterkarmar till mig.*

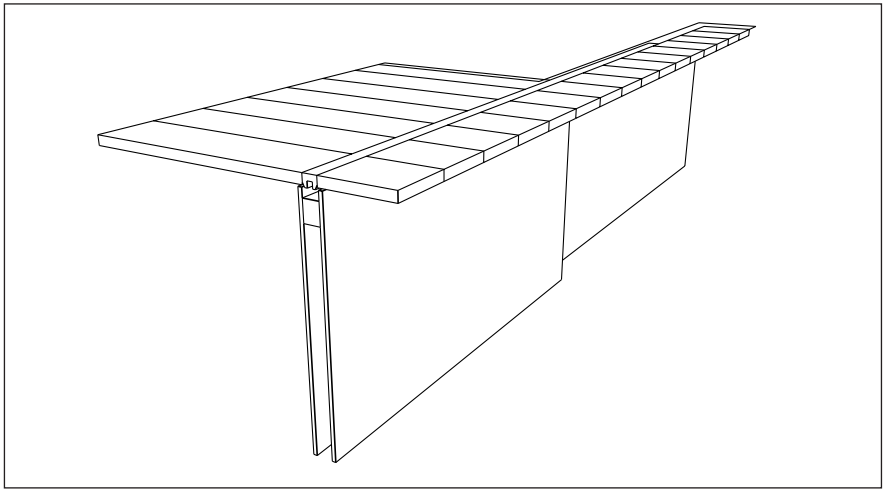

Detalj av skjutdörr till sovrummet för att studera måtten vid infällning av skenan i takpanelen.

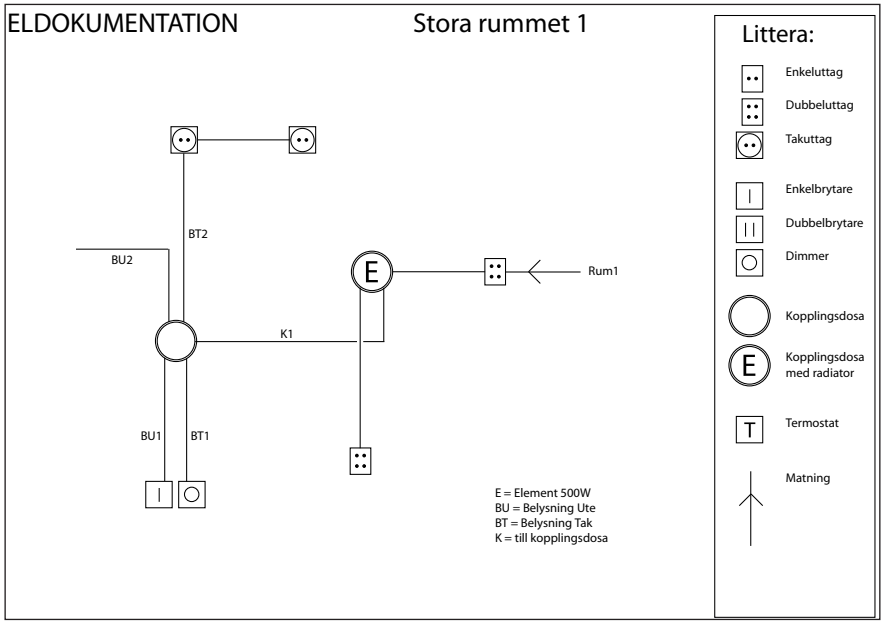

Del av dokumentation av elinstallationer.

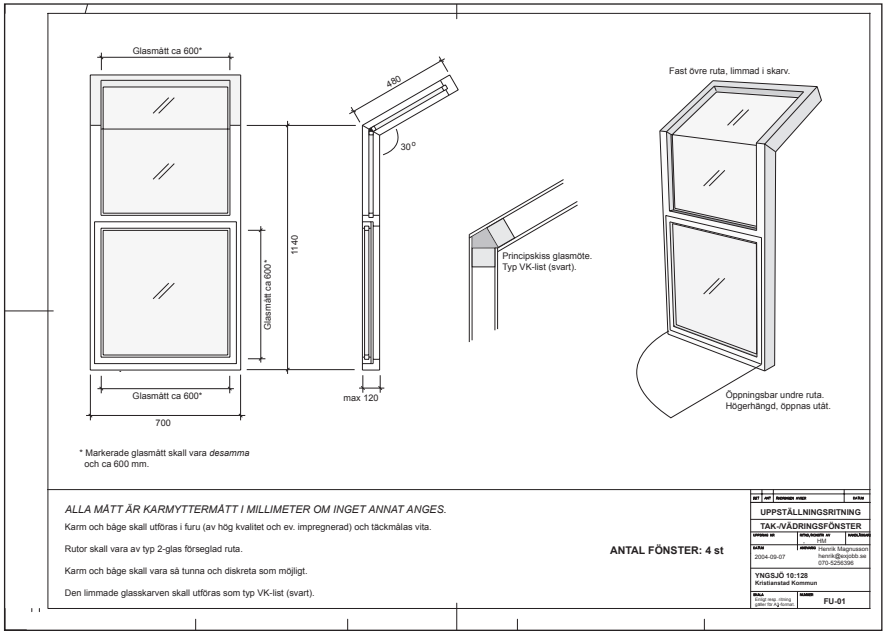

Uppställningsritning till tak/väggfönster.

Innergolv – 137x21 slätspont:

Längd (mm):	Antal:	Summa (m):	Avrundat:
5200	22	114,40	5200
3700	7	25,90	3700
2400	15	36,00	2400
2900	22	63,80	2900
Summa		240,10	Pris 185:-/m2 = 6 085 kr

Innertak/-väggar – 137x21 slätspont:

Längd (mm):	Antal:	Summa (m):	Avrundat:	Till såglängd:
Friggebod:				
1038	44	45,67	1100	3300
1052	30	31,56	1100	3300
2805	40	112,20	2900	3100
3006	21	63,13	3100	3100
Stora husdelen:				
2155	11	23,71	2200	2500
2225	11	24,48	2300	2500
5205	22	114,51	5300	5300
5135	14	71,89	5200	5300
4350	15	65,25	4400	4400
3006	3	9,02	3100	3100
1000	3	3,00	1000	3100
1180	2	2,36	1200	2500
232	13	3,02	300	3700
Lilla husdelen:				
1325	14	18,55	1400	3100
257	7	1,80	300	2500
2325	11	25,58	2400	2500
3405	22	74,91	3500	3700
3645	3	10,94	3700	3700
3165	15	47,48	3200	3300
3006	3	9,02	3100	3100
2500	16	40,00	2500	2500
2040	17	34,68	2100	2500
1319	2	2,64	1400	3100
465	15	6,98	600	2500
1200	7	8,40	1200	2500
941	2	1,88	1000	3100

Typ:	Antal:	Summa:
5300	36	190,8
4400	15	66
3700	27	99,9
3300	45	148,5
3100	82	254,2
2500	87	217,5
Summa:		976,9
Pris:		15 391 kr

Del av mängdning för virkesbeställning.

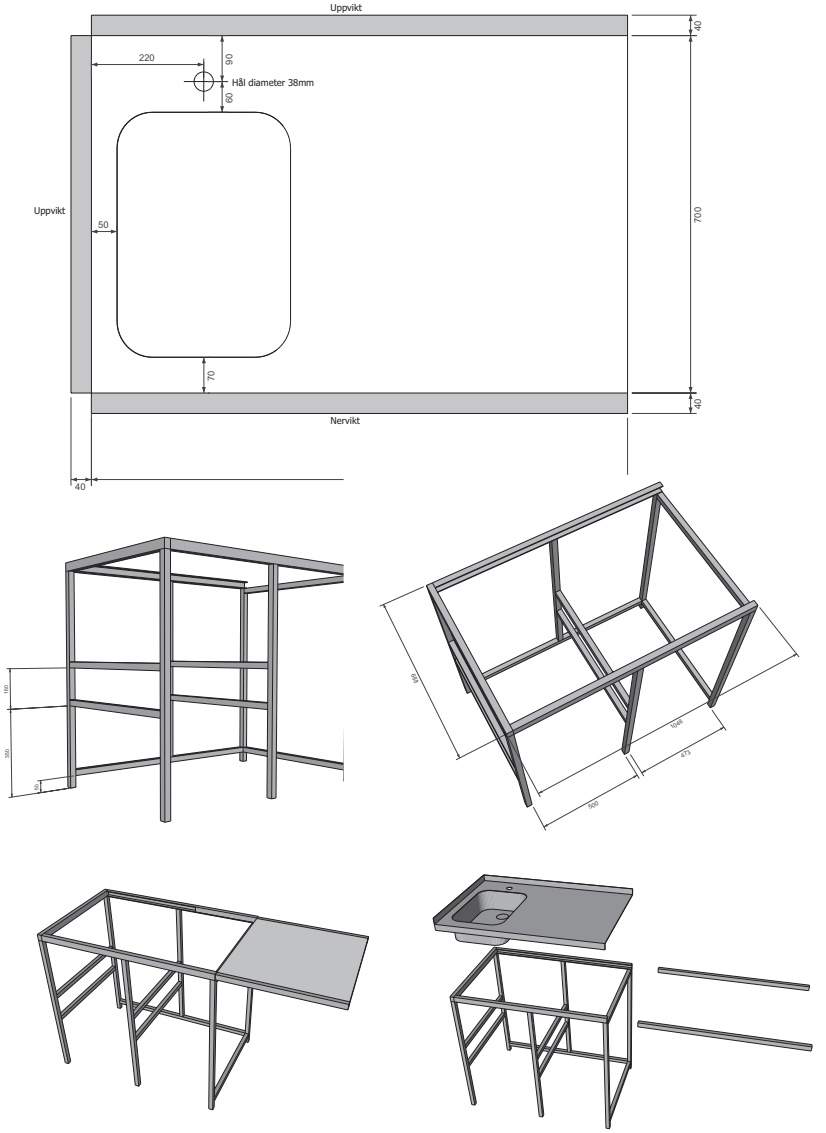

Konstruktionshandling för pentry.

Kära dagbok! Idag har jag.....►

Detta kapitel innehåller dagboken, i bild och text, som jag fört under hela byggprocessen och hållit uppdaterad på hemsidan för att ge andra en möjlighet att följa projektet. Avsikten med att inkludera den är att jag tror det kan ge en förståelse för hur ett bygge genomförs, även om detta knappast varit ett ordinärt sådant.

Dagboken innehåller alla huvudmoment och identifierar ett antal problem av såväl praktisk som logistisk natur som kan tänkas vara av intresse även i en mer normal byggprocess. Dock kan den knappast sägas vara något större litterärt mästerverk, då jag skrivit på kvällarna och ofta varit trött och oinspirerad efter en lång dags byggande. Därför följer här en kort lista med några erfarenheter jag vill dela med mig:

1 Logistiken kring ett bygge är ett enormt projekt, framförallt om du bygger själv och inte har tillgång till en fast organisation att luta dig emot. Den tar otroligt mycket mer tid än man tror att hantera. Att till exempel åka till butiken för tredje gången samma dag för att man glömt handla något är både irriterande och tidskonsumerande. Planering av byggprocessen i såväl stort som smått är alltså A och O - tio minuters extra funderande på vad nästa steg innebär och kräver spar timmar de följande dagarna. Detta är en viktig lärdom som är relevant i alla projekt, i alla skalor.

2 Är det inte ordentligt genomritat blir det troligen fel. Kanske inte alltid om det är du själv som gör jobbet, men räkna med det om du överlåter arbetet på någon annan.

3 Allting tar längre tid än du tror. Ofta mycket längre. Ska du bygga något själv bör du dubblera den tid du tror det tar för att komma i närheten av verkligheten. Ett typexempel är leveranser - vem trodde det tar 6-8 veckor att få levererat en dörr som producenten anger som lagerförd?

4 Lita inte på att leverantörer och underentreprenörer sköter sina åtaganden. Och räkna inte med att du får varken besked eller förklaring när något blir försenat eller fel. Detta är en tråkig lärdom, och naturligtvis gäller den inte alla, men min erfarenhet är tyvärr den att slarv, nonchalans och bristande kvalitetskontroll är så vanligt i byggbranschen att om det gällde vilken annan bransch som helst så skulle den inte finnas längre. Kontinuerlig uppföljning och kontroll är med andra ord modellen.

5 Väg av om den tid något tar att utföra är värd resultatet. I slutändan ska någon betala, och arbetskostnaden är normalt den största delen av notan för ett bygge. Ett reellt exempel från mitt projekt är valet av förvandringspanel istället för fjällpanel som fasad. De är inte lätta att skilja från varandra, och fjällpanel går nog fem gånger fortare att sätta. I detta fall tycker jag dock att det varit värt besväret, då den grövre förvandringspanelen ger en tydligare skuggverkan och mycket intressantare hörn med den lösning jag valt.

6 Repetition är all kunskaps moder, som man säger. Så långt det är möjligt är det en klar fördel att försöka producera rationellt och ”på löpande band”. Om du tex ska göra 20 takstolar, så gör alla i en följd även om det är tråkigt. Efter några stycken har man lärt sig hur det skall genomföras effektivt, och det går fortare och fortare. Fast speciellt roligt är det tyvärr sällan...

7 Arbeta inte ensam (upprepa tre gånger!). Att vara två går minst tre gånger så fort, och är avsevärt mer stimulerande. Det gäller faktiskt inte bara byggarbete, utan även i rollen som arkitekt; Om möjligt, samarbeta med andra, så blir slutresultatet bättre. Det är väldigt lätt att på olika sätt låsa sig vid en viss idé eller ett problem och att då ha tillgång till någon annan att diskutera med, som kan hjälpa till, eller som besitter kunskap om något du saknar gör hela skillnaden. På en byggarbetsplats är det också en säkerhetsfråga att inte arbeta helt ensam.

8 Rita och genomför detaljer noggrannt. Detaljerna gör verkligen helheten, och även om konceptidén är fantastisk så blir det sällan god arkitektur om inte även detaljerna är av klass. Ur ett praktiskt perspektiv bör dock tilläggas att det är en avvägning - någonstans måste man hejda sig, annars kommer man aldrig att bli klar med projektet.

9 Arbeta disciplinerat och håll normala arbetsveckor, annars orkar du inte slutföra ett långt projekt. Dessutom blir kvaliteten bättre om arbetet utförs pigg och nyter. Gäller verkligen för arkitekter också...

10 Att på egen hand genomföra ett komplett byggprojekt är jobbigt. Extremt jobbigt faktiskt. Har du klen rygg eller mental hälsa så glöm det.

20040730.jpg

20040816.jpg

20040817.jpg

20040821.jpg

20040822.jpg

20040823.jpg

20040826.jpg

20040829.jpg

20040830.jpg

20040901.jpg

20040902.jpg

20040907.jpg

20040908.jpg

20040909.jpg

20040911.jpg

20040913.jpg

20040914.jpg

20040915.jpg

20040916.jpg

20040917.jpg

20040929.jpg

20040930.jpg

20041001.jpg

20041002.jpg

20041008.jpg

20041011.jpg

20041012.jpg

20041014.jpg

20041015.jpg

20041019.jpg

20041020.jpg

20041021.jpg

20041022.jpg

20041025.jpg

20041028.jpg

20041102.jpg

20041104.jpg

20041109.jpg

20041110.jpg

20041111.jpg

20041112.jpg

20041117.jpg

20041119.jpg

20041124.jpg

20041125.jpg

20041126.jpg

20041127.jpg

20041202.jpg

20041203.jpg

20041206.jpg

20041208.jpg

20041209.jpg

20041210.jpg

20041214.jpg

20041216.jpg

20041217.jpg

20041218.jpg

20041221.jpg

20041228.jpg

20041229.jpg

20041230.jpg

20050105.jpg

20050106.jpg

20050112.jpg

20050131.jpg

20050202.jpg

20050205.jpg

20050207.jpg

20050208.jpg

20050209.jpg

20050217.jpg

20050220.jpg

20050225.jpg

20050226.jpg

20050227.jpg

20050228.jpg

20050301.jpg

20050308.jpg

20050309.jpg

20050311.jpg

20050315.jpg

20050316.jpg

20050317.jpg

20050325.jpg

20050326.jpg

20050330.jpg

20050331.jpg

20050406.jpg

20050410.jpg

20050411.jpg

20050412.jpg

20050414.jpg

20050427.jpg

20050428.jpg

20050429.jpg

20050503.jpg

20050504.jpg

20050505.jpg

20050507.jpg

20050509.jpg

20050516.jpg

20050518.jpg

20050519.jpg

20050522.jpg

20050526.jpg

20050601.jpg

20050606.jpg

20050608.jpg

20050609.jpg

20050613.jpg

20050614.jpg

20050615.jpg

20050620.jpg

20050622.jpg

20050624.jpg

20050703.jpg

20050713.jpg

20050802.jpg

20050803.jpg

20050804.jpg

20050814.jpg

20050816.jpg

20050817.jpg

20050818.jpg

20050822.jpg

20050824.jpg

20050825.jpg

20050826.jpg

20050830.jpg

20050901.jpg

20050902.jpg

20050906.jpg

20050907.jpg

20050908.jpg

20050909.jpg

20050916.jpg

20050917.jpg

20050920.jpg

20050921.jpg

20050923.jpg

20050928.jpg

20050930.jpg

20051005.jpg

20051006.jpg

20051008.jpg

20051009.jpg

20051010.jpg

20051012.jpg

20051018 - städning!

20051019 - Slutpresentation!

Tom 2004-07-12 Nu har det äntligen börjat röra på sig. Idag röjdes jag, med familjens hjälp, bort så gott som hela den gamla vedbacken. I förra veckan tog jag bort ett gammalt plank, och innan dess (i början av juni) snickrade jag ihop ett nytt skydd för veden. Annars har min verksamhet sedan jag fick bygglovet godkänt mest handlat om att fundera på konstruktionen och flytten av friggeboden, samt att hitta leverantörer av material och skaffa verktyg. Det är väldigt många moment som måste klaras av i början, innan man kan se någon konkret effekt…

2004-07-13 Byggde ett rejält arbetsbord. Benen nerbankade i marken och ca 3,3x0,8m stort. Fick köpa några 45x95-reglar, men det mesta av materialet fanns på vedbacken. Den sista metern av bordet är ca 9 cm lägre för att resten av skivan skall vara i höjd med kapsågen, när den är monterad.

2004-07-30 Fick äntligen friggeboden flyttad! Efter att ha pratat med en transportfirma redan för flera veckor sedan, och fått besked att den skulle kosta 7-8000 kronor att lyfta, blev jag en smula nedslagen och började jobba på att hitta alternativa lösningar. Efter att ha funderat på såväl vinschning som hjullastare kom till slut min far på att man kunde ju fråga den lokala marinan om de inte visste någon med en kran för flytt av segelbåtar. Det gjorde de, och efter att ha fått tag på Gert-Inge vid 17 igår eftermiddag, så stod det en enorm lastbil med en ännu större kran på plats klockan 7.30 i morse. Det hela gick perfekt, trots ett lyft på över 20 meter mellan tallar och kraftledningar, tog drygt 1,5 timme och kostade 1600 kronor! Nu står boden på en annan plats på tomten i väntan på försäljning, och gissa vem jag ringer nästa gång den behöver flyttas…

2004-08-17 Så var det igång på riktigt! Kändes otroligt skönt att själva bygget nu är igång, efter all tid av förberedelser. Idag kom (en dag försenad) en kille från ÅBAB i Åhus med en markborr och borrade plinthålen till mig. Fick gräva en del själv också, men han fixade grovjobbet. Är verkligt nöjd att jag valde att inte göra dem helt själv – det hade varit otroligt jobbigt och resultatet hade inte blivit tillnärmelsevis så bra då den fina sanden som marken består av mycket lätt rasar ner i gropen (ett problem som till stor del undviks genom att borra). Tiden mellan nu och förra noteringen har gått till fortsatta förberedelser som att städa bort plintar från den gamla friggeboden, fälla en stor fura (som dog på två år efter att blixten slog i den) och naturligtvis att sätta ut huset. Det sistnämnda skedde genom att med ett snöre upprätta en utgångslinje längs den tomtsida som huset är parallell med, och med den som utgångspunkt sätta ut de fyra parallella linjer i vilka alla plintar står. Därefter använde vi (jag och min bror Harald) ”kvadrat-metoden” (när diagonalerna mellan två motstående och lika långa sidor är lika långa även de, så är vinkeln i alla hörn 90 grader) för att få fram en baslinje, från vilken det sedan bara var att mäta längs de fyra linjerna och markera var plintarna skulle stå.

2004-08-19 Puuh… Idag var en av de (förhoppningsvis!) mest krävande dagarna i hela bygget. Gjorde alla förberedelser för att börja gjuta plintarna, vilket jag tänkte starta imorgon. Började med att hyra ett släp och hämtade sedan ett ton grov makadam att hälla i botten av plinthålen. Det var givetvis alldeles för mycket, så jag fick åka tillbaka med hälften, vilket inte gjorde så mycket då jag ändå behövde ca 600 kg gjutgrus och ett par hundra kilo fin makadam att blanda med cementen. Sedan till Byggnetto för att handla 200 kg cement och fixa en cementblandare och armeringsjärn. Är trött i armarna och mycket glad att jag köpte en skottkärra häromdagen! Igår blev det tre turer till tippen med gamla plintar från friggeboden och en massa grenar från det fällda trädet, samt inköp av 20 st gjutformar till plintarna (mao en meter långa papprör med diameter 150mm).

2004-08-20 Blev inget gjutet idag, istället så fick jag iväg min beställning på konstruktionsvirke till Bernes Service, en såg i Vittsjö-trakten. Var också och köpte en tigersåg och ett rejält vattenp ass.

2004-08-21 Första gjutningen är gjord! Fyra spadar grov makadam, två armeringsjärn och en knapp hink med betong i botten på var hål bildar sulan till plinten. Tog några timmar, men gick smidigt tack vare betongblandaren.

2004-08-22 Med hjälp av min far och ett slangvattenpass så satte jag idag ut gjutformarna för alla plintarna, och fick dem i våg. Själva formarna är meterlånga papprör, som enkelt kapas med en fogsvans till rätt höjd för respektive plint. Ett slangvattenpass är en genomskinlig slang, öppen i ändarna och med vatten i. Fysikens lagar gör att de två vattenytorna i slangen alltid har samma höjd, vilket vi utnyttjade för att få alla plintar i

rätt nivå – man börjar helt enkelt i ett hörn, och mäter sig bortåt.

2004-08-23 Andra gjutningen är gjord! Papprören är fyllda med betong, och alla hörnplintar försedda med fästjärn att förankra bjälklaget i. Tog några timmar och säkert ett tjugotal laddningar i betongblandaren, men gick precis som det skulle. Nu är det bara att vänta och vattna en vecka, sedan kan jag börja snickra. Vattna? Om man vattnar betongen lite grann var dag, så blir den starkare när den bränt klart. Totalt till plintarna, inklusive klumparna i botten, så har det gått åt 175 kg cement, ca 400-500 kg grov makadam, ca 600 kg gjutgrus och 150-200 kg fin makadam.

2004-08-24 Pratade med Berne på Bernes Service idag. Han lovade ha balkarna till bjälklaget klara till nästa måndag, och meddelade dessutom att han kunde plocka hem några stockar norrlandsfuru att såga upp till fasaden. Mycket bra!

2004-08-29 Kom tillbaka till Åhus efter ett par dagar i Lund, med min gode vän Magnus Boström i släptåg. Han har kommit för att hjälpa mig med bygget, så vi körde igång direkt och plockade bort pappen från plintarna. Sedan grävde vi ett par-tre meter långt och en meter djupt kabelränna för den del av kablar och avlopp som hamnar under huset. Det är ju en smula svårt för grävmaskinen som kommer om ett tag att göra det om det ligger ett bjälklag ovanför…

2004-08-30 Var hos Berne och hämtade alla 195x45-balkar, så imorgon börjar vi snickra. Var också på Byggnetto och handlade 100m impregnerade 22x95-brädor som skall sitta på undersidan av balkarna för att skydda dem och ge upplag till vindskivorna (på vilka man sedan lägger isoleringen), och en massa spik, balkskor och annat som behövs. Hann dessutom med en snabb sväng till tippen med lite skräp och rester av gjutrör. Det underlättar att vara två…

2004-08-31 Så var det dags att börja snickra! Med Magnus och Lars Mattsson (polare vars familj har grannstugan) så fick ihop 2/3 av bjälklaget till huvudbyggnaden. Gick snabbt och utan större fadäser. Dock visade det sig att en del plintar hade kunnat vara bättre placerade. Lyckligtvis var inget fel så stort att det krävde flytt av någon plint, men jag blev tvungen att vinkelslipa av ett par centimeter på en av dem. Balkarna limmades och spikades ihop med de impregnerade brädorna och placerades på plintar respektive i balkskor och spikades samman.

2004-09-01 Ett rejält regnande hindrade arbete till på eftermiddagen, men därefter fortsatte det som igår. Nu är nästan hela bjälklaget till huset klart, så imorgon blir är det dags för friggeboden – i dubbel bemärkelse. Dels skall vi bygga bjälklaget till den nya, dels skall den gamla till slut flyttas till köparen.

2004-09-02 Idag blev vi i princip klara med bjälklagen. Det enda som återstår är några kortlingar för extra stabilitet, men det får vänta några dagar då jag måste bli klar med fönster- och dörruppställningen så jag kan få in min beställning. Lars och Magnus har åkt igen, men den senare återkommer efter helgen och då skall vi börja bygga väggarna (förutsatt att Berne blir klar med alla 120x45-reglar). Någon flytt av friggeboden blev det inte idag, då kranföraren fick förhinder. Förhoppningsvis blir det i början av nästa vecka istället.

2004-09-07 Magnus återkom igår, och idag var vi hos Berne igen och hämtade alla 120x45-reglar (90 styck 4,2 m långa). Igår blev jag klar med uppställningsritningarna för fönster och dörrar, så nu är det dags att beställa dem. Fyra tak-/vädringsfönster, två hörnfönster, två vanliga glasdörrar och en stor glasad skjutdörr. På vägen till Berne var vi inom Rinkaby Rör, en vvs-återförsäljare med stort sortiment och bra priser. Plockade en katalog då det börjar bli dags att fundera närmare på wc/dusch…

2004-09-08 Idag var jag på kontoret (UULAS Arkitektkontor AB i Kristianstad, där jag jobbar en del vid sidan av skolan) för att skriva ut ritningarna på fönster och dörrar. Lyckligtvis snackade jag med ingenjörerna där innan jag skickade iväg dem till någon… För naturligtvis var det fel! Hade missat en väsentlig del av konstruktionen av skjutdörren, så tillbaka till ritbordet! Nåväl, nytt försök imorgon. Annars så har Magnus och jag snickrat – satt kortlingar mellan tvärbalkarna i bjälklagen för att styva upp dem, och vi har fått upp den första väggstommen!

2004-09-09 Nu är alla väggarna uppe på friggeboden, och uppställningsritningarna är rättade och klara. Jag var på kontoret ett par timmar

för att fixa ritningarna, och Magnus stannade och snickrade som en besatt! När jag kom tillbaka hade han nästa hunnit fixa klart två av de tre väggar vi satte upp idag.

2004-09-11 Arbetet har fortsatt, och nu är friggeboden nästintill klar. Takstolarna är uppe, och det är bara lite småfix kvar på stommen. Imorgon blir den färdig, och vi skall börja med väggarna till själva huset. Skickade ut en offertförfrågan till elva olika fönstertillverkare i torsdags, och har fått svar från sex av dem (Norsjö, Tanum, Hajom, Elitfönster, Kvillsfors, Leiab). De var inte intresserade.

2004-09-13 Har känts lite trögt de senaste två dagarna – mycket pill och mindre uppenbar utveckling än innan. Har dock fått en hel del gjort; alla takstolarna är byggda, bjälklaget förstärkt under blivande toaletten (för att ge bra underlag för klinker) och en av husets väggar ligger färdig på stommen och väntar på att bli rest. Fortfarande ingen lycka hos fönstertillverkarna!

2004-09-14 Idag rörde det lite mer på sig! Lars kom tillbaka i morse, och under dagen så har vi tre fått upp två väggar, och en som ligger och väntar på resning. Dessutom har friggeboden flyttats till köparens tomt, och jag har fått ut några fler offertförfrågningar på fönster/dörrar. Nu är det åtminstone två som verkar vilja räkna på dem.

2004-09-15 Och idag gick det som tåget! Endast några korta regnskurar avbröt arbetet, och med mycket material förberett sedan tidigare så har vi fått upp fyra väggar. Nu har den mindre husdelen tre väggar, och den större har fått långsidor.

2004-09-16 Nu är alla väggar och de flesta takstolarna på plats. Fantastiskt att se huset ta form! Lars åkte hem igen ikväll, så imorgon är det bara jag och Magnus – och det är hans sista dag.

2004-09-18 Innan Magnus stack idag så fick vi upp de sista takstolarna. Nu är det bara lite småfix kvar att göra, sedan är stommen klar. Det börjar likna ett hus, så jag passar på och tar några dagar ledigt – man är lite sliten efter närmare tre veckor av oavbrutet byggande. Nästa post kommer i slutet av nästa vecka!

2004-09-29 Kom tillbaka efter en veckas semester i måndags eftermiddag, och samtidigt kom Lars hit för att hjälpa till och bygga i veckan. Har återupptagit arbetet med stommen och hoppas ha klart det sista innan veckan är slut. Mycket tid har gått till att kontakta leverantörer, handla material och annan logistik.
Fick ett trevligt besked från Mataki (Trelleborg Building Systems – Division Mataki, www.mataki.com) idag – de sponsrar med tätskiktsduk! Företagets Halotex-serie med diffusionsöppna tätskiktsdukar och ångbromsar passar perfekt för mina behov, och underlagstaket RS10 är vad jag tänkte använda på såväl vägg som tak för att skydda mot det vatten som tränger in genom ytterpanelen.

2004-09-30 Fortsatt med stommen och gjort klart avväxlingarna över de två hörnfönstren, arbetat vidare med de små takstolarna som skall bära innerpanelen, samt ordnat den sista flytten av den gamla friggeboden. Den flyttades till köparens tomt för ett par veckor sedan, men för att få den på plats på plintarna krävdes ett sista lyft. Pratade även med Agne Andersson, den numera pensionerade snickaren som byggde till storstugan för några år sedan. Han tyckte det såg på det hela taget bra ut, och kom med några goda råd om hur stabiliteten i sidled kunde ökas på huset.

2004-10-01 Blev en mycket tidig morgon idag, då jag var tvungen att åka in till Kristinastad halv sju för att återlämna oket som jag lånade för friggebodsflytten igår. Lars och jag hade en produktiv dag, och slutet på arbetet med de små takstolarna börjar skönjas. Idag blev vi klara med stora rummet, så nu återstår bara att få upp nockbalk och takstolarna över den lilla delen av huset. Pratade även med Marie Henriksson på Mataki, och fick besked om att tätskiktsduken kommer på onsdag.

2004-10-02 Nu är det bara innerväggar kring toaletten och sovloftet i boden kvar att göra. Imorgon är det söndag, då blir det ingen uppdatering!

2004-10-08 Nästan en vecka sedan senaste uppdatering… Men jag har inte tyckt att det funnits så mycket handfast att rapportera. Har uppdaterat konstruktionsmodellen och mängdat om all innerpanel till 21x137 istället (Berne hade inte 21x120 som var tillräckligt torr), beställt virke,

gått igenom ekonomin, ordnat med el och vatten (grävning och dragning av markledningar på måndag!) osv… Enda snickrandet som hänt är att jag fixat alla småsaker som var kvar, och ett sovloft i boden. Veckans bästa var att jag i torsdags fick en massa Halotex RS10 underlagstak! Tack till Mataki!

2004-10-11 Puuuuuh… Idag var det dags för grävning och dragning av rör för el och vatten. Anslutning för kommunalt vatten till den gamla stugan, vatten och el mellan gamla och nya huset, och avlopp därifrån ut till vägen. Klockan sju i morse var Lennart Ek (VVS) och en kille från ÅBAB (markarbeten) här för att köra igång, och ett par timmar senare kom Stefan från Elpoolen för att kolla vad som behövdes för elen. Innan lunch var alla diken grävda, och vid fyra var de igenfyllda, med rör nerlagda. Killen från ÅBAB gjorde ett väldigt fint jobb med sin minigrävskopa, men just nu ser tomten mest ut som ett övningsområde för stridsvagnar. Det är dock inte så illa som det verkar, för inom ett par år har det satt sig och blivit täckt av nerfallna barr igen. Själv har jag mest skyfflat hela dagen, med undantag för en kort sejour i krypgrunden under huset för att dra lite vattenledning, så nu är jag tämligen sliten…

2004-10-12 Efterarbeten från grävningen idag. Ställde i ordning källaren igen och la tillbaka altanplattorna som flyttades. Har varit minusgrader de senaste mornarna…

2004-10-14 Lars är här igen i ett par dar. Idag blev vi klara med stommen till innervägg och –tak kring toaletten. Var och köpte en ny skruvdragare (dagens lärdom: det är inte ett verktyg man skall snåla på…) och en elhäftpistol, för imorgon skall vi börja sätta upp tätskiktsduken. Igår samlade jag mest barr för att börja återställa tomten.

2004-10-15 Nu ser boden ut som ett hus! Det var oväntat jobbigt, men nu är inklädnaden av friggeboden med Halotex RS10 nästan klar. Tack och lov att Lars varit här, för det hade varit i stort sett omöjligt att göra ensam. Hålla, sträcka, passa, häfta – det behövs fler händer än två. Elhäftpistolen är också ypperlig; det har gått åt närmare 1400 häftor för att få upp duken!

2004-10-19 Tillbaka och själv igen. Igår var jag på skolan och pratade med David, en av verkstadsföreståndarna om hjälp att bygga fönster. Idag har jag fortsatt med inklädnaden av friggeboden – tejpat skarvar, fixat mötet vid ena gaveln osv. Imorgon blir inklädnaden av den färdig. Har också fått ett bra bud på två fönsterdörrar (till badrum och bod) från Trarydfönster via Byggnetto. Var även hos Elpoolen och fick lite råd kring dragningen av elen. De är verkligen trevliga att ha att göra med! (Hoppas bara fakturan blir en lika positiv upplevelse…)

2004-10-20 Nu är boden klar att börja jobba inuti. Har också fått ett glatt besked från Falu Rödfärg – de sponsrar med den svarta slamfärgen till husen!

2004-10-21 Arbetet med att klä in det stora huset i Halotex är igång. Med Lars hjälp är halva taket klätt, och imorgon fortsätter vi med resten. Beställde idag också två dörrar (till boden och till toaletten) från Traryd fönster. Okej leveranstid på boddörren som är av standardmått, men toadörren kommer inte förrän framåt årsskiftet… Tyvärr inte mycket att göra åt – utom att vara ute i bättre tid nästa gång – då det är samma sak hos alla leverantörer!

2004-10-22 Fortsatte klä in huset, så nu är taket klart. Lars var tvungen att sticka vid tre, så det blev en kort dag. (Hör kanske inte strikt hemma här, men vi hann dessutom byta bromsklossar på ”byggbilen”.)

2004-10-25 Fortsatt inklädning.

2004-10-28 Efter några arbetsamma dagar så är äntligen huset färdigklätt! Fantastiskt! Nu ser det ut som en byggnad (eller i alla fall ett tält). Dörr- och fönsterhål är täckta med transparent plast och resten är svart Halotex, så nu börjar man kunna få en uppfattning om hur det kommer att se ut i färdigt skick. Bra – om jag får säga det själv!

2004-11-02 Är tillbaka efter några dagar i Lund. Berne har levererat en enorm trave slätspont till golv och väggpanelen inomhus. Jag har snackat med David i verkstan som sätter igång med fönster, och jobbar fortfarande på att få tag på någon som kan tillverka skjutpartiet till mig. Jag har faktiskt hittat ett par stycken, men en prislapp på 35 - 40000 kr

är alldeles för mycket för en skjutdörr… Sitter och väntar på VVS-killen som skall komma och fixa det sista avloppet så jag kan fylla igen schaktet under huset och börja lägga golv. Lars kommer igen imorgon.

2004-11-04 Friggeboden har börjat få golv! Vi har lagt asfaboard i botten, isolerat och börjat lägga golvet. Blir nog klart imorgon. Lite udda arbetsordning, då golv vanligen är bland det sista man lägger, speciellt som dörrar och fönster inte är insatta. I det här fallet är det dock inte mycket att välja på då det nog tar närmare två månader till innan jag fått sista dörren/fönstret. Panelen är ”inomhustorr” vid montage, så eventuell svällning klaras förhoppningsvis utan problem genom en väl tilltagen spalt mot vägg och att plankorna spikas så de kan röra sig individuellt. Detta är i vilket fall nödvändigt, då husen som sommarstugor med endast frostvakt om vintern kommer att ha radikalt skiftande inomhusklimat under årets gång. På tal om dörrar, så fick jag besked idag från Byggnetto att dörren till boden finns att hämta. Pratade också med Beijer Bygg i Lund, som jag besökte i fredags för att prata skjutdörr, och fick ungefär samma besked som från alla andra: Nej, ett skjutparti med två dörrar som kan skjutas in bakom en fast vägg går inte att åstadkomma (en sanning med modifikation då jag har hittat ett par tillverkare som kan fixa det… För ca 40.000:- !!!). Dock gick det att få ett tredörrarsparti med hela gavelns bredd till ett acceptabelt pris, så jag funderar på att ta det. Innebär dock att jag får rita om det partiet av huset - något som kanske inte gör en jätteskillnad i fasad, men påverkar graden av transparens och min behandling av siktlinjer och förhållandet mellan tomtens byggnader. Skall rita och se vart det leder!

2004-11-09 Var i Lund över helgen och kom igår kväll. Ett skjutparti är beställt (tredörrars, 3000x2100), David är igång med fönstren, och jag träffade min handledare (David, igen) som hastigast. Har inte sett honom sedan i somras, för han håller på att avveckla sig från skolan och övergå till att på heltid jobba hos Jan Gehl i Köpenhamn. Jag är hans siste exjobbare… och mig blir han inte av med så lätt! Hah! Skämt åsido, byggprocessen är tämligen självgående, och jag tror inte det är aktuellt med fler diskussioner förrän det börjar närma sig tid för presentationen.
Idag har jag gjort klart golvet till boden, fyllt igen den sista biten av diket för rör och ledningar till huset, borrat för rördragning inne, och plockat undan lite som förberedelse för att påbörja nästa golv. Lars kommer imorgon, så vi börjar nog med att montera dörren till friggeboden.

2004-11-10 Boden har fått en dörr! Den är tillverkad av Traryd Fönster och ser utmärkt ut! Var lite pyssligt att få i den, men inget större problem. Tung rackare dessutom…

2004-11-11 På med långkalsongerna och ut i kylan! Fast med solsken och en tidig start så fick vi idag gjort en hel del. Bjälklaget i stora rummet är isolerat och klart för golvläggning, och huset har fått nya ”mer permanenta” temporära fönster av plastfilm för att klara att stå några veckor till innan alla dörrar och fönster är levererade. Har också pratat med Berne (om ca en vecka kommer all ytterpanelen), och Stig Björklund, tjärproducent. Receptet för färgen till husets utsida är en strykning med svart slamfärg från Falu Rödfärg, därefter en strykning med Björklunds svarta tjära (”Kultursvart”). En traditionell behandlingsmetod som i kombination med ytterpanel av norrlandsfuru förhoppningsvis garanterar lång hållbarhet.

2004-11-12 Nu är hela huset klart för golvläggning. Gjorde en beräkning av färgåtgången till utsidan och upptäckte att det behövs 100L (!) svart slamfärg för att grunda allt en gång. Stort tack till Falu Rödfärg som ställer upp med det!

2004-11-17 Lars är här igen och hjälper mig lägga golv. Har gjort knappt halva golvet i stora rummet, så imorgon blir det klart innan han skall iväg. Annars har jag mest gjort lite småfix de senaste dagarna, och en massa datorjobb. Har planerat klart elen och pratat med killarna på Elpoolen som varit mycket hjälpsamma, och fått till en bra lösning på hörnet som pga skjutpartiet fick förändras. Andra goda nyheter är att projektets tredje sponsor är ombord! IFÖ Sanitär AB (www.ifo.se), nordens största tillverkare av VVS-produkter i porslin, metall och plast för badrum och kök med huvudkontor i Bromölla ett par mil härifrån, ger mig en av deras fina ”IFÖ Cera” vägghängda toaletter, komplett med allt som behövs! Avslutningsvis har jag även hittat blandare – nya, men i andra hand och via nätet. Mycket prydliga saker från Tapwell.

2004-11-19 Igår blev det inte mycket gjort, då det blåste full storm. Tälttaket över arbetsbänken blåste ner, men i övrigt klarade det sig väl (men

det var en smula nervöst – hade inte varit bra om det regnat in…) Var och handlade lite elgrejor, och tätade en del skarvar som gått upp i Halotexen med silikonlim. Idag kom föräldrarna hit över helgen, och jag och min far har lagt klart golvet i stora rummet.

2004-11-24 I helgen blev golvet klart, och jag fick levererat all ytterpanelen från Berne. I början av veckan var det uselt väder, och jag har mest suttit vid datorn och ritat klart konstruktionen av däcket som skall vara mellan husen. Idag kom Lars, och vi har satt igång med att dra elen.

2004-11-25 Lite lätt duggregn idag, men varmt för årstiden. Lars och jag har jobbat inomhus hela dagen, och nästan blivit klara med elinstallationerna. Vad vi gör är att dra alla ledningar, och sätta upp apparat- och kopplingsdosor. Själva hopkopplingen skall sedan göras av en behörig elektriker. Vi har också dragit vattenrör till duschen, och isolerat bjälklaget så vi kan lägga en golvspånskiva där imorgon (som ger ett stabilt underlag för klinkern jag tänkte använda bli ytskikt – men det är en senare fråga).

2004-11-26 En hel del har hänt de senaste dagarna, vilket är roligt. Det är skönt när man ser resultat, för det känns ofta som om man jobbar och jobbar utan att det märks någon större skillnad. Tyvärr är det inte så att arbetet flyter jämt och fint, utan det är snarare att för varje timmes arbete som det syns tydliga resultat ligger det tio timmar av planering, logistik och snickrande på närmast osynliga, men nödvändiga, detaljer. Idag har vi monterat den andra dörren – ytterdörren till wc. Den kom nästan en månad snabbare än väntat, och det var verkligen en glad överraskning. Dessutom har vi fixat golvet på wc färdigt för flytspackling. Dessutom återstår bara någon timmas arbete för att bli klara med elen.

2004-11-27 Fått jobbat några timmar idag också, och hunnit kapa upp och måla en hel del av bärläkten till väggarna. Började fixa det sista av elen, men fick slut på kabel innan vi blev helt färdiga. 100m flexrör med kabel ligger det i väggarna nu…

2004-12-02 Idag började Lars och jag spika upp ytterpanel! Skruvade upp bärläkt, och grundade brädorna med svart Falufärg innan montering. Panelen är en s.k. förvandringspanel, d.v.s. en liggande panel av överlappande brädor (ser ut ungefär som en fjällpanel, men brädorna är inte fjällsågade). Elen är klar så långt vi amatörer kan/får göra den, och jag har också jobbat en del med fönstren i början av veckan.

2004-12-03 En heldag av panelspikande känns i handlederna. Men vi hann med mycket idag – en vägg är klar, och efter att Lars stuckit i eftermiddags fick jag gjort en tredjedel till. Förvandringspanelen ser bra ut, och känns som ett korrekt val. Färgen är dessutom väldigt vacker! Falus svarta är helt matt, och har en mycket lätt dragning åt brunt som gör att den harmonierar fint med platsens färgskala. Föräldrarna dyker upp ikväll, så det blir mer spikande i helgen…

2004-12-06 Kom från Lund i eftermiddags och hann precis börja på taket till boden innan mörkret föll. Pratade med David i verkstan idag, och fönsterbygget rullar vidare. Var också hos Beijer i Lund för att kolla hur det gick med mitt skjutparti. De hade strulat till det på något sätt, så leverans blir inte förrän vecka fyra. Typiskt. Man kan ju fråga sig när de hade tänkt tala om det för mig??? Föräldrarna var här i helgen, så båda långsidorna på boden är klara.

2004-12-08 Vissa dagar är bättre än andra och idag var en sådan! Började med strålande väder i morse, följt av ett samtal från Lenhovda Radiatorfabrik (www.lenhovdaradiatorfabrik.se) som sponsrar mig med halva kostnaden för radiatorerna till huset! Dessa är av en ny serie oljefyllda elradiatorer som både ser ut och är tillverkade som klassiska sektionsradiatorer – EMS-Flex. Besök deras hemsida för mer info. Sedan kom Lars i eftermiddags, så nu är halva taket till boden klart och den mesta panelen till andra halvan uppsågad och målad. Igår beställde jag glasen till fönstren från Osby Glas, och radiatorerna (de är snabba i Lenhovda!).

2004-12-09 Nu är såväl långsidor som tak färdigspikat på boden, och vi har börjat sätta upp panel på ena långsidan av huset. Dock betydligt klurigare att sätta där, eftersom brädorna måste skarvas. Köpte skruv hos Byggnetto, och upptäckte att de bytt från posidrive (korsformade spår, som Phillips men med 4+4 spår) till torx (stjärnformat spår). Väldigt mycket lättare att skruva! Vi skruvar upp bärläkten, men själva panelen spikas.

2004-12-10 Så var den första sidan av huset klar och vi håller helg. Och brädhögen har till slut fått en synbar förminskning! Glömde visst nämna igår att det kom en kille från Elpoolen och inspekterade kabeldragningen. Hade en del invändningar, men inget allvarligt, så det kräver bara minimal omdragning att rätta till (en timmas arbete kanske).

2004-12-14 Lars följde med när jag körde från Lund igår, då hans bil gav upp här i Åhus när han skulle hem i fredags, så det har mest blivit bilmekande idag. Har dock en viss relevans för bygget, då vi även fixat ”byggbilen” (fick ett nytt avgassystem). Hann också sätta lite bärläkt.

2004-12-16 Spikat själv igår och idag, och är färdig med ytterligare en vägg. Rätt jobbigt att få upp panel ensam, men det går. Tar nog cirka tre gånger så lång tid som att vara två dock…

2004-12-17 Förmiddagen regnade till största delen bort, men då föräldrarna kom framåt lunch har det ändå blivit en del gjort idag – ungefär en tredjedel av nästa långsidesvägg är täckt med panel.

2004-12-18 Jobbade några timmar idag innan föräldrarna stack igen. Tre fjärdedelar av väggen vi påbörjade igår är nu klar.

2004-12-21 Var i Lund igår och träffade Tomas Kvist från projektets senaste sponsor – ELKO (www.elko.se). De ger mig superfina uttag och strömbrytare ur Elko Plus-serien! Mötte honom på skolan för en genomgång av sortimentet, och blev verkligen imponerad! För det priset har jag inte sett något bättre än deras Plus-serie. Kolla på deras hemsida och sök på ”plus”, det är värt besväret! Idag körde jag tillbaka hit med min vän Jackson Barkess, arkitekt från Skottland, med i bilen. Han har hjälpt till att bygga idag, och nu är det bara en långsidesvägg kvar – baksidan på den mindre husdelen.

2004-12-28 Efter några dagars juluppehåll är bygget igång igen. Min bror Harald är hemma från sin praktik hos ett landskapsarkitektkontor i Canada över jul, och åkte med mig hit idag för att hjälpa till att bygga några dagar. Vi hann spika upp panel på halva den sista långsidesväggen och förbereda panelen för resten, innan det blev mörkt idag.

2004-12-29 Hade en tämligen produktiv dag tillsammans med brodern. Gjorde klart den sista långsidan, satte upp all bärläkt på taket samt kapade och målade lite brädor till imorgon. Strålande väder gjorde ju sitt till!

2004-12-30 Idag har Harald och jag nästan blivit klara med ena halvan av taket över allrummet. Tar sin tid när varje skift måste skarvas av två brädor… Gick ändå förhållandevis snabbt, och det känns verkligen bra att få ett stabilare tak på bygget! Gott Nytt År!

2005-01-05 Tillbaka igen efter nyårshelgen för ett par dagars arbete. Lars och ytterligare en gammal vän, Måns Danelius, kom upp igår kväll och har hjälpt till att bygga idag. Vädret har varit helt otroligt för årstiden (8-10 grader varmt och sol!) och vi har gjort stora framsteg med taket. Nu är nästan halva klart, och vi har förberett större delen av panelen till andra halvan - så det finns gott hopp att det blir färdigt imorgon.

2005-01-06 Taket är klart! Rätt fint väder även idag, och med mycket av panelen färdig för montering sedan igår så fick vi upp den saknade halvan av takpanelen på en dag. Rätt jobbigt och ganska slipprigt på taket när det kom en lätt skur, men det hela gick mycket väl!

2005-01-12 Har varit i Lund några dagar, då jag hade en tenta att ta i måndags. Igår och idag har jag hållit på med hörnfönstren. David blev klar med karmarna strax innan jul, så nu har jag börjat ytbehandla. För att försöka få samma finish på karmarna som på de två dörrarna från Trarydfönster så bestämde jag mig för att sprutmåla dem istället för penselmålning. Hade först tänkt lämna in dem till en lackerare, men upptäckte att det kostar runt 3000:- för två fönster, så det blev till att göra det själv. Lyckligtvis gick det att få in dem i lackeringsbåset på skolan, så efter spackling och slipning har de idag fått första lagret grundfärg. Blev väl knappast lika bra som hos ett proffs, men för 1/5 av kostnaden är det inte mycket att klaga över – ser klart bättre ut än med pensel!

2005-01-31 Länge sedan senaste uppdatering… Men det har inte funnits så mycket att visa, såvida inte någon varit intresserad av att se mig måla fönsterkarmar om och om igen. För lite mer än en vecka sedan blev jag klar med karmarna till hörnfönstren, och tillsammans med min vän

Johan Sundberg åkte jag upp med dem till Åhus. Vi monterade karmen till sovrumsfönstret, skulle sätta i glaset (fönstrens form och storlek gör att det måste ske i den ordningen), och gissa vad? Karmyttermåttet var perfekt, men innermåttet var för litet – rutan gick inte i! Snabb nedmontering och tillbaka till Lund för korrigering hos snickaren. Gissa vad jag gör nu? Målar fönsterkarmar…
Vad har vi då lärt oss av detta? Mät två gånger, montera en! Den här gången gör jag bara penselstrykning av karmarna, vilket lyckligtvis ser helt okej ut då färgen flyter ut och blir tämligen slät medan den torkar. Spraymålning hade varit lite prydligare, men efter att ha gjort det en gång kan jag villigt erkänna att det knappt är värt besväret jämfört med penselmålning, och absolut inte två gånger!
På tal om fönster och dörrar så har mitt skjutparti kommit från tillverkaren, och så snart jag har en dag med en medhjälpare på bygget så skall det till Åhus och monteras. För övrigt så blir det inte uppdateringar av hemsidan lika ofta som i höstas under februari och mars, då jag är tvungen att vara i Lund en till två dagar i veckan för att bli av med en gammal kurs i mekanik.
Bland icke exjobbsrelaterade nyheter är även att jag förra helgen träffade nya kunder – ett par som vill ha hjälp med att konvertera ett sommarhus för permanentboende (arkitekthjälp, inte bygghjälp lyckligtvis!). Ett lågbudgetprojekt, men kul att klura på och dessutom få lite nytta av allt jag lärt mig om träbyggnad under det senaste året. Ja just det ja. Idag har jag officiellt hållit på exakt ett år! Det har varit fantastiskt roligt, lärorikt och... jobbigt! Hade jag insett vad jag gav mig in på innan jag började, så hade jag nog valt att göra något enklare. Å andra sidan ångrar jag mig inte en sekund! Vad gäller tidsplanen (i den mån det funnits någon) så har den spruckit både en och två gånger, men det var väl ungefär vad jag hade väntat mig – det är ju första gången jag gör det här. Men man lär sig!

2005-02-02 Igår kväll målade jag karmarna till hörnfönstren för sista gången (hoppas jag innerligt!), så idag åkte jag fram och tillbaka till Åhus med föräldrarna och levererade dem och skjutpartiet till bygget. Dörrbladen till skjutpartiet var inte helt lätthanterliga – de väger nog bortåt 40kg styck – men å andra sidan känns de ju riktigt gedigna! Med min fars hjälp gick de lyckligtvis att bära, så nu ligger de i stugan och väntar på montering, vilket händer nästa gång jag har en medhjälpare eller två på bygget.

2005-02-05 Kom till Åhus igår eftermiddag för att jobba några dagar. Hade en rätt lugn dag idag, och fixade en massa smågrejor som behövde göras – städade lite, förberedde karmar för montering, målade bärläkt etc. Imorgon tänkte jag börja sätta bärläkt på gavlarna, samt såga och måla panel till dem. På måndag kommer förhoppningsvis Lars och hjälper mig sätta fönstren och skjutpartiet.

2005-02-07 Lars kom vid lunchtid idag och under eftermiddagen jobbade vi med att sätta det första hörnfönstret. Gick fint, men vi har kvar att sätta listerna imorgon då mörker och kyla satte abrupt stopp för arbetet strax innan fem. Monteringen sker genom att först sätta karmen, sedan själva rutorna. Detta då fönstret annars skulle bli för stort och tungt att hantera utan att riskera att det går sönder. Hörnskarven mellan rutorna är limmad med glassilikon, och själva rutorna är tvåglas limmade rutor, med ett energiglas och argonfyllning. På den ena rutan så sticker det ytterre glaset ut 20mm, så när man limmar ihop dem täcker det kanten på den andra rutan och det blir ett prydligt, svart glashörn utan synlig limfog! Rutorna kommer för övrigt från Osby Glas.

2005-02-08 Nu är båda hörnfönstren på plats! Tog totalt en och en halv dag och var ganska pyssligt, men resultatet har verkligen blivit bra. Lösningen med två rutor klistrade mot varandra i hörnet känns klockren, men var väl inte direkt det enklaste alternativet att montera. Det tog en bra stund att passa ihop rutorna så det blev en prydlig skarv… Det som återstår att göra är att dreva klart och sätta den sista listen på det stora fönstret – gummilisten som skall sitta mellan list och glas tog nämligen slut. Dessutom tänkte jag byta skruvarna som håller avrinningslisterna av aluminium längs nederkanten, då de rostfria skruvarna vi satte dem med inte gick att försänka ordentligt. Får nog bli en skruv med gummibricka istället…

2005-02-09 Haft en lugnare dag idag. Mest fixat småsaker – drevat klart, handlat bärläkt, fixat bättre skruv till aluminiumprofilerna, försökt få tag på mer gummilist (ingen som hade av rätt storlek, så det får bli i Lund). Har en föreläsning att gå på imorgon och kunder att träffa på lördag, så nästa uppdatering dröjer några dagar.

2005-02-17 Kallt idag! Var hos IFÖ i Bromölla och hämtade toaletten med tillbehör och lite annat de gett mig. Fina grejer! Jobbade några timmar i eftermiddags – plockade ner partytältet då det till slut blåst sönder (ändå märkligt att ett tälttak för 99:- klarat sig så länge!), fixade det sista på fönstren, började förbereda monteringen av skjutpartiet och lite annat smått och gott.

2005-02-20 Jag är förbannad. Igen. Så här ligger det till: I fredags kom föräldrarna hit för att hjälpa till att sätta det stora skjutpartiet. Det består av sju huvuddelar – tre dörrblad och fyra profiler att sätta dem i (en övre och en nedre som dörrarna glider i, och två kantprofiler som tätar kanterna och innehåller låsen). Profilerna har legat någon vecka på bygget, fortfarande inpackade för att inte bli repade, och när jag på morgonen packar upp dem inför monteringen så gissa vad… En sidoprofil saknas! Hur i H-E kan man glömma 1/7-del av leveransen??? Och den andra sidoprofilen? Har fel låsning!!! Kan bara låsas från insidan, istället för som beställt från båda håll. Så, jag blev tämligen förgrymmad och fick spendera halva dagen med att försöka få tag i någon hos Beijer i Lund som kunde förklara hur det gått till. På eftermiddagen beslutade jag mig för att det nog ändå var värt att sätta upp topp- och bottenprofilen, och hänga in bladen, så jag satte igång att förbereda detta (hålet i huset behövde passas till för att få exakt storlek). Igår lördag så satte vi upp profilerna, och hängde in dörrarna. Det var rätt pyssligt, och tog i stort sett hela dagen. Och idag så tänkte jag göra det sista pillet, som att sätta dit lite lister och plastprylar som behövs för att bladen ska löpa korrekt. Satte en plastbit på plats, och fick sen för mig att kolla hur det blev med passformen om jag satte dit den enda sidoprofilen. Tur var väl det, för gissa vad jag upptäckte? Jo, att låshaken i sidoprofilen inte går in i det avsedda hålet i dörrbladskanten!!! Då låset tycks vara av den typ jag beställt (bortsett från att det inte kan öppnas utifrån…), så verkar det som att de levererat FEL DÖRRBLAD OCKSÅ!!! Det är ju helt otroligt… Till saken hör ju dessutom att hela leveransen var sju veckor försenad, pga att någon (annan än jag!) gjort något fel vid beställningen. Så nu vet ni varför jag är förbannad. Och att bara ett mirakel kan rädda Beijer i Lund och Santex Uterum från att bli de första att hamna på min svarta lista. Imorgon ska jag vara i Lund, så då får vi väl se om det blir så…

2005-02-25 Kom tillbaka till bygget igår och har mest bara jobbat med hemsidan sedan dess. Nere i Lund så var jag runt på olika byggmarknader och letade lämpliga don till ventilationen (de hade ungefär samma allihop…), träffade David på skolan (han bygger på takfönstren), och fixade kakel till badrummet. Lustigt att det är så stor skillnad mellan olika kvaliteter – de billigaste för runt 50-60kr/m2 hos byggmarknaderna är oftast inte riktigt vita, utan glasyren är så tunn att färgen hos leran lyser igenom. Hittade dock ett riktigt vitt och fint Höganäskakel (vanlig 15x15cm) till kampanjpriset 49kr/m2 hos Beijer i Lund när jag var inne och försökte få något besked om skjutpartiet. Inget ont som inte för något gott med sig! Mer om detta: I tisdags hade de fortfarande inte ringt tillbaka, så jag åkte dit. Då visade det sig att killen jag snackat med på fredagen (samme som jag tidigare gånger haft kontakt med) på måndagen hade gått på semester (sportlov)!!! Men det visste han säkert inte när jag pratade med honom… Hah. Snackade med en annan säljare där istället, och han ringde till Santex som inte visste någonting. Återkom på torsdagen då jag återigen inte hört från dem, och han visste fortfarande ingenting. Gick inte att få tag i killen på semester heller, så budet blev att han inte kunde göra något innan denne var tillbaka från skidbacken. Det är ju också en bra inställning. Vad händer om vår semesterfirare av någon anledning inte skulle återkomma från pisten? Då blir väl problemet olösligt för all framtid kan tänka… Nåja, kontentan är alltså att oavsett hur det här slutar, så har den svarta listan nu fått sina två första poster!

2005-02-26 Minus 4-5 grader idag, och jag har inte gjort så mycket utom att pilla vidare med hemsidan, och fixat en liten stund med elen. Dags att få ordning på det sista, så jag kan isolera väggar och tak… Förhoppningsvis kommer Lars imorgon.

2005-02-27 Ännu en fin men kall dag. Lars kom i eftermiddags, så vi har fixat färdigt elen. Nu är dragningarna korrigerade, dokumenterade och uppmärkta, så imorgon ska vi köpa isolering och börja isolera!

2005-02-28 I förmiddags körde vi två rundor till Byggnetto och fyllde deras lånesläp med balar med isolering. Gissa vad vi gjort under eftermiddagen… Taket i sovrummet är klart, och de två långsidorna i stora rummet. I taket sitter först ett lager 70mm isolering, sen ett lager 120mm, och i väggarna ett lager 120mm. Det blev lite blandad kompott av isole-

ring – både glas- och stenull, då Byggnetto tycks vara på väg att gå över till glasull och inte hade någon 70mm av stenull kvar. Det har ingen betydelse för husets isolering, men jag föredrar ändå stenull då den är väldigt mycket lättare att skära.

2005-03-01 Bröt arbetet redan vid tre idag då både Lars och jag är tvungna att åka hem, och det råder full snöstorm här så ingen av oss är speciellt sugen på att köra i mörker och snöyra. Hann ändå bli nästan klara med isoleringen av stora huset – det som är kvar är delar av gavlarna och lite av taket. Hitintills har det gått 24 balar isolering…

2005-03-08 Var i Lund tills igår eftermiddag, mest för att fixa annat skolarbete. Nu är kursen i mekanik jag gått färdig, så jag kan ha obrutna arbetsveckor här igen. Skönt! Hoppas bara kylan släpper snart, så ska det nog kunna bli lite mer fart på bygget. Har pratat med Santex, så imorgon förmiddag ska det komma ett serviceteam och fixa mitt skjutparti. Och med David i verkstan – han är snart klar med träarbetet på takfönstren, och vi kom överens om att han ska fixa ytbehandlingen också. Mycket bra, för även om själva målningen inte tar alltför mycket tid, så är det lång torktid mellan strykningarna. Sparar mig en vecka i Lund! Idag har jag köpt lite isolering, isolerat lite mer och fixat tältet. Det klarade (inte helt oväntat!) ingen större snölast och behövde spjälas…

2005-03-09 Ibland undrar jag om inte en högre makt försöker pröva mitt tålamod… I morse kom ett serviceteam bestående av två killar från Santex för att fixa skjutpartiet. De var nog så snabba och trevliga, men… Vi tar det från början! Notera att allt nedanstående inte bara härrör från Santex, utan även från Beijer i Lund.
1) Leveransen tog 11 veckor istället för som utlovade fyra. Att partiet skulle bli försenat fick jag inte reda på förrän jag efter fyra veckor kom till Beijer, för att kolla om det dykt upp.
2) Av sju huvuddelar saknades en, och tre var felaktiga. Vid felanmälan till Beijer återkom inte killen som han sa, utan stack på sportlov. Hans kollega eller Santex visste ingenting…
3) Servicekillarna hade med sig nya delar med rätt lås till dörrbladen, och motsvarande profiler till sidorna. Tyvärr hade de inte fått med sig själva låskistorna som skall sitta i dörrbladen.
4) De monterade klart partiet, och när de sen åkt kunde jag till slut kolla den färdiga passformen. Totalbredden (dvs längden på profilen i topp och botten) stämmer med beställningen. Tyvärr är den sammanlagda bredden på de tre dörrbladen 20mm för liten, så partiet går fortfarande inte att stänga… Otroligt! Nåväl, det är åtminstone ett problem jag kan lösa själv, så det blir morgondagens övning, tillsammans med att isolera boden. Idag blev jag i alla fall klar med isoleringen av huset!

2005-03-11 Igår kom låsdelarna till skjutpartiet, och jag fixade det sista som behövde göras för att få det tätt och tillslutbart. Äntligen klart! Började isolera i boden, vilket är vad jag fortsatt med idag också. Kommit en bra bit på vägen, men lite återstår att göra då jag var tvungen att städa undan isoleringsrester (nu har jag 8 säckar i bilen!) och bära in lite panel i huset. Trist väder och tomten är glashal när snötäcket smälter och packas ihop till slaskig is... Ska bli skönt att komma hem till Lund över helgen!

2005-03-15 Idag kom elementen från Lenhovda Radiatorfabrik! Ser fina ut, och verkar gedigna så det räcker… Jag får nog sätta balkar i väggen där de ska hänga för jag är inte säker på att endast panelen klarar vikten utan att slå sig. Lyxproblem… Har dessutom börjat spika panel, och är nästan klar med första väggen i sovrummet. Borde väl fixa det sista på isoleringen i boden, men det får vänta några dagar. Skönt med lite omväxling, och det är riktigt kul att se väggen ta form! Gick även igenom ekonomin ikväll, och hitintills är byggkostnaden uppe i ca 185.000kr. Gjorde ett överslag på vad som återstår, och tror att slutnotan hamnar runt 250.000kr. Dessutom hittade jag en fjäril i stugan idag! Kanske är våren på väg… Fast snö och +2 utanför verkar inte så fjärilsvänligt!

2005-03-16 Puh. Är trött efter en lång arbetsdag. Har fortsatt spika panel, och fått upp största delen av två väggar till. Går ganska fort, bortsett från när man är tvungen att mäta och såga urtag för eldosorna. Taket lär nog inte bli lika enkelt… Panelen spikar jag med en 60mm dyckert, i fjädern så det inte syns några spikhuvuden. Blir fint, men jag börjar bli lite öm i ena pekfingret som osvikligt träffas på samma ställe var gång jag missar spikdrivaren!

2005-03-17 Blev klar med väggpanelen i sovrummet idag, förutom den översta delen på gaveln som inte kan sättas innan takpanelen är uppe. Kul att äntligen se hur volymen i sovrummet blir! Så småningom ska väg-

gen mot toaletten utrustas med en skjutdörr för att kunna stänga till om sovrummet, en stege till förvaringsloftet (ovanpå toan), och hängare för kläder.

2005-03-25 Har börjat spika ytterpanel på gavlarna, annars har det inte hänt så mycket de senaste dagarna. Ibland tryter motivationen… Fast jag har å andra sidan fått en hel del icke exjobbsrelaterat fixat! Vädret är lite bättre nu, men någon vår är det knappast ännu - dimma och +5 den sista tiden. Spenderade en bra stund på Byggnetto häromdagen, stående framför hyllan med ventilationsdon. Var verkligen inte lätt att klura ut hur jag skulle få bitarna att passa ihop till en fungerande ventilation. Allt är gjort för antingen murade fasader, eller en vanlig lock- eller fjällpanel. Inte för en fasad med förvandringspanel på utsidan och slätspont på insidan i alla fall. Imorgon kommer jag nog så högt upp på gaveln att den första genomföringen skall göras, så då får vi se om jag tänkt rätt!

2005-03-26 Har spikat några brädor till på gaveln. Inte helt enkelt att göra själv när man kommit upp en bit…

2005-03-30 Har inte blivit så mycket gjort som jag tänkt den senaste tiden – mycket beroende på att de ”icke exjobbsrelaterade” aktiviteterna har hopat sig. Konsult Magnusson har plötsligt fått en massa jobb… Nåja, det är ju ett tämligen angenämt problem! Idag har jag i alla fall gjort förvaringsloftet ovanpå wc. Trodde det skulle vara en lätt match, men det tog en bra stund då 1200x2400 spånskivor á 30kg styck inte är helt enkla att hantera ensam.

2005-03-31 Idag har det mest handlat om färg. Besökte ortens färghandlare för att få en pratstund om färgvalet till interiören. Jag hade tänkt mig vita väggar och tak, och en mörkare färg på golvet, men samtidigt med träkänslan bevarad. Inte helt enkelt, då en lasyrfärg inte täcker tillräckligt, och en vanlig väggfärg täcker för mycket… Jag hade funderat på om inte en täcklasyr kunde lösa det, men det visade sig att det är för utomhusbruk och kräver ohyvlat virke för att trästrukturen skall synas (dessutom är ytan för mjuk för inomhusbruk). Tror dock att vi fann en lösning i en vit bets med en tillsats av extra pigment. Jag målade ett par provbitar som ser lovande ut, och är de lika bra när de är helt torra imorgon så blir det så. Nu ska jag bara hitta en ytbehandling som funkar på golvet! Jag vill inte ha en lackad yta, och samtidigt önskar jag naturligtvis att den mörka färgen skall hålla och vara bättringsbar. Vanligen betsar man för att sedan lacka eller möjligen olja, men problemet är att om det sedan blir en förslitning eller skada där det ljusa träet syns, så blir det svårt att betsa på nytt. Lösningen heter troligen oljebets, som är en kombination av – ja gissa – men bara finns i några få bruna och grå nyanser. Jag ska fortsätta leta, så får vi se vad det blir…

2005-04-06 Har haft en massa jobb på sistone, och ytterligare ett uppdrag som ska vara klart i början av nästa vecka, så det har inte blivit så mycket snickrat. Idag hann jag ändå spika några timmar och började sätta innerpanel på ena långsidan i stora rummet.

2005-04-10 Föräldrarna har varit här i helgen och fått slita! Själv var jag i Kristianstad igår och jobbade, medan de städade tomten från ”byggskrot” (mest trärester od), och idag har Gunnar och jag spikat takpanel. Det gick som smort, och vi blev faktiskt klara med hela taket i sovrummet! Jag kan säga att det var mer än lite jobbigt att sitta hopkrupen på förvaringsloftet och spika… Nu är vi båda nöjda och trötta, och föräldrarna beger sig strax hemåt igen. För en stund sedan ringde Lennart Ek (VVS), och han skulle försöka komma förbi imorgon eftermiddag och koppla in det kommunala vattnet. Ni minns kanske dagboksposten från den 11 september förra året när vi grävde för alla ledningar? Nu är det till slut dags att börja koppla ihop det! Ska bli skönt för vattenkvaliteten från vår egen borra har bara blivit sämre och sämre de senaste åren.

2005-04-11 Vatteninkopplingen blev uppskjuten en dag, men det passade bra då jag ändå var upptagen halva dagen. I eftermiddags fortsatte jag spika panel, och blev nästan klar med den påbörjade väggen i stora rummet.

2005-04-12 Idag kom Lennart Ek och kopplade in kommunalt vatten till gamla stugan. Fantastiskt att plötsligt få såväl konstant och högt tryck som bra smak! Det tog några timmar och en stunds krälande av mig i krypgrunden, men det var inga problem. I övrigt har det varit fantastiskt väder här – en skymt av sommar till och med! När vattnet var fixat gjorde jag klart det sista på gårdagens vägg, och röjde och städade för att kunna börja på nästa imorgon.

2005-04-14 Har börjat sätta panel på motstående långsida i stora rummet, men kom inte så långt innan jag insåg att jag var tvungen att lösa en del annat innan jag kunde fortsätta. Fick åtminstone de jobbiga nedersta brädorna på plats – jobbiga för att det är rätt noga att få bottenbrädan i våg, och för att det är på nedre delen av väggen de flesta eluttagen sitter. Imorgon ska jag träffa Tomas från ELKO och få alla eldon!

2005-04-27 Hade semester förra veckan och var i Grenoble där jag hälsade på Magnus Boström, en gammal vän som ni som följt byggdagboken från början känner igen – han var här och hjälpte mig bygga stommen till huset i början av hösten. Vi bilade tillbaka till Sverige tillsammans, och nu är han här igen ett par veckor och hjälper till. I söndags kväll anlände vi i Lund, och till Åhus i måndags eftermiddag. Igår gjorde vi en massa ärenden, och beställde bland annat låsen till husen, vilka vi hämtade och monterade idag. Har också fortsatt spika panel på den tidigare påbörjade gaveln, som nu nästan är klar. Två nya vänner har vi också fått… En nyinflyttad granne har två katter som verkar tycka det är väldigt spännande med bygget. Underhållande, men lite besvärande när en av dem började gnida sig mot den kladdiga hinken med svart Falufärg! Det är angorakatter…

2005-04-28 Idag byggde vi klart den första gaveln! Inte många brädor kvar att spika upp, men det var ett riktigt pyssel att få in ventilationen. Över huvud taget har det varit rätt klurigt att få ordning på det, för när jag började leta efter lämpliga don visade det sig att det inte fanns några som riktigt passar till en förvandringspanel. Det mesta är gjort för antingen murade väggar, eller en vertikal panel (typ lockpanel ed). Få tag på ett svart ventilationsgaller som passar för utanpåliggande montering på en lutande panel, och inte är större än att det vertikalt passar på den synliga ytan av en bräda? Glöm det! Köp ett galler av metall, avsett för montering i skivmaterial, bocka till det och lacka om det… Eftersom panelen på utsidan lutar, och den på insidan inte gör det så går det heller inte att använda ett vanligt plaströr som kanal, utan det måste till en flexibel slang. Nästa problem är då att få det tätt där den mjuka slangen passerar igenom tätskiktsduken bakom ytterpanelen. En mjuk slang går ju inte att sätta slangklämma om, och någon typ av krage för att sluta tätt kring genomföringen finns givetvis inte. Fram med latexgegga, ståltråd och remsor av tätskiktsduk. Inte vackert, men det syns inte och det fungerar! I eftermiddags gjorde vi mest ärenden – köpte lite elkabel för att ordna den sista dragningen jag hade glömt, karmskruv och glassilikon till fönstren med mera. Och ikväll var vi hos David och hämtade de sista fönstren! Han har gjort ett fint jobb, och det skall bli ett sant nöje att få se dem på plats. Troligen börjar vi montera dem efter helgen.

2005-04-29 Nästa gavel har fått 2/3 av sin ytterpanel idag – det blev den gavel på boden som vetter mot huset. Gjort lite andra småfix också, som att sätta handtag på skjutdörrarna och måla listerna till fönstren (David hade inte hunnit det).

2005-05-03 Vi var nere i Lund en sväng i helgen, och lämnade in Magnus bil på verkstad för kopplingsbyte. Återkom i söndags kväll, men fick inte mycket gjort igår då det var ett riktigt ruskväder. Periodvis hällregn och åska är inte bra för arbetsmoralen. Idag var det däremot sommar! Jag har jobbat med fönstren – det tar lite tid att montera rutor osv – och Magnus har kapat och målat panel som vi sedan med gemensamma krafter spikat på gavel nummer två på friggeboden. Nu återstår bara panelen högst upp vid taket på respektive gavel, sen är det klart på boden.

2005-05-04 Idag har vi spikat klart innerpanelen i sovrummet! Golvet är papptäckt och allt klart för ytbehandlig imorgon. Det blir en vit bets på väggar och tak, och en ofärgad olja på golvet. Tänkte från början behandla golvet så det blev betydligt mörkare, men det tycks inte finnas någon lämplig produkt till det… Om man inte vill betsa och lacka, eller måla, så återstår bara golvolja och då är tyvärr utbudet begränsat till olika bruna och någon enstaka grå nyans. Hittade ingen jag tyckte såg bra ut, så det blir en ofärgad olja och så får golvet mörkna av sig självt så småningom.

2005-05-05 Nu är sovrummet målat! Blev vitt och fint! Imorgon sätter vi fönstret där och troligen oljar vi golvet också.

2005-05-07 Igår hände det grejer! Monterade första fönstret (i sovrummet), och Magnus och min far gjorde klart ena gaveln på boden. Fönstret var verkligen pilligt att få ordning på med montering av lister, glas, drevning osv, men det var värt besväret för det blev otroligt bra! Sovrummet blev fantastiskt ljust, och det var verkligen kul att äntligen få se hur rummet blev med ett fönster istället för bara en ogenomskinlig yta av tät-

skiktsduk. Idag har jag mest jobbat med annat, och farsan och Magnus har spikat lite mer panel i helgtempo.

2005-05-09 Idag stack Magnus hemåt, och jag ska till Lund några dagar. Förutom gavelpanelen ovanför skjutpartiet, och några plankor på ett par andra ställen, så är ytterpanelen färdig. Alla fönster i huset är på plats, och Mange drevade det sista idag innan han åkte. Han har verkligen varit till stor hjälp, och vi har fått en hel del gjort under hans två veckor här. Bra med vänner som gillar att spika!

2005-05-16 Tillbaka igen, och idag har jag målat förvaringsloftet ovanpå badrummet (för andra gången, första gjorde jag förra helgen) och oljat golvet i sovrummet. Nu är det förutom lister helt klart. Återstår bara resten…

2005-05-18 Igår jobbade jag mest med annat än bygget, men hann städa undan lite så jag kunde panela färdigt den andra långsidan i stora rummet idag.

2005-05-19 Nu är väggarna i stora rummet panelade så långt det går utan att taket är klart, och den ena långsidan är också betsad. Det blev liggande panel, som på resten av väggarna, även på den lilla biten under trappsteget mellan de två huskropparna. Att jag påpekar det beror på att det inte var något självklart beslut, utan vållat mig en del vånda. Alternativet hade nämligen varit att där sätta panelen vertikalt, för att låta golvet flyta vidare från den ena huskroppen till den andra. Efter att ha funderat länge på det bestämde jag mig ändå för att sätta den horisontellt. Varför? Jo, det hänger ihop med användningen av de två husdelarna – den ena delen är tydligt ”offentlig” (stora rummet), medan den andra är av mer ”privat” karaktär (sov- och badrum). Uppdelningen är ett medvetet val, och att låta golvets linjer passera obrutna från ena delen till den andra hade i mitt tycke gjort det mindre tydligt. Dessutom anser jag att det finns en poäng i sig att den uppdelning av huset i två kroppar som man tydligt upplever utifrån även manifesteras inuti huset, i mötet mellan kropparna. Genom det enhetliga valet av material och ytbehandling upplevs huset ändå som en stark enhet, utan att man behöver ta till grepp som skulle försvaga andra kvaliteter. Så om ni ibland undrar varför det här projektet tar så förbålt lång tid beror det på att motsvarande tankemöda har lagts på varenda liten detalj…

2005-05-22 Idag har jag betsat den andra långsidan.

2005-05-26 De senaste dagarna har varit byggmässigt rätt sega. I måndags fick jag besök av en god vän från Scotland – Jackson, som ni kan se spikandes panel på dagens bild från 21/12-04. Den här gången var det dock en rent social visit, då han och arkitekten han arbetar för är på liten arkitekturresa runt Skåne. Trevligt var det, och dåligt för arbetsmoralen i tisdags! Sen dess har jag shoppat lite (hittade en kyl, och införskaffade en elcentral) och börjat snickra på badrummet. Igår var det surt värre för jag hade en sån där dag när man börjar på något, och bums får man stoppa för att något annat måste fixas först eller något fattas, och i slutändan har det gått en hel dag när man mest stått och kliat sig i huvudet. Idag gick det dock bättre, och jag har isolerat badrummet, satt ångspärr i taket och fått upp ett par av plywoodskivorna som ska ge stadga åt väggarna (sen ska de gipsas och kaklas). Dessutom är hållaren för den vägghängda toaletten jag fick av IFÖ på plats.

2005-06-01 Så var det juni! Riktigt fint i helgen, men betydligt sämre de senaste dagarna och mina planer på att sätta innerpanel på väggarna i boden har fått vänta. Istället har jag jobbat med annat inomhus. Elementen är monterade i huset, varmvattenberedaren likaså. På toaletten är plywoodlagret nästan färdigt – det återstår bara en liten bit ovanför dörren där ventilationen först ska monteras, och dessutom måste duschblandaren på plats innan jag kan fortsätta med gipsning. Förhoppningsvis kommer Lennart Ek (VVS) och fixar det imorgon. Till helgen kommer föräldrarna, så med hjälp på plats är det dags att ta sig an innertaket i stora rummet.

2005-06-06 Nationaldagen har jag och farsan firat genom att spika upp ena halvan av takpanelen i stora rummet. Någon VVSare har inte synts till, så inget mer har hänt med badrummet. Däremot har jag beställt impregnerat virke till däcket från Berne. Planen för veckan är att panela väggarna i boden klart, och kanske gräva några plinthål till däcket.

2005-06-08 Idag har jag varit produktiv som attan och fått upp panel på nästan tre väggar i boden!

2005-06-09 Fixade färdigt väggarna från igår, och byggde sovloftet i boden.

2005-06-13 Uselt väder de senaste dagarna har verkligen inte hjälpt till. Blåst, regn och tio-tolv grader idag kändes knappast som trettonde juni! Framåt kvällningen sprack det äntligen upp och solen kom fram, så ikväll har jag börjat sätta de sexton plintarna till däcket. Det impregnerade virket till det kom från Berne i lördags, och tidigare idag köpte jag plintarna. Hann få ner fem i jorden ikväll, och hoppas hinna med resten imorgon.

2005-06-14 Solsken! Och jag har grävt totalt 7m hål ner i marken – fördelat på 14 stycken dock. Nu är plintarna till däcket satta (utom två som måste vänta tills jag byggt en bit av det så jag kan se exakt var de ska vara) och imorgon ska jag börja på själva däcket. Har dessutom hunnit med några ärenden och fixat MDF-skiva att bygga skjutdörren till sovrummet av. Fast det är en senare fråga…

2005-06-15 Puuuuh… Det är jobbigt att bygga däck. Är rätt sliten efter de sista dagarnas grävande, bärande och spikande. Idag har jag börjat på själva stommen. Inledde med att fixa en nödvändig del av panelen på gaveln (man skulle inte komma åt att spika där senare), och fick sen upp några stolpar och bärande balkar. Och insåg att jag nog får göra om det! Visste sen jag 3d-modellerat däcket att det skulle bli rätt högt, men det var inte förrän jag nu sett en del på plats som jag fått grepp om hur det kommer att te sig. Grundtanken var att låta stora rummet fortsätta ut på däcket i samma nivå, och därmed lösa upp gränsen mellan inne och ute ytterligare. Höjdskillnaden mellan husen gör då att däcket måste ha tre nivåer, där den översta nivåns högsta punkt blir cirka en meter över marken. Har alltid känt mig tveksam till höjden, men gillat grundidén. Nu är jag minst sagt skeptisk… Måste sova på saken, men det lutar åt att jag tar fram tigersågen och eliminerar den översta nivån imorgon. Surt, men genomförbart då jag inte kommit så långt än. Det har dock en del följdverkningar; Om jag tar bort den översta nivån, så måste mittennivån höjas en dryg decimeter för att steget in i huset inte ska bli för högt, och ett nytt trappsteg införas mellan denna nya översta nivå och den lägsta nivån. Dessutom innebär det att idén om rummet som fortsätter ut går om intet, men å andra sidan kan den nya översta nivån bli avsevärt större och mer användbar. Att det blir ett trappsteg in i huset känns ändå okej – hela kompositionen av huskroppar är ju uppbyggd som en trappa för att följa marken – och vinsten i form av ett mer användbart däck är avsevärd. Ser man det rent funktionsmässigt och till hur vi på sommaren utnyttjar in- respektive utsidan av husen är nog valet lätt… Kill your darlings som man säger? Vi får se imorgon!

2005-06-16 Idag fyller jag år! Det har jag firat med att spika vidare på däcket. Blev till slut den lägre varianten, och det ser riktigt bra ut. Nu ska jag gå och ta en pilsner!

2005-06-20 Har jobbat så mycket de sista dagarna att jag inte orkat fixa med hemsidan. Och en hel del har hänt! Farsan var här i lördags och idag, och vi har spikat som tokiga. Taket i stora rummet är klart, taket i boden 2/3 klart, väggarna i boden nästan klara, gaveln vid skjutpartiet har fått en hel del panel, däcket är inte helt färdigt - men fullt användbart, och imorgon kommer en kille från Elpoolen och kopplar in elen! Största problemet just nu är att jag nästan har slut på innerpanel…

2005-06-22 Igår kom ett par killar från Elpoolen och började koppla in elen, och idag återkom de en stund och slutförde jobbet för den här gången. Om ett tag när badrummet och lite annat är klart så kommer de tillbaka och fixar det sista. Jag har jobbat på och nu är all väggpanel i huset klar och målad, rastret (eller vad man nu ska kalla det) framför det högra skjutdörrsbladet är klart, ytterbelysning monterad, innerdörren till badrummet är monterad, och allt är förberett för målning av taket och oljning av golvet i stora rummet imorgon. Igår kom Lena Liljedahl, en gammal väninna härifrån Åhus, förbi och gav mig ett handtag med målningen av väggarna i boden. Trevligt!

2005-06-24 Glad midsommar! Efter ett par veckors hårt arbete så är nu huset beboligt och det är dags för midsommarfest. Sen blir det lite ledigt och det kan behövas, för det känns i kroppen…

2005-07-03 Har mest tagit det lugnt sen midsommar. Enda som hänt på bygget är att boden har fått ett fönster. Imorgon tänkte jag dock sätta lite fart igen.

2005-07-13 Uppåt 30 grader i luften och 25 i vattnet har inte varit gynnsamt för arbetsmoralen den senaste tiden! Fast väldigt behagligt… Har spikat lite grann, mest smågrejer som att fixa mer fönsterlist, fortsatt lite på däcket osv. Det jag gjort mest är att bygga möbler, något som är rena terapin jämfört med att spika hus! Har byggt ett matbord till däcket, ett sidobord, en sängstomme och en ”multimediamöbel”. (Mao en bänk till stereon jag hittade på loppmarknad för några tior. Men multimedia låter ju bättre eller hur!) Fortsätter vädret så här får ni nog vänta ett tag igen på nästa uppdatering…

2005-08-02 Arbetet har fortskridit långsamt de senaste veckorna. I lördags kom min bror Harald hem från ett års praktik i Montreal, och är nu här för att hjälpa till med det sista på bygget. I förra veckan kom efter lång väntan Ek (vvs) och kopplade in duschblandaren, så jag kan fortsätta med badrummet. Det dröjer dock några dagar till innan det kommer igång, då det är lite andra saker att ordna innan. Idag har vi lagt näst sista handen vid utsidan av boden – allt som återstår är lister och fönsterfoder.

2005-08-03 Idag fixade Harald och jag den sista panelen på insidan av boden, och likt utsidan är det nu bara fönsterfoder och lister kvar. Har också börjat klä om en gammal soffa till ”vardagsrummet”.

2005-08-04 Nu är all innerpanel klar. Satte idag den sista panelen i taket på den lilla hallen vid toaletten, och monterade en spotlight och skenan till skjutdörren som skall bli mot sovrummet.

2005-08-14 Byggt en skjutdörr till sovrummet av två skivor 8mm MDF, limmade mot en trästomme och fylld med isolering. Lite pilligt att få till måtten exakt, då jag vill att den ska sluta så tätt som möjligt mot tak och golv, men resultatet blev bra. Så småningom ska den tapetseras och få kantlister. Och min bror fyller år idag! Grattis!

2005-08-16 Gjort ett besök hos Berne och köpt 130m list och brädor till fönsterfodren. Också börjat bygga spången från däcket till toalettdörren.

2005-08-17 Gjort klart spången. Fick förstärka balken som den vilar på vid anslutningen till däcket, då det visade sig att den inte var vridstyv nog. Hade säkert hållit utan problem, men kändes lite instabilt.

2005-08-18 Däcket är klart förutom ett par kanter som skall jämnas till. Satte en lång, horisontell bräda till i glappet mellan de två nivåerna, istället för som tänkt att täcka det med vertikala brädor. Blev riktigt bra – inte så öppet som innan, men med horisontaliteten i de fristående plattformarna intakt. Gjorde också klart gaveln mot däcket, så nu är den enda panel som är kvar att spika gaveln vid toaletten. Där måste det dock fixas lite inne på toaletten innan ventilationen kan sättas och panelen spikas klart.

2005-08-22 Var nere i Lund i helgen. Hittade tapet till skjutdörren hos Tapetorama i Malmö (www.tapetorama.se – tapetantikvariat som verkligen är värt ett besök!). Var också hos Kävlinge Mekaniska Verkstad idag och beställde en rostfri diskbänk med underrede. Borde kanske inte berätta det egentligen, men byggdagboken skulle bli full av hål annars…
Varför? Jo, bestämmelserna (mer info finns under Inventering -> Planer) säger att ett uthus skall vara inrett som gästrum, dvs det får inte finnas både kök och hygienrum. Orsaken till det vet jag inte, men man kan anta att det hänger samman med att kommunen vid den aktuella detaljplanens tillkomst 1976 ville undvika att fler sommarhus blev permanentboende. Bestämmelsen är i mitt (och uppenbarligen alla andra som byggt ett uthus i området) tycke missriktad. Maxarean på ett uthus är 30m2, vilket knappast räcker som permanent bostad. Att då förbjuda kök leder bara till att begränsa användbarheten (tex i form av generationsboende som i vårt fall) under sommaren. Eller vill man hindra att gäster stannar för länge? Kanske inte direkt kommunens uppgift…
Att använda hela huset till gästrum är en planavvikelse, men tillåten med grannens medgivande. Att då förbjuda ens det minsta pentry leder bara till att du blir tvungen att äta frukost med svärmor (ja ni vet vad jag menar) var morgon hela semestern. Nåväl, jag kan förstå idén bakom beslutet, men anser att bestämmelsen borde tas bort eller detaljformuleras till att tillåta pentryn (tex ”kök får ej inredas till större yta än 0,72m2” – motsvarar standard pentrystorlek om 1200x600mm).
Då jag är en tämligen laglydig medborgare har jag ändå valt att försöka hålla mig inom bestämmelserna så långt det är rimligt. I det här fallet handlar det alltså om en diskbänk som är 1050mm bred, visserligen med ett minikylskåp under, men med varken spis eller ugn. Låt oss hoppas att

kommunen liksom jag anser det vara en ”diskplats” och inte ett ”kök” om de nu skulle komma på det!

2005-08-24 Handlade gipsskivor till toaletten och byggde en stolpe till en lampa vid parkeringen. Det senare ingår strängt taget inte i exjobbet, men föräldrarna ville så gärna ha lite ljus.

2005-08-25 Idag har vi börjat spika fönsterfoder och lister invändigt. Startade i boden, och fick klart fodren. Blir fint! Brorsan handlade lite virke i morse, och jag tog en funderare på hur jag ska få ordning på blandaren i duschen. Det är en modell som skall vara infälld i väggen, och som ser riktigt prydlig ut. Tyvärr börjar jag allvarligt tvivla på att jag kommer att kunna lösa monteringen av den till min och försäkringsbolagets belåtenhet… Kommer jag inte på något snart får jag nog erkänna mig besegrad och skaffa en annan. Och myggen har till slut anlänt i horder. Dessutom fick jag veta att klinkern jag beställt till golvet på toaletten blir försenad då översvämningarna i Centraleuropa ställt till problem med transporterna. Tänkte ha 15x15cm vitt kakel på väggarna, och likadan klinker på golvet. Bisarrt nog visade det sig att det allra vanligaste kaklet är extremt ovanligt som klinker, så jag fick till slut beställa från Italien via Kakel & Klinker i Malmö (inte speciellt dyrt lyckligtvis). Totalt sett ännu en dag som känns som två steg fram och ett tillbaka!

2005-08-26 Fortsatt spika list i boden. Hade egentligen tänkt att listerna kring fönstren skulle vara täckmålade vita, och alla andra lister betsade i samma färg som väggarna. Nu blev det betsade lister även kring fönstren, åtminstone tills vidare. Var inte riktigt säker på hur det skulle se ut med lister med olika ytbehandling så jag väntar med eventuell täckmålning tills alla lister är uppe. Betydligt enklare att täckmåla en betsad list än tvärtom…

2005-08-30 Hela tomten luktar tjära! SMHI har utlovat några dagar fint väder, så nu är det dags att tjära husen. Började på boden, och blev klar med taket och ena långsidan. Harald har fortsatt spika list. Var på skolan igår och gjorde gardinstänger och hållare.

2005-09-01 Fortsatt tjära husen och börjat så smått med fönsterfodren på utsidan. På boden är det bara ena gaveln kvar, och på stora huset har vi tjärat ¾ av taket och en vägg. Kanske hinner vi bli klara imorgon…

2005-09-02 Äntligen! Sista ytterpanelen är uppe! Harald har fortsatt tjära, och nu är boden klar.

2005-09-06 Nu är det bara gaveln mot däcket kvar att tjära, sen är det klart! Idag kom också en kille från Elpoolen och installerade lampan vid parkeringen.

2005-09-07 Puuh. Färdigtjärat! Det var jobbigt… Har också röjt lite på tomten idag.

2005-09-08 Fortsatt spika lister. Boden är helt klar inuti!

2005-09-09 Jag har jobbat med fönsterfodren till takfönstren, och hämtat fyra skivor laminerat glas som skall sitta infällda i fodren för att leda bort vattnet från taket och skydda fönstren mot nedfallande grenar och kottar. Harald har spikat mer list.

2005-09-16 Tillbaka på bygget efter att ha varit i Lund och jobbat i veckan. Bror har spikat list och jag har satt fönsterfoder på takfönstren i boden. Blir riktigt fint med de vita fodren mot den svarta panelen! I Lund passade jag också på att köpa en ny duschblandare… Surt, men jag fick till slut ge upp och inse att den andra blandaren skulle ge mig en infarkt innan jag lyckats montera den. Har också varit på skolan och börjat försöka få till logistiken kring presentationen av projektet. Datum är inte spikat än, men det ser ut som mitten av oktober.

2005-09-17 Har tapetserat skjutdörren till sovrummet med föräldrarnas hjälp, och monterat färdigt fodret på det andra takfönstret i boden. Harald har (surprise!) spikat mer list.

2005-09-20 Igår kom till slut Ek och fixade duschblandaren så det går att fortsätta med toaletten. Annars inget nytt – fortfarande lister och fönsterfoder. Ser dock ut att bli klart i veckan.

2005-09-21 Efter ett par dagar med rätt trist jobb att förbereda för fönsterfodren (panelen ovan och under fönstren behövde sågas till, och

kanten på Halotexen fästas och tätas), så har jag idag kapat upp och lagt första lagret färg på fodren till dörrarna mot däcket. Harald har blivit klar med listen i sovrummet också, så nu är det bara delar av stora rummet kvar!

2005-09-23 Stor dag idag! Boden är helt färdig! Listerna i huset är också nästan klart – det återstår bara några få i stora rummet som får vänta tills vi fått undan lite av alla grejer som står i vägen. Fullt med gips, kakel osv till toaletten som måste undan först. Det är dock på gång det med – idag hann vi också bli nästan färdiga med plywoodlagret på väggarna där. Sedan ska allt gipsas, golvet flytspacklas och allt strykas med fuktspärr innan det till slut är dags för kakling. Igår besiktigade jag byggbilen och den gick igenom med glans!

2005-09-28 Fodren är på plats på dörrarna på huset också, och resterande – takfönster och hörnfönster – är uppsågade och under målning. Brorsan hjälper till, och vi har även gipsat taket och en bit av en vägg på toaletten.

2005-09-30 Ännu en milstolpe – utsidan är färdig! Fick de sista fönsterfodren på plats idag. Skönt, för det var verkligen mer tidskrävande än jag trodde. Lika pilligt som att spika list, fast i större skala och väderberoende… Harald har jobbat vackert med gipsandet av toaletten, så nu är det klart bortsett från golvet.

2005-10-05 De senaste dagarna har mest bara handlat om badrum. Vi har fortsatt jobba och kommit ytterligare en bit på vägen, fast inte så långt som väntat. Efterhand som vi gjort framsteg har man insett att det här med badrum är rätt komplicerat. Det tycks vara ungefär 1000 olika moment innan det är färdigt: Gipsa, spackla, montera golvbrunn, stryka primer (ger bättre vidhäftning för nästa skikt) på golvet, lägga värmegolvet (hit har vi kommit nu), flytspackla (för att det ska bli jämnt och för att ge fall), stryka primer överallt, stryka två lager tätskikt över allt, lägga klinkern på golvet och foga den, sätta kakel på väggen och foga det, montera wc, blandare och andra tillbehör… Vad som verkligen tagit tid igår och idag har varit att ta reda på vad som behövs (killarna på Byggnetto har dock varit en stor hjälp), och sen handla alla grejer. Dyrt som attan är det också! Materialet till underarbetet har nog kostat fem gånger så mycket som ytskiktet.

2005-10-06 Flytspacklat golvet i badrummet. Gjorde det i två omgångar – först duschdelen, sen resten – för att försöka få rätt på fallet. Man kan ju hoppas det gick vägen…

2005-10-08 Verkar som att flytspacklingen blev okej. Tätskikt ett (primer) klart idag.

2005-10-09 Tätskikt två och tre klart. Börjat bygga skåpet kring installationerna.

2005-10-10 Lagt klinker på golvet och fortsatt med skåpet.

2005-10-12 Vi har satt det mesta kaklet, och plywoodskivorna som skall sitta på väggen i en del av badrummet har fått ett par lager lack. Har också pysslat med pentryt – satt en skiva över kortsidan och ett par hyllplan. Rejält jobbigt att borra i rostfritt stål… Skriver som attan på boken till exjobbspresentationen som nu är ruskigt nära. Allt kommer inte att vara klart till dess, men nära nog. Det största som kan komma att fattas är att vatten och avlopp inte är inkopplat ännu, för att få tag i den där VVS-installatören är banne mig inte det lättaste. Om du läser det här Lennart, så kan du ju prova att svara i mobilen någon gång!

2005-10-18 Jobbat nästan dygnet runt sista veckan… Extremt mycket mer jobb med kakling än man tror. Ikväll gjorde vi ett sista ryck och röjde undan på tomten inför redovisningen imorgon. Kändes konstigt tomt när tältet och arbetsbordet efter ett helt år till slut försvann!

2006-02-02 En sista summering! Den 19/10-2005 redovisades projektet. Det enda stora som inte hanns med till dess var att koppla in vattnet, men det är klart nu. Vad som återstår är egentligen bara att ”bo in det”, och det ser jag fram emot till sommaren. Först då känns det aktuellt att göra de sista detaljer som återstår – fixa lite mer förvaring, sätta upp några bilder på väggen etc. Projektet kostade betydligt mer än jag trott (336.000kr), men det är okej eftersom det fortfarande får anses väldigt billigt med tanke på vad jag fått för pengarna; Inte bara ett hus, utan även en ovärderlig upplevelse! TACK ALLA SOM HJÄLPTE MIG!!!

SLUTSATSER

Det är ett otroligt lärorikt (och långt!) examensarbete som nu lider mot sitt slut. Äntligen, får jag nog säga, för även om det varit en helt fantastisk upplevelse, så är det samtidigt det jobbigaste jag gjort i hela mitt liv. Det svåraste i projektet har utan tvivel varit att hålla fokusen och motivationen igång under så lång tid, och få jobbet gjort. (Att stiga upp en måndagmorgon i februari och gå ut och spika ensam hela dagen i +2 grader och regn är ungefär så roligt som det låter!)

Varför då välja att göra ett examensarbete som detta? Okunskap är svaret. Jag skulle för allt i världen inte vilja ha det ogjort, men hade jag insett hur mycket arbete som skulle krävas så hade jag nog valt en enklare uppgift. Samtidigt var det ju just denna okunskap som drev mig till det; Det enkla svaret på frågan är att ”jag tror man blir en bättre arkitekt om man någon gång har byggt ett hus själv”.

En av de viktigaste lärdomarna av projektet handlar om relationen mellan det ritade och det byggda. När man sitter vid ritbordet är det svårt att föreställa sig vilken betydelse en liten ändring i en detalj kan ha när det väl kommer till genomförandet (”Arkitekter ritar inte hus, de ritar ritningar” sa en av mina lärare när jag läste i Delft). Design och konstruktion går hand i hand i högre utsträckning än man kan tro, och det är ett växelspel där brister i konstruktion lätt kan omintetgöra de bästa föresatser i designen.

För att lyckas skapa god arkitektur krävs inte bara en stark idé, utan också en omsorg om detaljer och genomförande. Ju fler parametrar man kan hantera i projektets tidiga stadier, dess större chans att slutresultatet blir bra. Att bilda sig en uppfattning om konstruktionen redan i början av skissprocessen är alltså rekommendabelt, framför allt om man arbetar mot en snål budget (och det tycks man ju alltid göra...).

Skissprocessen tog i det här projektet närmare fyra månader, vilket torde vara rätt exceptionellt för totalt 40m2. Orsaken till att den fick ta denna tid var att jag skulle bygga husen själv och insåg att jag inte skulle klara att behålla motivationen om inte resultatet var något jag kunde bli helt nöjd med.

Jag hade i princip kunnat säga ”färdig” redan efter en skiss, och sedan byggt det, lärt mig lika mycket om byggprocessen som jag nu gjort och kallat det för exjobb. Problemet är att en av de viktigaste faktorerna i min lärandeprocess då hade gått förlorad: Att verkligen utforska ett projekt.

Att få göra det är ett privilegie som man troligen bara får under ett examensarbete, och att kunna ta sig tiden att riktigt grundligt kunna skissa, fundera, förkasta och förbättra i en kreativ process är en mycket berikande erfarenhet. Att få rita så mycket som jag gjort i det här projektet har varit en upplevelse som fördjupat min kunskap om den processen. Själva handlingen att rita något har ett större värde i sig än jag trott tidigare, och att utnyttja hela den verktygslåda man som arkitekt har till sitt förfogande är viktigt.

Inventering, analys, diskussion och kritik - egen som andras - har alla sin betydelse för hur väl skissprocessen fortlöper. Ett ordentligt förarbete ger en fast grund att utgå ifrån, och användande av olika angreppssätt (skisspapper, pappmodeller, fotomontage, collage, datormodeller, diskussioner osv) ger olika infallsvinklar som inte bara löser problem utan även uppenbarar tidigare dolda aspekter av objektet.

Vad gäller själva byggprocessen så vet jag knappt var jag ska börja berätta, så jag fattar mig kort. Innan det här projektet visste jag i princip ingenting, nu vet jag lite mer. Aspekter som organisation, projektledning, logistik, kommunikation med hantverkare och leverantörer, för att inte tala om det rent praktiska byggandet (och utvecklandet av materialkänsla) - inget av det fanns i nämnvärd utsträckning på agendan i skolan, men utgör i realiteten den absolut största delen av ett byggprojekt. Är det något jag lärt mig om det här, så är det att jag har otroligt mycket kvar att lära. Min uppfattning är att den obligatoriska praktiken, såväl på bygge som på kontor, borde återinföras på skolan.

Avslutningsvis vill jag än en gång tacka alla som hjälpt mig genomföra det här projektet, och säga till den som eventuellt funderar på att göra något liknande: Gör det, men inte ensam! Det blir det mest spännande, underhållande, lärorika och fasansfulla du någonsin upplevt som arkitektstudent...

RESULTATET

Friggeboden

Hörngardinstänger

Installationsskåp

EKONOMI

”Budgeten” för exjobbet var en gissning att det skulle gå att genomföra för 5000kr/m2 (200.000 totalt mao) i materialkostnad, något som dock inte visade sig stämma. Slutsumman blev ca 336.000kr. Dock är material-valet tämligen exklusivt, både beroende på konstruktiva nödvändigheter och önskan, så att bygga 40m2 för under 5000kr/m2 borde vara möjligt. Kostnaderna fördelades i huvudsak enligt följande:

Avgifter, verktyg, bil, bensin etc:	50000
Byggkostnader (material):	190000
El (arbete & material):	40000
VVS (arbete & material):	40000
Inredning:	15000

För den kompletta sammanställningen av ekonomin, besök hemsidan och ladda hem kostnadssammanställningen under ”ekonomi”. Nedan är ett litet, litet utdrag ur den.

EKONOMI — Senast uppdaterad: 3/15/05

POST	Antal	Pris / enhet	+moms	Summa	Inköpt hos	Kommentar
KOMMUNENS AVGIFTER						
Planavgift	1	1 853,0 kr		1 853 kr	Kristianstad Kommun	
Planavgift	1	283,0 kr		283 kr	Kristianstad Kommun	
DELSUMMA				**2 136 kr**		
VERKTYG O.D.						
BYGGBIL						
Beg Volvo 245 GL, 1988	1	10 000,0 kr		10 000 kr	Annons, privatperson	Blå, kombi, gott skick, 27000 mil, drag
Skatt för projektperioden (2004)	1	1 109,0 kr		1 109 kr		
Försäkring för projektperioden	1	1 699,0 kr		1 699 kr		
Div kostnader (tex däckbyte, service osv), cirka	1	2 000,0 kr		2 000 kr	Olika	
KLÄDER						
Jacka & byxor, Björnkläder	1	902,0 kr	x	1 128 kr	Profero, Kristianstad	
Arbetshandskar	1	58,0 kr	x	73 kr	Profero, Kristianstad	
Skyddskor, Diadora	1	675,0 kr	x	844 kr	Profero, Kristianstad	
Snickarbyxor, Fristads	1	400,0 kr	x	500 kr	Kristianstad-Textil	
VERKTYG						
Arbetsbelysning 500W	1	85,0 kr		85 kr	Clas Ohlsson, Malmö	De flesta verktyg är av amatörkvalitet, men det duger
Vinkelslip Black & Decker CD115	1	142,4 kr	x	178 kr	Harald Nyborg, Kristianstad	för ett mindre bygge som detta. Prisskillanden till
10-pack sliprondeller t. vinkelslip	1	48,0 kr	x	60 kr	Harald Nyborg, Kristianstad	proffsverktyg är dessutom så stor att de kan gå sönder
Bordscirkelsåg	1	1 500,0 kr		1 500 kr	Harald Nyborg, Löddeköpinge	3-4 ggr innan det hade lönat sig att köpa dylika.
Kap/Gersåg, Selekta 1800W	1	630,4 kr	x	788 kr	Harald Nyborg, Kristianstad	
Tigersåg, Power Super 750W	1	159,2 kr	x	199 kr	Harald Nyborg, Kristianstad	
Slidkniv	1	29,0 kr		29 kr	Ekohallen, Fjälkinge	
Skottkärra 90L	1	399,0 kr		399 kr	Ekohallen, Fjälkinge	
Stolpvattenpass	1	24,0 kr	x	30 kr	Harald Nyborg, Kristianstad	
Vattenpass 1200mm	1	369,0 kr		369 kr	Ekohallen, Fjälkinge	
Fogsvans 22” Kongsberg	1	43,2 kr	x	54 kr	Byggnetto, Åhus	
Isolerkniv Frost, tandad för stenull	1	134,0 kr	x	168 kr	Byggnetto, Åhus	
Isolerkniv Frost, slät för glasull	1	63,5 kr	x	79 kr	Byggnetto, Åhus	
Sliprondeller 125mm 30-pack	1	77,0 kr	x	96 kr	Byggnetto, Åhus	
Stämjärn 24mm	1	37,9 kr	x	47 kr	Byggnetto, Åhus	
Presenning 3,6x5,4m	2	79,0 kr	x	198 kr	Byggnetto, Åhus	
Presenning 6x10m	1	149,0 kr		149 kr	Cheapy, Kristianstad	
Brytbladskniv	1	63,0 kr	x	79 kr	Byggnetto, Åhus	
Snabbtving Jack Quick 300mm	2	103,2 kr	x	258 kr	Harald Nyborg, Kristianstad	
Partytält 3x3m	1	79,2 kr	x	99 kr	Harald Nyborg, Kristianstad	
Partytält 3x3m	1	103,2 kr	x	129 kr	Harald Nyborg, Kristianstad	
Måttband 30m Stanley	1	103,2 kr	x	129 kr	Harald Nyborg, Kristianstad	
Domkraft 2 ton	1	103,2 kr	x	129 kr	Harald Nyborg, Kristianstad	
Hammare Sandvik	1	159,2 kr	x	199 kr	Harald Nyborg, Kristianstad	
Kabelvinda 20m	1	103,2 kr	x	129 kr	Harald Nyborg, Kristianstad	
Skruvdragare Selekta	1	135,2 kr	x	169 kr	Harald Nyborg, Kristianstad	
Rundfil Sandvik	1	64,0 kr	x	80 kr	Harald Nyborg, Kristianstad	
Hågsålset	1	199,2 kr	x	249 kr	Harald Nyborg, Kristianstad	
Verktygslåda Apollo 20”	1	135,2 kr	x	169 kr	Harald Nyborg, Kristianstad	
Cirkelsåg, PowerCraft	1	143,2 kr	x	179 kr	Harald Nyborg, Kristianstad	
Maskinväska Keter	2	79,2 kr	x	198 kr	Harald Nyborg, Kristianstad	
Spännband	1	59,0 kr		59 kr	Mekonomen, Kristianstad	
Bits PZ-3 flerpack	1	20,0 kr	x	25 kr	Harald Nyborg, Kristianstad	
Bits PZ-2 flerpack	2	20,0 kr	x	50 kr	Harald Nyborg, Kristianstad	
Bits PZ-2	4	11,0 kr	x	55 kr	Byggnetto, Åhus	
Bits TX25, 2-pack	3	19,9 kr	x	75 kr	Byggnetto, Åhus	
Kofot 450mm	1	27,0 kr		27 kr	Cheapy, Kristianstad	
Limspatel	1	20,0 kr		20 kr	Cheapy, Kristianstad	
Smygvinkel	1	25,0 kr		25 kr	Cheapy, Kristianstad	
Snickarpennor 6st	1	17,0 kr		17 kr	Cheapy, Kristianstad	
Slidkniv Serva	1	20,0 kr		20 kr	Cheapy, Kristianstad	
Vinkellinjal	1	98,0 kr		98 kr	Optimera, Kristianstad	
Elhäftpistol	1	103,2 kr	x	129 kr	Harald Nyborg, Kristianstad	
Skruvdragare Toolmate 18V	1	599,0 kr		599 kr	Cheapy, Kristianstad	
Tumstock	1	30,5 kr	x	38 kr	Byggnetto, Åhus	
Brytbladskniv 18mm	1	11,6 kr	x	15 kr	Byggnetto, Åhus	
Brytbladskniv 18mm	1	11,0 kr		11 kr	Cheapy, Kristianstad	
Brytblad 18mm, 10stk	1	60,0 kr	x	75 kr	Byggnetto, Åhus	
Sticksåg Black&Decker 370W	1	159,2 kr	x	199 kr	Harald Nyborg, Kristianstad	
Tigersågsklinga, 3-pack	1	95,2 kr	x	119 kr	Harald Nyborg, Kristianstad	
Värmefläkt 2kW	1	199,0 kr		199 kr	Cheapy, Kristianstad	
Strålkastare 150W	1	89,0 kr		89 kr	Cheapy, Kristianstad	
Strålkastare 150W	1	69,0 kr		69 kr	Ekohallen, Fjälkinge	
Borr 38mm	1	106,0 kr	x	133 kr	Byggnetto, Åhus	
Borr, installation 5x110/160, joran	1	20,5 kr	x	26 kr	Byggnetto, Åhus	
Borrset 6 delar 8-30mm	1	65,0 kr		65 kr	Cheapy, Kristianstad	
Centrumborr 14x155	1	50,0 kr		50 kr	Beijer, Lund	
Spikdrivare 3mm	1	23,0 kr		23 kr	Cheapy, Kristianstad	
Filtermask	4	13,6 kr	x	68 kr	Byggnetto, Åhus	
Pensel, 30x120mm	1	92,0 kr	x	115 kr	Byggnetto, Åhus	
Geringssåg, Nova 550mm	1	179,0 kr		179 kr	Beijer, Lund	
DELSUMMA				**26 645 kr**		
ÖVRIGA KOSTNADER						
Bensinkostnader (approx.)	1	5 000,0 kr		9 000 kr	Olika	
Släpvagnshyra	1	660,0 kr		660 kr	Statoil, Åhus	
DELSUMMA				**9 660 kr**		
FÖRBEREDELSER						
NYTT VEDSKJUL						
Skruv, spik, lim & limspruta	1	306,0 kr		306 kr	Byggnetto, Åhus	
Regel 45x95	40,8	14,4 kr		588 kr	Byggnetto, Åhus	
Trall 22x95, hyvlat, impregnerat	81	5,9 kr		478 kr	Byggnetto, Åhus	
Lecablock 190x190x590	4	32,0 kr		128 kr	Byggnetto, Åhus	
Tjärimpregnol, 3 liter	1	159,0 kr		159 kr	Färghuset, Åhus	
Svart pigment	1	38,0 kr		38 kr	Färghuset, Åhus	
ARBETSBÄNK						
Regel 45x95	12,5	13,6 kr		170 kr	Byggnetto, Åhus	
Div skruv od	1	36,5 kr		37 kr	Byggnetto, Åhus	
FRIGGEBOD - förberedelser, flytt, försäljning						
Regel 45x95	12,5	13,6 kr		170 kr	Byggnetto, Åhus	
Diverse skruv o.d.	1	90,0 kr		90 kr	Byggnetto, Åhus	
Pappspik, låda	1	51,3 kr		51 kr	Byggnetto, Åhus	
Utebelysning	1	98,0 kr		98 kr	Rusta, Kristianstad	
Kranbil (ca 3h)	1	3 000,0 kr		3 000 kr	Ivarsson Åkeri, Gärds Köpinge	
DELSUMMA				**5 312 kr**		
SUMMA AVGIFTER, VERKTYG, FÖRBR., ÖVRIGA				**43 753 kr**		
BYGGKOSTNADER						
SPIK, SKRUV, LIM och annat utanför kategori						
Spik förzinkad 60x2,3 - lådor om 2000 stk	1	143,0 kr	x	179 kr	Byggnetto, Åhus	
Spik förzinkad 100x3,4 - lådor om 800 stk	4	116,0 kr	x	580 kr	Byggnetto, Åhus	
Ankarspik 40x4,0 - lådor om 250 stk	1	35,0 kr		35 kr	Cheapy, Kristianstad	
Ankarspik 40x4,0 - lådor om 250 stk	6	44,0 kr	x	330 kr	Byggnetto, Åhus	
Dyckert 2,3x60 - lådor om 500 stk				0 kr	Byggnetto, Åhus	
Dyckert 2,8x75 - lådor om 100 stk	4	37,0 kr		148 kr	Cheapy, Kristianstad	
Skruv 5,0x100 - lådor om 100 stk, PZ	1	120,0 kr	x	150 kr	Byggnetto, Åhus	
Skruv 5,0x100 - lådor om 100 stk, TX	2	69,0 kr	x	173 kr	Byggnetto, Åhus	
Skruv 5,5x90 - lådor om 100 stk, PZ	2	131,0 kr	x	328 kr	Byggnetto, Åhus	
Skruv 5,5x90 - lådor om 100 stk, PZ	1	90,6 kr	x	113 kr	Byggnetto, Åhus	
Skruv 5,0x90 - lådor om 100 stk, PZ	5	114,0 kr	x	713 kr	Byggnetto, Åhus	
Skruv 5,0x90 - lådor om 100 stk, PZ	1	115,0 kr		115 kr	Cheapy, Kristianstad	
Skruv 5,0x70 - lådor om 100 stk, PZ	1	101,0 kr	x	126 kr	Byggnetto, Åhus	

WWW.EXJOBB.SE

Hela exjobbet finns på det globala informationsnätverket, med syfte att dels ge andra intresserade en möjlighet att följa det, dels för att tvinga mig själv att hålla ordning på pappren och dokumentera processen.Hemsidan har också varit mycket användbar när det gällt att skaffa sponsorer. Fram till när det här skrivs, 11/10, så har den haft 9414 besök.

[Tillägg: 20060202 - Vid sista uppdatering av boken 11.400 besök.]

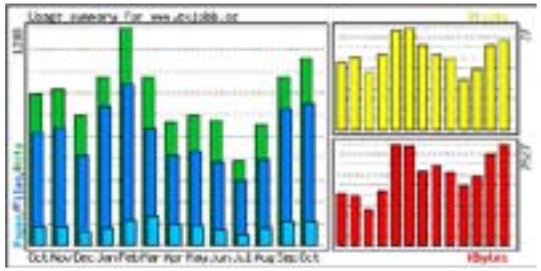

Generated at: 10/12/05

History										
	Average/day					Totals				
Month	Hits	Files	Pages	Visits	KBytes	Hits	Files	Pages	Visits	KBytes
Oct 2005	1106	835	137	23	7550	12172	9192	1516	259	83046
Sep 2005	998	809	137	22	6847	29956	24288	4130	671	205423
Aug 2005	714	508	98	15	5228	22140	15768	3038	494	162061
Jul 2005	500	384	64	12	4430	15514	11908	1992	402	137336
Jun 2005	742	496	95	18	5437	22272	14889	2862	567	163110
May 2005	764	557	111	19	5913	23707	17276	3471	611	183309
Apr 2005	727	531	127	22	5502	21811	15952	3821	668	165047
Mar 2005	996	688	169	26	7387	30903	21331	5264	828	228986
Feb 2005	1287	954	142	25	7627	36051	26733	3996	724	213565
Jan 2005	1000	826	102	19	4035	31010	25621	3180	609	125082
2005	**864**	**644**	**117**	**20**	**5870**	**245536**	**182958**	**33270**	**5833**	**1666965**
Dec 2004	765	536	83	15	2700	23716	16621	2597	469	83712
Nov 2004	927	697	107	18	3692	27832	20913	3215	569	110751
Oct 2004	893	670	108	17	3924	27712	20775	3368	550	121655
Sep 2004	815	645	122	18	5496	24468	19367	3661	569	164867
Aug 2004	394	334	61	9	1972	12224	10383	1901	288	61127
Jul 2004	201	164	34	4	1345	6251	5104	1076	150	41705
Jun 2004	273	240	42	6	919	8201	7200	1267	199	27583
May 2004	345	301	56	8	4046	10700	9352	1763	264	125413
Apr 2004	416	354	67	9	1649	12501	10625	2036	285	49464
Mar 2004	389	304	73	7	2158	12061	9450	2278	238	66912
Feb 2004	7	0	7	0	2	227	0	220	0	62
2004	**495**	**387**	**69**	**10**	**2547**	**165893**	**129790**	**23382**	**3581**	**853251**
total	**664**	**505**	**91**	**15**	**4071**	**411429**	**312748**	**56652**	**9414**	**2520216**

Stigande besökarantal när byggdagboken startade.

Totalt antal besök.

KONTAKTER

Vem?	Vad?	Omdöme / kommentar
AB Elektrokontakt Flygfältsgatan 2 Box 2093, 128 22 Skarpnäck 08-447 33 70 www.elko.se	Tillverkare av eldon i alla dess former	ELKO sponsrar med alla uttag och strömbrytare ur sin Elko Plus-serie.
Lenhovda Radiatorfabrik Box 83 360 73 Lenhovda 0474-299 50 www.lenhovdaradiatorfabrik.se	Tillverkare av radiatorer, även oljefyllda elradiatorer	Sponsrar projektet med halva kostnaden för radiatorer (typ EMS-Flex om du undrar).
Ifö Sanitär AB Box 140 295 22 Bromölla 0456-480 00 www.ifosanitar.com	Nordens största tillverkare av sanitetsprodukter	Sponsrar projektet med en vägghängd toalett - IFÖ Cera.
Falu Rödfärg 791 80 Falun 023-78 23 25 www.falurodfarg.com	Traditionell slamfärg	Sponsrar projektet med 100L svart slamfärg till ytterpanelen.
Trelleborg Building Systems AB Division Mataki Box 22 263 21 Höganäs 042 - 33 40 00 www.mataki.se	Tätskikt / ytskikt, som underlagstak, papp, dukar osv	Sponsrar projektet med underlagstak - Halotex RS10.
Elpoolen AB Dammg. 4 29631 Åhus 044-24 20 00	Elinstallationer och -produkter	Mycket bra. Fantastisk service!
ÅBAB Pråmdragareg. 6 296 35 Åhus 044-247425	Markentreprenad	En dag försenade till första uppdraget, utan att lämna besked. Gjorde dock ett bra jobb.
Nilsson Schakt AB, Rolf Erik Håkans väg 9 296 38 Åhus 044-242600	Markentreprenad (grustag)	Mycket bra. Billig, trevlig.
Ivarssons Åkeri AB, Gert-Inge Böklins väg 6 291 77 Gärds Köpinge 044-235564	Lyftkran	Fråga efter Mikael om du har ett närmast omöjligt lyft att göra! Bra pris dessutom!
Eks Rörservice Ripas Smedja 296 91 Åhus 044-231233	VVS	Gjorde VVS:en när det gamla huset byggdes till. Svarar nästan aldrig i mobilen och kommer sällan på utsatt tid. Dock bra när han väl dyker upp.
Bernes Service Brunnshult 5303 280 22 Vittsjö 0451-28063	Såg	Ypperliga priser och god kvalitet på virket. Oftast 3/4 av priset eller mindre mot byggmarknaden.
Byggnetto Jochums väg 5 29159 Kristianstad 044-76770	Byggmarknad	Kunde vara mer välsorterad på smågrejor, men bra utbud av virke. Trevlig personal!
Profero AB Nässelv. 5 291 59 Kristianstad 044-123310	Proffsbyggbutik	Mycket välsorterad på verktyg, kläder och annat. Dyrt.
Ekohallen i Bäckaskog AB Bäckaskog 290 34 Fjälkinge 044-56500	Lågprisvaruhus	70.000+ artiklar i lager. Värt ett besök om du letar billiga verktyg e.d.
Harald Nyborg Rörvägen 8 291 51 Kristianstad 044-200300	Lågprisvaruhus	Billigt. Mycket tveksam kvalitet på många produkter, men inte allt. Billigaste stället att köpa elgrejor (i den mån de har dem!).
Cheapy Lågprisbygg Jochums väg 6 29159 Kristianstad 044-10 19 40	Byggmarknad	Ännu en lågprisbyggmarknad. Begränsat utbud, sådär kvalitet på en del grejer, men billigt.
Byggmax Industrigatan 2 29136 Kristianstad 0771-89 00 89	Byggmarknad	Ännu en lågprisbyggmarknad. Begränsat utbud, sådär kvalitet på en del grejer, men billigt.
Tapetorama Råmansgatan 5 211 46 Malmö 040-505085 www.tapetorama.se	Tapetantikvariat	Gamla och nya tapeter. Värt ett besök!
Kävlinge Mekaniska Verkstad Floravägen 50 244 39 Kävlinge 046-732050 kavlingemek@telia.com	Rostfria produkter	Billiga, men vissa begränsningar i vad de kan utföra i diskbänkväg. Bra kvalitet på det de gör, så ring och kolla om de kan fixa vad du ska ha. (Är det en industritvättmaskin har du hittat rätt!)
Kakel & Tegel Carlsg. 54, Box 232 201 22 Malmö 040-611 11 46 www.kakel-tegel.com	Kakel, klinker, tegel, kök mm	Extemt välsorterad kakelbutik. Ordnade fram klinker till badrumsgolvet när ingen annan kunde. Och till bra pris dessutom.
SVARTA LISTAN!		Företag jag INTE rekommenderar...
Beijer Bygg i Lund	Se byggdagboken för mer info.	Med tanke på deras bemötande och förmåga till problemlösning är det ett under att de alls har några kunder.
Santex Uterum	Se byggdagboken för mer info.	1/7 av leveransen fattades. Ytterligare 3/7 var felaktig... Mer fel än rätt!